

Jaarrapport 2008

Inspectie Werk en Sociale Economie

Jaarrapport 2008

Inspectie Werk en Sociale Economie

DEPARTEMENT WERK EN SOCIALE ECONOMIE

Colofon

Samenstelling

Vlaamse overheid
Departement Werk en Sociale Economie
Afdeling Inspectie Werk en Sociale Economie
Koning Albert II-laan 35 bus 20
1030 Brussel
02 553 08 88
werkgelegenheid.inspectie@vlaanderen.be
www.werk.be

Verantwoordelijke uitgever

Dirk Vanderpoorten
Secretaris-generaal

Depotnummer

D/2009/3241/259

Lay-out

Perplex | Aalst

Druk

Vlaamse overheid
Agentschap voor Facilitair Management
Digitale drukkerij

Uitgave

juni 2009

Inhoudsopgave

1	Voorstelling	5
1.1	Bevoegdheden & materies	5
1.2	Personeelsbezetting & databanken	6
1.2.1	Personeelsbezetting	6
1.2.2	Databanken	6
1.3	Verdere uitdieping van het inspectieoptreden	6
1.3.1	Opleiding	6
1.3.2	Uniform optreden	6
1.3.3	Vernieuwde aanpak controles Europees Sociaal Fonds	6
1.3.4	Deontologie en integriteit	7
2	Vaststellingen op het terrein	9
2.1	Algemeen overzicht	9
2.1.1	Aantal controles	9
2.1.2	Wijze van optreden	10
2.2	Tewerkstelling van buitenlandse werknemers	10
2.2.1	Algemeen overzicht	10
2.2.2	Spontane controles	15
2.3	Private Arbeidsbemiddeling	20
2.3.1	Algemeen overzicht	20
2.3.2	Uitgevoerde controles	21
2.3.3	Erkenningen	23
2.3.4	Aantal inbreuken	23
2.3.5	Wijze van optreden	23
2.3.6	Soorten inbreuken	24
2.3.7	Gedetailleerde bespreking	24
2.3.8	Specifieke controleronde	26
2.3.9	Europese Dienstenrichtlijn(EDRL)	29
2.3.10	Herplaatsingsfonds	29
2.4	Evenredige arbeidsdeelname en diversiteit	30
2.4.1	Algemeen overzicht	30
2.4.2	Werkgroep	31
2.4.3	Controles	31
2.4.4	Aanbevelingen	32
2.5	Taaldecreet	33
2.5.1	Algemeen overzicht	33
2.5.2	Vaststellingen	33
2.5.3	Wijze van optreden	34
2.5.4	Conclusie	34

2.6 Tewerkstellingsprogramma's, tewerkstellingsbevorderende maatregelen en opleidingsprojecten	34
2.6.1 Tewerkstellingsprogramma's	34
2.6.2 Tewerkstellingsbevorderende maatregelen	40
2.6.3 Opleidingsprojecten	41
2.7 Sociale Economie	42
2.7.1 Beschutte Werkplaatsen	42
2.7.2 Sociale werkplaatsen	43
2.7.3 Meerwaardeneconomie	45
2.8 Europees Sociaal Fonds en andere communautaire initiatieven	47
2.8.1 Algemeen overzicht	47
2.8.2 Europees Sociaal Fonds	47
2.8.3 Equal	48
2.8.4 Leonardo da Vinci	48
3 Andere inhoudelijke accenten	49
3.1 Studie risicoanalyse	49
3.2 Optimalisering inspectiedecreet	49
3.3 Structurele uitbouw kwaliteitszorg	50
3.4 Start elektronisch inspectiedossier	50
3.5 Versterking samenwerking met andere inspectiediensten	51
3.6 Omzetting van de Europese Dienstenrichtlijn	51
3.7 Versterking inhoudelijke werkgroepen	52
4 Inning administratieve geldboeten	53
4.1 Procedure	53
4.1.1 Decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht	53
4.1.2 Procedure tot verwerking van de dossiers administratieve geldboeten	53
4.1.3 Proces van innen van een administratieve geldboete	54
4.2 Dossiers 2008	54
4.2.1 Dossiers administratieve geldboeten naar aanleiding van feiten vatbaar voor strafvervolging (AM – dossiers)	54
4.2.2 “Andere” administratieve geldboeten (AZ dossiers)	55
4.3 Besluit	55
5 Bespiegelingen 2008 en doelstellingen 2009	57
5.1 Bespiegelingen op 2008	57
5.2 Vooruitblik op 2009	59

1 Voorstelling

1.1 Bevoegdheden & materies

De basis voor het optreden van de Vlaamse Inspectie Werk en Sociale Economie is het decreet van 30 april 2004 houdende het sociaalrechtelijk toezicht (of nog: het decreet tot uniformisering van de toezichts-, sanctie- en strafbepalingen die zijn opgenomen in de regelgeving van de sociaalrechtelijke aangelegenheden, waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn).

Tevens put de Inspectie Werk en Sociale Economie bevoegdheden uit andere te controleren wetgevingen van gewestelijke, federale of Europese oorsprong. Zo is zij sinds de Sint-Michielsakkoorden bijvoorbeeld eveneens bevoegd voor de controle op de wet van 30 april 1999 met betrekking tot de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

Bij Ministerieel Besluit van 6 juni 2006 werden vervolgens de sociaalrechtelijke inspecteurs aangeduid die bevoegd zijn voor het uitvoeren van controles. Dit werd bij Ministerieel Besluit van 2 februari 2009 geactualiseerd en vervangen. De inspecteurs hebben zowel een administratief-financiële controlebevoegdheid als een politionele. Op die manier is ook de wet van 12 maart 1998 tot verbetering van de strafrechtpleging in het stadium van het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek (de zogenaamde "wet Franchimont") hier van toepassing.

Het decreet van 30 april 2004 geeft de inspecteurs verschillende manieren van optreden:

- verstrekken van inlichtingen en adviezen onder meer over de meest doeltreffende middelen om de wettelijke en decretale bepalingen na te leven;
- formuleren van een waarschuwing;
- stellen van een termijn voor de overtreder om zich in orde te stellen;
- toezicht en controle uitoefenen op stukken of ter plaatse en op de verantwoording die gerechtigden moeten verstrekken aan de rechtspersonen van wie zij toelagen ontvangen;

- toezicht uitoefenen op de algemene en bij beslissingen opgelegde voorwaarden;
- processen-verbaal opstellen, waarin alle bevindingen en verhoren, alsook vastgestelde inbreuken worden opgetekend;
- voorstellen formuleren tot intrekking van de erkenning, arbeidskaart, ...

Binnen de afdeling Inspectie Werk en Sociale Economie zijn in het kader van de herstructurering van het beleidsdomein volgende themagroepen gevormd:

- *Activering & Arbeidsmarktbeleid*
 - Tewerkstelling buitenlandse werknemers
 - Private arbeidsbemiddeling
 - Herplaatsingsfonds / Sociale Interventie
 - Evenredige arbeidsmarktdeelname en diversiteit
 - Arrondissementele inspectiecellen (gecoördineerde acties met andere inspectiediensten)
 - Wetgeving privacy
- *Sociale Economie / Jobcreatie / Werkgelegenheidsstimuli*
 - Sociale werkplaatsen / beschutte werkplaatsen / maatwerkorganisatie / invoegbedrijven
 - Werkgelegenheidsstimulansen (o.a. 50+)
 - Arbeid & gezin (o.a. aanmoedigingspremies)
 - Lokale diensteneconomie, buurt- en nabijheidsdiensten
 - Dienstencheques
 - Arbeidszorg
 - Erkende Regionale Samenwerkingsverbanden (ERSV)
 - Tewerkstellingsprogramma's (o.a. gesubsidieerde contractuelen (GESCO), derde arbeidscircuit (DAC), wewep-plus en buitenschoolse kinderopvang (BKO))
- *Competenties & Opleiding*
 - Opleidingsprojecten
 - Opleidingscheques voor werknemers
 - Loopbaanbegeleidingscentra / leren en werken
 - Titel beroepsbekwaamheid
 - Maatregelen competentieagenda

Tabel 1: Personeelsbezetting (situatie op 1 januari 2009)

A2A afdelingshoofd		A1 inspecteurs		A1 beleidsondersteuning		B / C secretariaatsfunctie & dossierbehandelaars		C / D administratieve ondersteuning	
Voorzien	Effectief	Voorzien	Effectief	Voorzien	Effectief	Voorzien	Effectief	Voorzien	Effectief
1	1	37	34	1	1	3	3	4,5	4,5

- Besluiten levenslang leren
- Sectorconvenanten
- *ESF & Communautaire initiatieven*
 - Europees Sociaal Fonds (ESF)
 - Transnationale projecten en communautaire initiatieven (o.a. Equal)
 - Opvolging Vlaamse indicatoren

Daarnaast is Inspectie Werk en Sociale Economie ook bevoegd voor controles in het kader van het Taaldecreet van 19 juli 1973.

1.2 Personeelsbezetting & databanken

1.2.1 Personeelsbezetting

De Inspectie Werk en Sociale Economie maakt deel uit van het Departement Werk en Sociale Economie en is als volgt georganiseerd:

- een hoofdbestuur met zetel te Brussel en
- vijf provinciale teams gevestigd te Gent (Oost- en West-Vlaanderen), Antwerpen (Antwerpen), Hasselt (Limburg) en Brussel (Vlaams-Brabant).

1.2.2 Databanken

1.2.2.1 MIA (Migratie en Inspectie Administratie)

De toepassing MIA is sinds april 1999 een feit. Het is een dossieropvolgings- en afhandelingssysteem voor Inspectie en het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie. Het systeem omvat de aanvragen voor arbeidskaarten voor buitenlandse werknemers binnen het Vlaams Gewest, alsook de hiermee verbonden inspecties bij de betrokken werkgevers.

1.2.2.2 Registratie- en communicatiesysteem

Voor alle dossiers behalve migratie (tewerkstelling van vreemde werknemers) maakt Inspectie Werk en Sociale Economie gebruik van een eigen registratiesysteem. Via dit systeem worden de opdrachten toegewezen en de bijbehorende verslagen en vaststellingen geregistreerd.

1.2.2.3 Elektronisch inspectiedossier

De ontwikkeling van het elektronisch inspectiedossier werd opgestart in 2008 en kadert binnen het ICT-meerjarenplan van het Departement. Dit heeft als doel de ICT-infrastructuur te moderniseren en uit te breiden, met het oog op een efficiëntere en effectievere overheid. Het elektronisch inspectiedossier heeft meer specifiek tot doel om de twee bovenstaande databanken volledig te integreren en het integrale procesverloop van een inspectiedossier te digitaliseren:

administratieve voorbereiding, onderzoek, verslaggeving, registratie van vaststellingen, kwaliteitscontrole, ... Dit laat de afdeling meteen toe om een maximale rapportering van haar werkzaamheden te leveren, ondermeer naar ontwerp en evaluatie van beleid toe. De nieuwe applicatie wil ook toegang verschaffen tot andere voor inspectie nuttige databanken.

1.3 Verdere uitdieping van het inspectieoptreden

Het Jaarverslag 2007 gaf een eerste evaluatie van de realisatie van het strategisch plan dat er kwam naar aanleiding van het besluit van de Vlaamse Regering van mei 2006 tot versterking van de Vlaamse Inspectie Werk en Sociale Economie. Naast de activiteiten die verder in dit rapport worden vermeld, stippen we hier graag enkele overkoepelende items aan.

1.3.1 Opleiding

Het eind 2007 opgestelde opleidingsplan voor Inspectie Werk en Sociale Economie werd niet volledig gerealiseerd in 2008, maar wel volledig geïntegreerd in het globale VTO-plan (vorming, training en opleiding) van het Departement Werk en Sociale Economie voor 2009.

Daarnaast werd via de nieuw opgerichte thema- en projectgroepen kennisverspreiding en -deling verzekerd. Over deze werkgroepen wordt teruggekomen in hoofdstuk 3.7.

1.3.2 Uniform optreden

Via de ingestelde kwaliteitstoets van inspectieverslagen is ook in 2008 verder gewerkt aan een uniform optreden binnen de diverse materies.

Daarnaast werden voor alle materies de controleprocessen gedetailleerd uitgeschreven en algemeen toepasbaar gemaakt door ze te laten valideren op het directiecomité van het Departement. Een aantal van deze processen maakten bovendien het voorwerp uit van enerzijds een sterkte/zwakte-analyse en anderzijds een risicoanalyse. Op basis van deze analyses zullen de processen verder verfijnd worden, mede door de invoering van het elektronisch inspectiedossier. De opgerichte thema- en projectgroepen binnen Inspectie Werk en Sociale Economie vervullen eveneens een rol naar eenvormig optreden toe. Via overleg en discussie worden concrete cases besproken en standpunten verduidelijkt en op elkaar afgestemd.

1.3.3 Vernieuwde aanpak controles Europees Sociaal Fonds

Naast de operationele controletaken werd in 2008 in belangrijke mate de programmaperiode 2007-2013 voorbereid. Dit gebeurde in samenspraak met de Inspectie van Financiën, waarvan een aantal personeelsleden voor deze nieuwe pe-

riode als auditautoriteit werd aangeduid. Inspectie Werk en Sociale Economie werd daarbij aangeduid als controle/audit-instantie op de concrete acties (controle van de projectuitgaven).

Deze werkzaamheden, waarbij Inspectie Werk en Sociale Economie diverse malen als initiator optrad, omvatten:

- het ter beschikking stellen van informatie en documentatie ten behoeve van de auditautoriteit, in het kader van de door de Europese Commissie vereiste ‘handleiding’ (manual) waarin visie, werkwijze en rapporteringswijze worden uiteengezet
- het opstellen van een nieuwe interne handleiding, inclusief checklist en verslagsjabloon, voor de eigen inspecteurs
- de inventarisatie van de door de Europese Commissie opgestelde vereisten inzake steekproeven, woord- en werdwoord-procedure, bijhouden van documenten en weergave van het controletraject
- de aanzet tot het opstellen van een samenwerkingsprotocol tussen Inspectie Werk en Sociale Economie en Inspectie van Financiën (auditautoriteit), hetgeen in het voorjaar van 2009 werd gefinaliseerd en ondertekend door beide partijen.

1.3.4 Deontologie en integriteit

In de loop van 2008 nam Inspectie Werk en Sociale Economie het initiatief tot het opstellen van een deontologische code voor haar optreden, kaderend binnen een breder integriteitsbeleid.

Ingevolge gelijkaardige werkzaamheden op horizontaal niveau binnen de Vlaamse overheid, met name het actualiseren van de algemeen geldende deontologische code met de mogelijkheid tot diversifiëring naar bepaalde functies toe, werden de werkzaamheden binnen Inspectie Werk en Sociale Economie ‘on hold’ geplaatst.

Echter gelet op het toenemend belang van een gedegen integriteitsbeleid, dat door diverse instanties als de Europese Commissie en de Interne Audit van de Vlaamse Administratie wordt benadrukt, worden de activiteiten in 2009 opnieuw geactiveerd. ●

2 Vaststellingen op het terrein

2.1 Algemeen overzicht

Hier wordt een overzicht gegeven van de uitgevoerde controles door Inspectie Werk en Sociale Economie gedurende het jaar 2008.

2.1.1 Aantal controles

Het aantal controles in de materies **migratie** (tewerkstelling vreemde werknemers) en private **arbeidsbemiddeling** nam verder toe, een tendens die al enkele jaren geldt. Die is enerzijds een gevolg van de versterking van Inspectie Werk en Sociale Economie, zoals beslist door de Vlaamse Regering op 5 mei 2006, en anderzijds het gevolg van de afbouw van het aantal controles in de cluster van de reguliere tewerkstellingsprogramma's.

In 2008 was er een aanzienlijke toename van het aantal gecontroleerde dossiers inzake **evenredige arbeidsdeelname en diversiteit**. Dit had alles te maken met de eind 2007 ondertekende intentieverklaring tot bestrijding van discriminatie op de Vlaamse arbeidsmarkt, en het daaraan gekoppelde meldpunt. Klachten en meldingen werden systematisch door Inspectie Werk en Sociale Economie onderzocht.

Ook in het kader van de **sociale economie** werden in 2008 opmerkelijk meer controles uitgevoerd dan het voorgaande jaar. Het verlies van kennis door het vertrek van twee personeelsleden werd in de loop van 2008 immers weer

stelselmatig opgebouwd, met focus op de beschutte werkplaatsen.

Gezien de keuze om in 2008 versterkt in te zetten op sociale economie, lag het aantal gecontroleerde **reguliere tewerkstellingsprogramma's** lager. Wat de **opleidingsprojecten** betreft, kan zelfs een halvering worden vastgesteld. Dat komt omdat in 2008 slechts één controleronde plaatsvond in plaats van twee. Het ontbreken van deze laatste is te verklaren door het feit dat de regelgeving rond de opleidingsprojecten in het najaar substantieel gewijzigd werd. 2008 werd daarom als een overgangsjaar beschouwd, waarin de promotoren geen rapportage moesten indienen.

In dit kader van het **Europees Sociaal Fonds** werd medio 2008 door de Europese Commissie een audit uitgevoerd. Op basis hiervan werden met onmiddellijke ingang enkele wijzigingen aangebracht aan procedures en werkwijze. Vanuit de Europese Commissie werd namelijk geëist dat Inspectie Werk en Sociale Economie autonoom en totaal onafhankelijk de materialiteitswaarde (foutenmarge) moest bepalen. Dit had voor gevolg dat de %-regels die eerder door het ESF-agentschap op de Totale Subsidiabele Kost (TSK) werden toegepast, voortaan moesten gebeuren door Inspectie. Gelet op deze eis werd binnen de afdeling opleiding georganiseerd en werd met terugwerkende kracht overgegaan tot herberekening van alle art.10 controles uitgevoerd in de programmaperiode 2000-2006. Aangezien deze actie als prioritair werd gesteld, werden de nog te controleren ESF-dossiers in 2008 even on-hold gezet. Dit heeft er toe geleid dat in dat werkjaar minder ESF-controles werden uitgevoerd dan in de voorgaande jaren.

Tabel 2: Aantal uitgevoerde controles

Materie	2006	% ¹	2007	%	±% ²	2008	%	±%
Migratie / Arrondissementale Cellen	484	18,41	936	33,46	+93,39	1150	38,83	+22,86
Private arbeidsbemiddeling / Herplaatsingsfonds	299	11,37	437	15,62	+46,15	604	20,39	+38,22
Evenredige Arbeidsmarkt Deelname / Diversiteit	3	0,11	7	0,25	+133,33	49	1,65	+600,00
Europees Sociaal Fonds / Communautaire Initiatieven	110	4,18	129	4,61	+17,27	107	3,61	-17,05
Sociale Economie	207	7,87	49	1,75	-76,33	151	5,10	+208,16
Tewerkstellingsbevorderende maatregelen	98	3,73	59	2,11	-39,80	5	0,17	-91,53
Opleidingsprojecten / Competentieagenda	65	2,47	51	1,82	-21,54	23	0,78	-54,90
Reguliere Tewerkstellingsprogramma's en premies	1326	50,44	1054	37,68	-20,51	820	27,68	-22,20
Taaldecreet	37	1,41	75	2,68	+102,70	53	1,79	-29,33
Totaal	2629	100	2797	100	+6,39	2962	100	+6,11

¹ Percentage van het totale aantal controles

² Stijgings- of dalingspercentage ten opzichte van het voorgaande jaar

2.1.2 Wijze van optreden

Conform het inspectiedecreet van 30 april 2004, kan het optreden van Inspectie Werk en Sociale Economie zowel een informatief, preventief als repressief karakter hebben. Al mag het preventief optreden door de aanwezigheid op het terrein niet onderschat worden, kan dit moeilijk in cijfers gegoten worden. Meetbaar zijn uiteraard wel het aantal opgestelde Pro Justitia's, PV's van Waarschuwing, PV's van Inlichting, adviezen tot het al dan niet toekennen van een premie, ...

Zo werden in het kader van de 1150 **migratie**controles in 2008 132 Pro Justitia's opgesteld (11,5% tov 9,4% in 2007), 68 PV's van Waarschuwing (5,9% tov 6,9% in 2007) en 62 PV's van Inlichting.

Bij de 604 controles in de sector van de private **arbeidsbemiddeling** werden in 2008 35 Pro Justitia's (5,8% tov 5,3% in 2007) en 128 PV's van Waarschuwing (21,2% tov 30,2% in 2007) opgemaakt, en werden er 11 voorstellen van intrekking van de erkenning gedaan.

In het kader van de 90 **Herplaatsingsfonds**-controles in 2008 werd door Inspectie Werk en Sociale Economie 59 keer voorgesteld om één of meerdere premies te schrappen. Met andere woorden, de controles in 2008 resulteerden in een besparing van 731.840,87 euro subsidies tegenover de effectief gevraagde subsidies vanuit de outplacementbureaus.

Met het oog op **evenredige arbeidsdeelname en diversiteit**, werden 49 controles uitgevoerd. Het betrof ondermeer een pilootproject van 10 te controleren diversiteitsplannen. Daar werd bij twee projecten voorgesteld om kosten te schrappen, of 4,11% van de totale gecontroleerde gelden. Daarnaast werden 25 klachten behandeld, waarbij Inspectie Werk en Sociale Economie in 2008 vooral gefocust heeft op een remediërend optreden. Zesmaal werd echter opgetreden via PV van Waarschuwing.

Binnen de controles op het **Taaldecreet** werd 11 keer opgetreden met PV van Waarschuwing en 9 keer via Pro Justitia.

In het kader van de **tewerkstellingsprogramma's** (Gesco, Wep-plus en BKO) diende na controle van Inspectie in 2008 nog altijd meer bijbetaald te worden dan er teruggevorderd werd, zij het beduidend minder dan voorgaande jaren. Met betrekking tot de contingentgesco's bij plaatselijke besturen (KB 474) kan gesteld worden dat in 2008 bij 215 van de 698 besturen correcties op de arbeidscoëfficiënten doorgevoerd. Deze komen overeen met een bedrag van 784.536,21 euro dat dankzij het optreden van Inspectie Werk en Sociale Economie gerecupereerd wordt door de overheid.

Binnen de sector van de **sociale economie** werd bij de 23 controles in beschutte werkplaatsen 11 keer inbreuk vastgesteld op het kwaliteitshandboek. Er werden geen vaststellingen gedaan omtrent onterecht uitbetaalde

subsidies, al betrof het in 2008 nog maar een verkennende controleronde binnen de nieuwe manier van werken. Naar aanleiding van de 69 controles in sociale werkplaatsen werd dan weer 268.677,61 euro teruggevorderd en bijbetaald voor 436.931,73 euro. Bij een 20-tal controles in de meerwaardeneconomie werd eveneens teruggevorderd en bijbetaald, dit keer met een positief saldo voor de overheid van 17.033,13 euro.

2.2 Tewerkstelling van buitenlandse werknemers

2.2.1 Algemeen overzicht

2.2.1.1 Aantal controles

In het jaar 2008 werden in deze materie 1150 controles uitgevoerd. Dit komt voor 2008 overeen met 2474 gecontroleerde werkgevers tegenover 1805 in 2007. Tabel 3 geeft een overzicht van de gecontroleerde werkgevers verdeeld over de verschillende provincies voor de jaren 2006 tot en met 2008. Zoals verder in dit jaarverslag vermeld, werden tijdens 234 AC-controles 7142 werknemers en 1715 werkgevers gecontroleerd. Tijdens de andere niet AC-controles werden 759 werkgevers gecontroleerd.

Deze controles geschieden hetzij op eigen initiatief, hetzij op vraag van de functioneel bevoegde afdeling, hetzij op vraag van politiediensten, arbeidsauditoraten of andere diensten.

De sterke stijging van het aantal gecontroleerde werkgevers in 2008 is hoofdzakelijk te wijten aan de stijging (+ 56%) van het aandeel uitgevoerde AC controles in de verschillende provincies. Per AC-actie worden er immers gemiddeld 7 werkgevers gecontroleerd.

Tabel 4 geeft een overzicht van deze verdeling en een vergelijkend overzicht tussen de verschillende jaren.

Die stijging van het aantal uitgevoerde controles is een verder gevolg van de versterking van Inspectie Werk en Sociale Economie, zoals beslist door de Vlaamse Regering op 5 mei 2006.

Eigen onderzoeken

Het aantal eigen onderzoeken van Inspectie Werk en Sociale Economie – een afdelingsdoelstelling in 2008 – bedroeg 489, zijnde 42,5% van het totaal. Deze hadden in sterke mate betrekking op de spontane controles binnen fraudegevoelige sectoren zoals horeca, bouw en tuinbouw. De sectoren werden vastgelegd binnen de teams en houden rekening met de specificiteit binnen de provincies.

Gevraagde controles

De meeste vragen komen van het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie. Deze aanvragen betreffen voornamelijk een nader onderzoek naar aanlei-

Tabel 3: Aantal gecontroleerde werkgevers

Provincie	Gecontroleerde werkgevers 2006	Gecontroleerde werkgevers 2007	Gecontroleerde werkgevers 2008
Vlaams-Brabant	248	338	491
Antwerpen	230	364	500
Limburg	304	453	528
Oost-Vlaanderen	151	372	385
West-Vlaanderen	40	278	570
Totaal	973	1805	2474

Tabel 4: Overzicht controles per aanleiding

	2006	%	2007	%	2008	%
Eigen onderzoeken	150	31,0	528	56,4	489	42,5
Gecoördineerde acties (AC)	92	19,0	150	16,1	234	20,4
Gevraagde controles (VSA-WSE)	224	46,2	224	23,9	385	33,5
Gevraagde controles (andere)	18	3,8	34	3,6	42	3,6
Totaal	484	100	936	100	1150	100

ding van beroepen ingediend op basis van wegeringen in eerste aanleg of opvolgingscontroles naar aanleiding van een reeds toegekende arbeidskaart of hadden betrekking op controles bij eerste aanvraag van een B-kaart of bij de hernieuwing van een B-kaart.

In totaal werden er door het Vlaamse Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie 385 inspecties gevraagd of 33,5% van de uitgevoerde migratiecontroles. Binnen deze opvolgingscontroles werden in 38 dossiers Pro Justitia opgesteld.

De andere controles worden aangevraagd door inspectie-diensten, arbeidsauditoraat en politiediensten.

Gecoördineerde acties

Inspectie Werk en Sociale Economie nam deel aan 234 gecoördineerde acties met gemiddelde deelname van 4 inspectiediensten en gemiddeld 7 gecontroleerde werkgevers per actie. Ten opzichte van vorig jaar steeg het aantal gecoördineerde acties van 150 naar 234.

Voor de inhoudelijke bespreking van de gecoördineerde acties verwijzen we naar het hoofdstuk "Werking van de Arrondissementscellen".

Controles per sector

In tabel 5 kan de top 5 van de sectoren die in 2008 door Inspectie Werk en Sociale Economie gecontroleerd werden, worden teruggevonden.

Hieronder volgt een meer gedetailleerde bespreking omtrent drie sectoren.

De controles bij au pairs in particuliere huishoudens worden verderop uitgebreider beschreven.

BOUWNIJVERHEID

In deze sector werden door Inspectie Werk en Sociale Economie 273 controles uitgevoerd (23,7% van het totale aantal uitgevoerde controles). Er werd Pro Justitia opgesteld tegen 15 werkgevers. Het ging hierbij om de illegale tewerkstelling (beschikten noch over een wettig verblijf noch over een geldige arbeidskaart) van 21 werknemers met de volgende nationaliteiten: Bulgaarse (5), Roemeense (4), Poolse (3), Indonesische (2), Kaapverdische (2), Armeense (2), Braziliaanse (1), Turkse(1) en Slowaakse(1). Anderzijds betrof het 13 werknemers die wel beschikten over een geldig verblijf maar niet over een arbeidskaart. Het ging om de volgende nationaliteiten: Bulgaarse (9), Braziliaanse(2), Poolse(1)

Tabel 5: Overzicht controles per categorie

Sector	Aantal controles			% tegenover totaal		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Bouwnijverheid	53	221	273	11,0	23,6	23,7
Particuliere huishoudens	69	54	225	14,3	5,8	19,6
Land – tuinbouw	62	247	160	12,8	26,4	13,9
Horeca	64	141	149	13,2	15,0	13,0
Kleinhandel	16	52	48	3,3	5,6	4,2
...
Totaal aantal controles	484	936	1150	100	100	100

Tabel 6: Gevolgen van de uitgevoerde controles

	Aantal controles			PV waarschuwing			Pro-Justitia		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Eigen onderzoeken	150	528	489	15	58	36	15	54	45
Gecoördineerde acties (AC)*	92	150	234	-	-	-	2	13	37
Gevraagde controles (Agentsch. WSE)	224	224	385	21	7	30	11	17	38
Gevraagde controles (andere)	18	34	42	-	-	2	1	4	12
Totaal	484	936	1150	36	65	68	29	88	132

* Inzake de gecoördineerde acties binnen AC dient te worden opgemerkt dat het hier controles betreft die diverse aspecten behelzen (migratie – sociale documenten – lonen – werkloosheid). Bij deze acties wordt meestal na overleg verbaliserend opgetreden door de dienst(en) bevoegd voor het geheel van de onderzochte reglementeringen. Ingeval opgetreden wordt door IWSE komt dit voor rekening van de eigen onderzoeken.

en Turkse (1). De meeste inbreuken werden vastgesteld op kleinere werven.

Van de 273 bouwcontroles werden 82 controles uitgevoerd in AC-verband.

LAND- EN TUINBOUW

In deze sector werden 160 controles uitgevoerd. Dit is 13,9% van het totale aantal controles migratie in 2008. Van deze controles werden er 73 uitgevoerd binnen het actieterrein van de arrondissementen. Door Inspectie Werk en Sociale Economie werd 19 keer Pro Justitia opgesteld met betrekking tot de tewerkstelling van vreemde werknemers.

De PJ's hadden betrekking op 40 werknemers. Het ging hierbij om enerzijds de illegale tewerkstelling (beschikten noch over een wettig verblijf noch over een geldige arbeidskaart) van 26 werknemers met de volgende nationaliteiten: Poolse (22), Armeense (2), Turkse (1) en 1 Pakistani. Anderzijds betrof het 14 werknemers die wel beschikten over een geldig verblijf maar niet over een geldige arbeidskaart. Het ging om de volgende nationaliteiten: Poolse (10), Bulgaarse (2), Angolese (1) en Congolese (1). Een groot deel van deze arbeidsvergunningen werd toegekend aan seizoensarbeiders in de land- en tuinbouwsector. Het procentuele aandeel van de PJ's opgesteld in deze sector (14,4%) ligt lager dan in 2007, toen het nog 26% bedroeg. Deze daling is ondermeer toe te schrijven aan het feit dat de werkgevers meer gebruik hebben gemaakt van de bestaande procedure knelpuntberoepen.

Tabel 7: Pro Justitia's per sector

Sector	2006	2007	2008
Horeca	6	15	22
Overige zakelijke diensten	-	7	20
Land – en tuinbouw	5	23	19
Particuliere huishoudens	3	2	16
Bouwnijverheid	1	15	15
Verkoop & herstel auto			11
Kleinhandel/excl auto's	-	8	7
Andere*	9	19	22*
Totaal	29	88	132

*Andere sectoren zijn: Voeding & drank: 5, Vervoer land/zee: 4, Vervaardigen textiel/kleding: 3, Groothandel: 3, Cultuur & sport: 3, Gezondheidszorg: 2, Onderwijs: 1, Vervoer overige transport: 1

Niettemin dat de werkgevers beroep konden doen op de versnelde procedure knelpuntberoepen werden 22 Poolse werknemers aangetroffen die illegaal werden tewerkgesteld. Bij gemeenschappelijke acties met andere inspectiediensten worden meestal ook inbreuken vastgesteld op materies waarvoor Inspectie Werk en Sociale Economie niet bevoegd is, zodat in de meeste van die gevallen Pro Justitia opgesteld werd door de federale inspectiediensten.

HORECA

In deze sector werden 149 controles uitgevoerd of 13% van de uitgevoerde controles. Door Inspectie Werk en Sociale Economie werd PJ opgesteld tegen 22 werkgevers. Het ging hierbij om de illegale tewerkstelling (beschikten noch over een wettig verblijf noch over een geldige arbeidskaart) van 14 werknemers. De andere 8 werknemers beschikten wel over een geldig verblijf maar niet over een geldige arbeidskaart. Van de uitgevoerde controles gebeurden er 55 binnen het actieterrein van de arrondissementen. De horecasector blijft een knelpunt omwille van de hoge graad van onregelmatigheden die zijn vastgesteld zeker bij gecoördineerde acties met andere inspectiediensten.

2.2.1.2 Vaststellingen

Het inspectieoptreden behelst zowel een informatief, preventief als repressief optreden.

Uit tabel 6 blijkt dat de Inspectie Werk en Sociale Economie in 68 gevallen (5,9%) een PV van waarschuwing opstelde. In 2008 werden voor 132 van de 1150 onderzoeken Pro Justitia opgesteld (11,5%). In 2007 werden voor 88 van de 936 onderzoeken Pro Justitia opgemaakt of 9,4%. Zoals blijkt steeg het aantal Pro Justitia's van 88 naar 132. De stijging was het sterkst bij de eigen onderzoeken van de afdeling. De Pro Justitia's opgesteld naar aanleiding van deze spontane controles maken 34% uit van het totaal aantal opgestelde Pro Justitia's. Ook het aantal Pro Justitia's voortkomend uit een AC-actie steeg sterk en bedraagt 28% van het totaal aantal opgesteld Pro Justitia's.

Tabel 7 geeft een overzicht van de sectoren waarin de PJ zich situeren.

Tabel 8 geeft een overzicht van het aantal inbreuken, de aard alsook van het aantal betrokken werknemers.

Tabel 8: Pro Justitia's: aantal en aard inbreuken alsook aantal betrokken werknemers

Omschrijving inbreuk	Gesancioneerd door artikel	Aantal inbreuken per artikel	Aantal betrokken werknemers	Aantal betrokken werkgevers
Illegaal verblijf en geen arbeidskaart	12,1 ^a	74	121	73
Wettig verblijf maar geen arbeidskaart	12,2 ^a	55	92	52
Een buitenlandse onderdaan België laten binnenkomen om er te worden tewerkgesteld of bijdragen tot dit binnenkomen, voor zover de buitenlandse onderdaan geen houder is van een geldige AK en niet is vrijgesteld van de verplichting om een AK te hebben	12,1b	3	6	2
Verhinderen van georganiseerd toezicht	12,2 ^b	8	8	8
Werkgever heeft nagelaten de bevoegde overheid op de hoogte te brengen van het beëindigen van de tewerkstelling	12,2 ^d	5	17	4
Een vergoeding in welke vorm ook aanvragen of aannemen van een buitenlandse onderdaan, om hetzij voor hem een betrekking te zoeken, hetzij hem een betrekking te bezorgen, hetzij formaliteiten te vervullen die bij de wet of uitvoeringsbesluiten ervan zijn voorgeschreven	12,1d	1	24	1
Als tussenpersoon zijn opgetreden tussen een buitenlandse onderdaan en een werkgever of de autoriteiten die belast zijn met de toepassing van de wet of uitvoeringsbesluiten, of tussen een werkgever en diezelfde autoriteiten, waarbij men daden heeft gesteld welke hetzij die buitenlandse onderdaan, hetzij de werkgever, hetzij de genoemde autoriteiten op een dwaalspoor kunnen brengen	12,1e	1	9	1
Aantal PJ' 2008: 132		147	277	141

Tabel 9: PV's van Waarschuwing: aantal en aard inbreuken alsook aantal betrokken werknemers

Omschrijving inbreuk (+ wettelijke bepaling)	Aantal inbreuken	Aantal betrokken werknemers
Werkgever stelt werknemer te werk voor de arbeidsvergunning/-kaart werd toegekend (art. 4 en 5 wet)	10	10
Wettig verblijf maar geen arbeidskaart (art. 4 en 5 wet)	6	6
niet overhandigen of overhandigen tegen betaling van de arbeidskaart (art. 12.2°.c wet)	5	18
Werkgever heeft nagelaten de bevoegde overheid op de hoogte te brengen van het beëindigen van de tewerkstelling (art. 12.2°.d wet)	8	15
Voor de kinderen jonger dan zes jaar een bewijs voorleggen dat er overdag in hun opvang is voorzien (art. 26.2 KB)	1	1
Het gastgezin moet maandelijks een vast bedrag van minimaal € 450 per overschrijving storten op de bankrekening van de au pair als zakgeld (art. 26.4 KB)	22	22
Ten gunste van de au pair een aanvullende verzekering gesloten hebben voor het waarborgen van de risico's inzake medische, farmaceutische of hospitalisatiekosten (art. 26.5 KB)	3	3
Het gastgezin moet de au pair een persoonlijke kamer ter beschikking stellen en vrije toegang tot de woning verzekeren (26.6 KB)	2	2
Het gastgezin verbindt zich ertoe een verzekering af te sluiten voor eventuele voortijdige repatriëring van de au pair (art. 26.8 KB)	1	1
Zich akkoord verklaren om de inspectie toegang te verlenen tot de woning (art. 26.9 KB)	2	2
Ontbreken van een geneeskundig getuigschrift (art. 14 KB)	1	1
Taalcursus van de au pair niet in orde (art. 25.5° KB)	2	2
De deelneming van de au pair aan de dagdagelijkse taken, de kinderoppas inbegrepen, mag niet meer dan 4 u. per dag en 20 u. per week bedragen; zij mag niet het hoofddoel van het verblijf uitmaken (art. 27 KB)	13	13
Voorafgaandelijke waarschuwing dat er niet mag tewerkgesteld worden zonder arbeidskaart (art. 4 en 5 wet)	2	2
Aantal PV's van waarschuwing, 2008: 68		98

Tabel 10: PV's van Inlichting: aantal, aard alsook betrokken dienst

Omschrijving van inbreuk	Aantal	Dienst waaraan PV werd overgemaakt
Dimona/deeltijdse arbeid/loonsvoorwaarden/terbeschikkingstelling/Uurroosters/studentencontracten	34	TSW
Gelegenheidsformulier tuinbouw (plukkaart)/Limosa/Dimona	5	RSZ
Schijnzelfstandigheid	2	RSVZ
Huisvesting	1	Vlaamse wooninspectie
Tijdelijke werkloosheid(C3.2A)/dienstencheques	5	RVA
Onwettig verblijf/oneigenlijke student	4	DVZ
Tewerkstelling buiten grenzen arbeidskaart	1	Waalse regionale inspectiedienst
Schijnzelfstandigheid/onbetaald werken	4	SI
In het verlengde van kantschrift of ter inlichtende titel op eigen initiatief	5	Arbeidsauditoraat
Beroepskaart	1	Economische inspectie
Aantal PV's van inlichting, 2008	62	

Hierbij dient aangestipt dat in een Pro Justitia meerdere inbreuken op de regelgeving kunnen vastgesteld worden. In totaal werden er 147 inbreuken vastgesteld. Deze inbreuken werden gesanctioneerd door 132 Pro Justitia's tegen evenveel werkgevers.

De inbreuken hadden betrekking op 277 werknemers met de volgende nationaliteiten: Poolse (58), Bulgaarse (43), Filipijnse (35), Turkse (23), Roemeense (21) en Chinese (10). In de resterende 87 gevallen ging het om 20 verschillende nationaliteiten.

In 2008 werden 68 PV's van waarschuwing opgesteld (Tabel 9).

Optreden middels PV van waarschuwing kan meerdere doeleinden dienen, maar zal in regel enkel worden aangewend om op te treden wanneer enkel "kleinere" inbreuken worden vastgesteld. Allereerst kan het kaderen in de informatieplicht van de inspecteur en heeft het tot doel bedrijven bij te sturen in hun toekomstige werkwijze. Daarnaast kan het als effectieve waarschuwing bedoeld zijn waarbij de werkgever het signaal krijgt dat hij nog een kans krijgt de vastgestelde feiten bij te sturen of recht te zetten, maar dat in geval van toekomstige gelijkaardige inbreuken, zwaarder zal worden opgetreden. In beide voorgaande gevallen, gaat het doorgaans om vaststellingen bij bedrijven waar nooit eerder inbreuken in het verleden werden vastgesteld. Afhankelijk van de aard van de inbreuk die wordt vastgesteld, zal er een termijnstelling worden vooropgesteld door de inspecteur. Tot slot kan een waarschuwing fungeren als noodzakelijke opstap voor inspectie tot eventueel latere strafrechtelijke vervolging, wanneer het inbreuken betreft die niet onmiddellijk strafrechtelijk kunnen vervolgd worden. Een aantal kleinere inbreuken zijn louter burgerrechtelijk vervolgbaar middels een administratieve geldboete. De enige manier om de werkgever in dergelijke gevallen aan te zetten tot het rechtzetten van de inbreuk, is een optreden middels PV van waarschuwing, welk de basis vormt voor de bevoegde overheidsdienst om al dan niet over te gaan tot het opleggen van een administratieve geldboete. In dergelijke situaties fungeert de PV van waarschuwing – doorgaans met termijnstelling- als opstap tot het opstellen van een Pro Justitia wegens het niet opvolgen van instructies van een toezichthoudende overheid wanneer de werkgever de waarschuwing naast zich

neer zou leggen en de vastgestelde feiten onverminderd zou verderzetten.

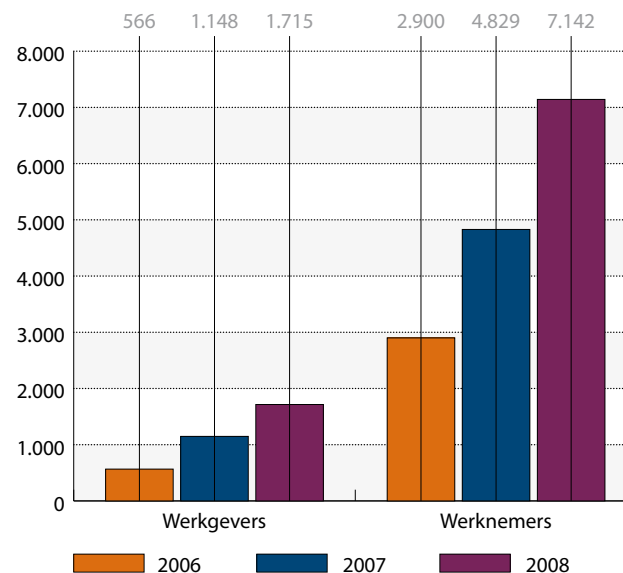
In 2008 werden 62 PV's van Inlichting opgesteld (tabel 10).

Er werden PV's van inlichting overgemaakt aan de Federale overheidsdiensten Toezicht op de Sociale Wetten, Sociale Inspectie, Rijksdienst Voor Arbeidsvoorzieningen, Rijksdienst voor Sociale Zekerheid evenals de Vlaamse Wooninspectie betreffende de in bovenstaande tabel vermelde inbreuken. In een aantal gevallen werden de inlichtingen immers overgemaakt via gewone brief of mail.

2.2.1.3 Werking van de Arrondissementale Cellen (AC)

Uit de tabellen 11 en 12 blijkt dat er ten opzichte van 2006 en 2007 een aanzienlijke stijging is van het aantal uitgevoerde controles. Dit is een rechtstreeks gevolg van de versterking van Inspectie Werk en Sociale Economie, wat tevens een grotere deelname aan de AC's mogelijk maakte. Onze entiteit

Grafiek 1: Evolutie aantal gecontroleerde werkgevers/werknemers in AC-verband

Tabel 11: Evolutie aantal gecontroleerde werkgevers/werknemers in AC-verband

Arrondissementscel (AC)	2006		2007		2008	
	WG	WN	WG	WN	WG	WN
Antwerpen	101	303	38	188	63	179
Halle-Vilvoorde	103	414	130	388	202	653
Hasselt-Tongeren	223	1757	359	2143	389	2123
Leuven	52	182	86	530	140	975
Mechelen	20	111	124	176	153	450
Sint-Niklaas – Dendermonde	67	133	120	512	36	101
Aalst-Oudenaarde	-	-	-	-	2	4
Kortrijk			43	124	244	1045
Turnhout			23	77	74	296
Brugge-Veurne			131	385	175	495
Gent			94	306	237	821
Totaal	566	2900	1148	4829	1715	7142

maakte in 2008 deel uit van 10 van de 11 Arrondissementscellen. Enkel in de AC van Aalst-oudenaarde had Inspectie vooralsnog geen vertegenwoordiging.

Inspectie Werk en Sociale Economie nam deel aan 234 gecoördineerde acties. Tijdens deze acties werden 1715 werkgevers en 7142 werknemers gecontroleerd. De controles werden hoofdzakelijk uitgevoerd in de volgende drie sectoren: bouwnijverheid (82), land- en tuinbouw (73) en horeca (55). Vanuit deze controles werden door onze entiteit 37 Pro Justitia's opgesteld waarvan 12 in de land- en tuinbouw, 10 in de horeca, 4 voor de overige zakelijke dienstverlening en de rest verdeeld over verkoop /herstel wagens (3), bouw (3), voeding (2), garages (1), interimkantoren (1) en textiel (1).

Het eerder geringe aantal Pro Justitia's is te verklaren door het feit dat in veel gevallen inbreuken op diverse regelgevingen, zowel gewestelijke als federale, worden vastgesteld. Omwille van de gemaakte afspraken met de federale inspectiediensten, onder meer inzake het behoud van de éénheid van het dossier, wordt het Pro Justitia daarbij opgesteld door de meest passende inspectiedienst. Bijgevolg wordt in veel gevallen

PJ opgesteld door één van de federale inspectiediensten daar deze over de volheid van bevoegdheid beschikken.

2.2.2 Spontane controles

In het verleden bleek dat de controles die op initiatief van de inspecteurs werden uitgevoerd verhoudingsgewijs een groot aantal inbreuken te vertegenwoordigen. Daarom vormen de spontane controles sinds een paar jaar steeds een belangrijke doelstelling van de afdeling. De economische specificiteit die per provincie bestaat, is de reden dat deze doelstelling steeds op provinciaal niveau wordt ingevuld. Niet zelden vormen vaststellingen die men in een werkingsjaar in het kader van de spontane controles vaststelt, de aanleiding voor een afdelingsoverschrijdende doelstelling in het daaropvolgende jaar. Vanuit deze kennis, verdienen drie specifieke initiatieven die in het kader van de spontane controles in 2008 werden doorgevoerd, bijzondere aandacht. Allereerst de controles van de knelpuntberoepen. Deze werknemers vormden in 2007 al een afdelingsdoelstelling vanwege de grote omvang die deze groep binnen de gecontroleerde arbeidsmigratie vertegenwoordigde en de vermoedelijke misbruiken binnen deze context plaatsvond. Toen werd geconcludeerd dat de misbruiken zich voornamelijk bij een specifieke groep situeerden, met name de dienstverlenende bedrijven die enkel activiteiten in onderaanneming uitvoeren. Daar deze controles zich voornamelijk concentreerden in de provincies Oost- en West-Vlaanderen, kende de afdelingsdoelstelling van 2007 een verduidelijking op regionaal niveau in 2008. Ten tweede werd binnen het team Vlaams-Brabant ervoor geopteerd een staal van dienstenchequesbedrijven te controleren, omdat bepaalde sectoren binnen deze regeling veelvuldig met allochtone en buitenlandse werknemers werken, wat een correcte naleving van de wet van 1999 met betrekking tot de tewerkstelling van buitenlandse werknemers impliceert. Tot slot werden ook de au pairs dit jaar uitvoerig gecontroleerd, ten gevolge van een opmerkelijke stijging in het aantal aanvragen en het precaire karakter van het statuut.

Hierna volgt een opsomming van de specifieke acties uitgevoerd in 2008.

Tabel 12: Verdeling AC controles per sector

Sector	Aantal controles	WG	WN
Land- en tuinbouw	73	487	3391
Vervaardiging voeding & drank	5	44	315
Vervaardiging textiel	1	6	31
Bouwnijverheid	82	739	2044
Verkoop & herstelling auto's & rijwielen	3	25	33
Groothandel & bemiddeling, excl. auto	1	4	7
Kleinhandel & rijwielherstelling, excl. auto	3	15	14
Horeca	55	322	1203
Vervoer te land/via pijpleidingen	1	8	3
Vervoer over water	2	17	9
Overige zakelijke dienstverlening	1	7	8
Cultuur, sport & recreatie	4	30	52
Overige diensten	3	11	32
Totaal	234	1715	7142

2.2.2.1 Knelpuntberoepen

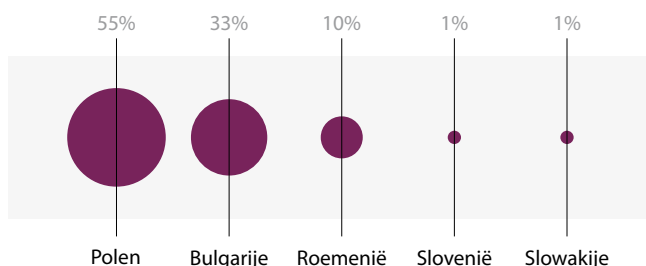
Algemeen

Personen afkomstig uit de nieuwe EU-lidstaten¹ zijn niet vrijgesteld van de verplichting tot het hebben van een arbeidskaart voor hun tewerkstelling bij een Belgische werkgever. Deze personen hebben echter een versoepelde toegang tot de Belgische arbeidsmarkt via de procedure knelpuntberoepen.

Controles en vaststellingen

In 2008 voerde Team Oost- en West-Vlaanderen 235 controles uit met betrekking tot de materie migratie. Van deze 235 migratiecontroles werden 61 controles uitgevoerd waarbij werknemers werden aangetroffen die afkomstig zijn uit de nieuwe EU-lidstaten. In onderstaande grafiek is de verdeling volgens nationaliteit weergegeven van de aangetroffen werknemers. Hierbij is het opvallend dat er voornamelijk 3 nationaliteiten werden aangetroffen: Poolse, Bulgaarse en Roemeense werknemers.

Grafiek 2: aangetroffen werknemers volgens nationaliteit

De 5 sectoren die het meest gebruik maakten van de mogelijkheden die de knelpuntreglementering aanbiedt, zijn land- en tuinbouw, overige zakelijke dienstverlening, bouw, horeca en verkoop en herstel auto en rijwielen. Tijdens de controles werd vastgesteld dat de werkgevers het niet altijd even nauw nemen met de reglementering. In tabel 13 wordt voor deze 5 sectoren (d.i. 53 dossiers van de 61) weergegeven welke inbreuken werden vastgesteld en op welke wijze er werd opgetreden.

Naast het opstellen van een Pro-Justitia of een PV van Waarschuwing, werden ook andere maatregelen in dossiers genomen. Zo werd aan het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie, cel Migratie geadviseerd om enerzijds arbeidskaarten in te trekken voor 2 werkgevers en 12 werknemers en om anderzijds geen nieuwe arbeidskaarten af te leveren in 5 dossiers. Ook werden andere (inspectie)diensten geïnformeerd over mogelijke inbreuken middels een PV van Inlichting. Er werden 7 PV's van Inlichting overgemaakt aan Toezicht op de Sociale Wetten, 4 aan de Sociale Inspectie, 1 aan de Wooninspectie, 2 aan

de Economische Inspectie en 2 aan de Dienst Vreemdelingenzaken.

Opvallende fenomenen

Inzake de dossiers knelpuntberoepen in West- en Oost-Vlaanderen viel er voornamelijk op dat er meer en meer bedrijven in de dienstverleningssector worden aangetroffen. Deze bedrijven hebben geen activiteiten op zich, maar voeren enkel werken in "onderaanneming" uit bij een gebruiker. De zaakvoerders zijn heel vaak Belgen van Turkse herkomst. Ze nemen Bulgaarse werknemers in dienst gezien het gemak van communicatie gelet op de relatief grote Turkse minderheidsgroep in Bulgarije. Deze bedrijven zijn heel actief in de regio Gent en Hamme en zijn voornamelijk werkzaam in de vleessector, inpaksector en landbouwsector. Zij betalen hun mensen slechts een loon wanneer zij ze kunnen uitlenen in "onderaanneming". In twee dossiers stelde inspectie vast dat Turken in het bezit waren van vervalste Bulgaarse verblijfsdocumenten waardoor men zich vragen kan stellen over de echtheid van het identiteitsbewijs voor EU-onderdanen.

Dienstverleners omzeilen de wetgeving met betrekking tot enerzijds ter beschikking stelling² en anderzijds uitzend³. Ze geven hun werknemers arbeidsovereenkomsten van onbepaalde duur en sturen een "ploegbaas" mee.

Gezien er zoveel dienstverleners actief zijn op de markt, is er veel concurrentie waardoor de macht vaak bij de gebruiker ligt. Een gebruiker werkt doorgaans met een minimum aan eigen personeel waarvoor continu werk is. De fluctuaties in werkhoeveelheid worden opgevangen door onderaannemers die werken tegen zeer scherpe prijzen en die veelvuldig gebruik maken van enerzijds toegestane afwezigheid en/of economische werkloosheid en anderzijds illegale tewerkstelling.

Er wordt ook vaak vastgesteld dat de dienstverleners failliet gaan zodra ze onder vuur komen te liggen. Dit om boetes te vermijden die hen boven het hoofd hangen o.a. ten gevolge van controles door sociale inspectiediensten. De activiteiten worden echter verder gezet in een andere (nieuw opgerichte) onderneming.

Tevens valt op dat de arbeidscontracten die worden ingediend voor het verkrijgen van een arbeidskaart steeds een voltijdse tewerkstelling vermelden terwijl betrokkenen vaak slechts heel beperkt werken (minder dan 20 uur per maand). Wel zijn er aanwijzingen dat de werknemers tijdens periodes van economische werkloosheid of van toegestane afwezigheid verder blijven werken in het zwart. Dit levert beide partijen, zowel werkgever als werknemer, een groot voordeel op. In een aantal dossiers kon inspectie de hand leggen op informatie van de gebruiker waardoor kon worden aangetoond dat slechts een zeer beperkt aantal dagen werd doorgegeven aan de RSZ, terwijl er sprake was van voltijdse tewerkstelling.

1 Burgers van volgende nieuwe EU-lidstaten zijn niet vrijgesteld van de verplichting tot het hebben van een arbeidskaart voor een tewerkstelling in België: Polen, Bulgarije, Roemenië, Estland, Letland, Litouwen, Hongarije, Slovenië, Slowakije en Tsjechië. Hoewel Malta en Cyprus ook nieuwe EU-lidstaten zijn, vallen de burgers van Malta en Cyprus niet onder de overgangsbepalingen.

2 wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers

3 decreet van 13 april 1999 m.b.t. de private arbeidsbemiddeling in het Vlaamse Gewest

Tabel 13: Top 5 van het aantal controles per sector met de vaststellingen per sector

Sector	Aantal dossiers	Tewerkstelling zonder geldig verblijf en zonder arbeidskaart				Tewerkstelling met geldig verblijf maar zonder arbeidskaart				Vroegtijdig beëindigen arbeidsovereenkomst niet gemeld aan VSA WSE				Niet overhandigen van arbeidskaart aan WN				
		PJ		PVW		PJ		PVW		PJ		PVW		PJ		PVW		
		WG	WN	WG	WN	WG	WN	WG	WN	WG	WN	WG	WN	WG	WN	WG	WN	
Land- en tuinbouw	24	5	17	-	-	3	7	1	1	-	-	-	-	-	-	-	4	19
Overige zakelijke dienstverlening	13	3	9	-	-	4	9	-	-	3	10	2	3	-	-	-	-	-
Bouw	10	1	2	-	-	-	-	-	-	1	2	1	6	-	-	-	-	-
Horeca	4	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verkoop en herstel auto en rijwielen	2	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel 14: Vaststellingen dossiers dienstverleningssector

Inbreuk	PJ		PVW	
	WG	WN	WG	WN
Tewerkstelling zonder geldig verblijf en zonder arbeidskaart	5	16	-	-
Tewerkstelling met geldig verblijf maar zonder arbeidskaart	4	16	-	-
Vroegtijdig beëindigen arbeidsovereenkomst niet gemeld aan VSA WSE	4	13	-	-
Niet overhandigen van arbeidskaart aan WN	-	-	4	-

In 2008 had Team Oost- en West-Vlaanderen 26⁴⁾ dossiers betreffende dergelijke dienstverleningsbedrijven. In tabel 14 wordt weergegeven welke inbreuken werden vastgesteld bij controles van dienstverleningsbedrijven en op welke wijze er werd opgetreden.

Naast het opstellen van een Pro-Justitia of een PV van Waarschuwing, werden ook andere maatregelen genomen. Zo werd aan het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie, cel Migratie geadviseerd om enerzijds arbeidskaarten in te trekken voor 1 werkgever en 10 werknemers en om anderzijds geen nieuwe arbeidskaarten af te leveren in 1 dossier. Ook werden andere (inspectie)diensten geïnformeerd over mogelijke inbreuken middels een PV van Inlichting. Er werden 5 PV's van Inlichting overgemaakt aan Toezicht op de Sociale Wetten, 5 aan de Sociale Inspectie, 2 aan de Economische Inspectie, 2 aan de Dienst Vreemdelingenzaken en 2 aan het arbeidsauditoraat.

Inspectie stelt vast dat, niettegenstaande de goede intenties verbonden aan het statuut van knelpuntberoepen, deze constructie vaak wordt misbruikt door malafide werkgevers. Een bijkomend probleem is dat deze dienstverleners bij de aanvraag van de arbeidskaart niet onderscheiden kunnen worden van niet-dienstverleners wat de controle bij die specifieke groep bemoeilijkt. Blijvende aandacht zal nodig zijn om mis-

bruiken tegen te gaan wanneer naar de toekomst toe de overgangsbepalingen komen te vervallen.

2.2.2.2 Dienstenchequebedrijven

Algemeen

De dienstencheque is een systeem waarbij een erkende onderneming (werkgever) werknemers in dienst neemt om activiteiten van huishoudelijke hulp thuis bij een gebruiker (particulier) of daarbuiten uit te voeren. De gebruiker betaalt elk gepresteerd uur met een dienstencheque. De werknemer zelf krijgt op zijn beurt een echt loon dat elke maand door zijn werkgever wordt betaald. Om actief te zijn binnen het dienstenchequesysteem moeten de bedrijven vooraf erkend zijn. De erkenning wordt toegekend door de RVA. Het dienstenchequesysteem richt zich zowel tot nieuwe bedrijven als tot bestaande bedrijven die actief zijn in buurtdiensten. Hoewel de toezichtsbevoegdheid inzake de totaliteit van de dienstenchequeregulering bij de RVA berust, kan Inspectie Werk en Sociale Economie een rol spelen in de controle van diverse deelaspecten van de regulering. Allereerst aangaande het aspect migratie. Niet zelden zijn de personen die in het kader van de dienstencheques tewerkgesteld worden immers van vreemde origine en bijgevolg onderhevig aan de bepalingen van de wet van 1999. Ook speelt er een bemiddelingsaspect, hetzij omdat het gaat om een uitzendkantoor dat middels dienstencheques tewerkstelling creëert, hetzij omdat men in het buitenland de werknemers gaat rekruteren. Tot slot was het van belang na te gaan of er geen gesco's of andere gesubsidieerde statuten werkzaam waren, daar deze van tewerkstelling in dit kader uitgesloten zijn. Inspectie Werk en Sociale Economie besloot dan ook specifiek deze aspecten aan een onderzoek te onderwerpen. Er werden in totaal 39 bedrijven gecontroleerd.

4 Dit cijfer komt niet overeen met het cijfer bij overige zakelijke dienstverlening in de tabel – Top 5 aantal controles per sector met de vaststellingen per sector. Dit komt omdat het aantal dossiers in die tabel berekend werd op basis van het aantal aangetroffen werknemers met een nationaliteit uit de nieuwe EU-lidstaten. In sommige dossiers in de dienstverleningssector werden geen werknemers aangetroffen met een nationaliteit uit de nieuwe EU-lidstaten of werden geen werknemers aangetroffen en werd de werking van het bedrijf administratief gecontroleerd.

Tabel 15: Aantal uitgevoerde inspecties en gecontroleerde arbeidsovereenkomsten in 2006 – 2008

Inbreuk	Aantal werkgevers	%*	Optreden IWSE		
			PVW	PJ	PVI
wet van 30/4/99 betreffende tewerkstelling van buitenlandse werknemers					
tewerkstelling van een persoon in wettig verblijf maar zonder arbeidskaart	7	18		7	
decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van talen					
het opstellen van arbeidsovereenkomsten in de Franse taal terwijl de exploitatie zetel zich in het Vlaamse Gewest bevindt	2	5		2	
decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt (EAD)					
discriminatie op grond van nationaliteit	1	2,5			X
decreet van 13 april 1999 betreffende private arbeidsbemiddeling in het Vlaamse Gewest	/				
gesco's	/				
bevoegdheden partnerdiensten					
zwartwerk	1	2,5			X
geen activiteiten in het kader van de dienstenchequesregeling	6	15			X

*Op een totaal van 39 gecontroleerde werkgevers

Controles en vaststellingen

Bij 7 van de gecontroleerde dienstenchequebedrijven (18%) werd Pro-Justitia opgesteld voor inbreuken op de wet van 30/04/1999 en diens uitvoeringsbesluiten betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

Bij 2 dienstenchequebedrijven (5%) werd PJ opgesteld voor inbreuken op het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers.

Voor 1 werkgever werd een bijkomend onderzoek geopend in het kader van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt. Omdat Inspectie Werk en Sociale Economie deze bevoegdheid deelt met de federale overheidsdiensten, en het hier een directe arbeidsrelatie tussen werkgever en werknemer betrof, dienden de vaststellingen te worden overgemaakt aan de bevoegde partnerdienst TSW voor verder gevolg.

In 6 gevallen werd een PV van Inlichting overgemaakt naar de RVA omdat de onderneming geen gebruik had gemaakt van zijn erkenning als dienstenchequebedrijf.

2.2.2.3 Au pairs in particuliere huishoudens

Inleiding

De au pair-jongeren kregen een apart statuut in de regelgeving betreffende buitenlandse werknemers. Een au pair-jongere verblijft bij een gastgezin waar hij of zij in ruil voor kost en inwoning ingeschakeld wordt om, op gelijke voet met de andere gezinsleden, lichthuishoudelijke taken te doen met als doel zijn/haar taalkennis te vervolmaken en zijn/haar algemene ontwikkeling te verruimen.

Au pairs zijn dus geen reguliere werknemers. Zij krijgen een maandelijks zakgeld van minimum €450 waarop geen sociale zekerheidsbijdragen betaald worden. Dit bedrag moet per overschrijving overgemaakt worden op een eigen bankrekening van de au pair.

Het hoofddoel van het verblijf moet steeds de algemene ontwikkeling en vervolmaking van de taalkennis zijn, en niet de geleverde hulp in het huishouden. Hiertoe werd in de regelgeving opgenomen dat au pairs maximaal vier uur per dag en twintig uur per week mogen besteden aan het verrichten van

lichthuishoudelijk werk en kinderopvang. Daarnaast moeten zij ook een taal cursus volgen om minstens één van de drie landstalen te leren.

De wijze van controle differentieert zich van andere controles omdat au pairs in de privésfeer van het gezin verblijven. Dit bemoeilijkt het doen van vaststellingen, aangezien Inspectie steeds de toelating van een bewoner nodig heeft om het huis te betreden. Bovendien heeft het overgrote deel van de au pairs weinig andere contacten of bindingen in België buiten het gastgezin en zijn zij daardoor bang om verklaringen af te leggen die zij als nadelig ervaren voor hun eigen verblijfsituatie.

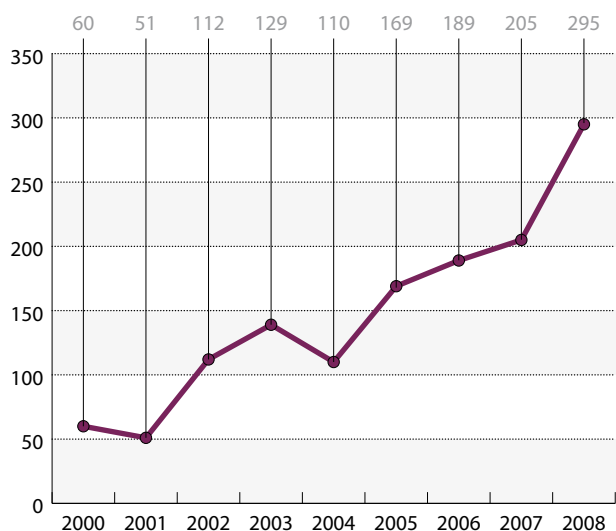
Afgeleverde arbeidskaarten

Sinds enkele jaren is er een sterke toename van het aantal afgeleverde arbeidskaarten en –vergunningen voor au pairs: het aantal steeg van 51 in 2001 naar 295 in 2008. De meest voorkomende nationaliteiten zijn de Filipijnse en de Oe-

Tabel 16: Aantal afgeleverde arbeidskaarten 'au pair-jongere' in 2008 volgens nationaliteit*

Belangrijkste nationaliteiten	Aantal	Aandeel
Totaal	295	100%
Filipijnse	68	23,1%
Oekraïense	35	11,9%
Peruaanse	29	9,8%
Indonesische	17	5,8%
Russische	16	5,4%
Braziliaanse	12	4,1%
Chinese	10	3,4%
Zuid-Afrikaanse	9	3,1%
Mexicaanse	8	2,7%
Kameroense	8	2,7%
Indische	7	2,4%
Kirgische	6	2,0%
Colombiaanse	5	1,7%
Marokkaanse	5	1,7%
Ghanese	5	1,7%

*Overgenomen uit Jaarverslag 2008 van het VSA-WSE – cel Migratie, p. 14.

Grafiek 3: Evolutie uitgereikte arbeidskaarten B aan au pairs*

*Overgenomen uit Jaarverslag 2008 van het VSA-WSE – cel Migratie, p. 14.

kraïense. Tot 2005 kwamen de meeste au pairs nog uit Polen en Bulgarije. De toetreding tot de EU van deze landen met hieraan gekoppeld een soepelere toegang tot de arbeidsmarkt, maakt dat er minder jongeren uit deze landen als au pair naar België komen.

De evolutie van het aantal Filippijnse au pairs is opmerkelijk. Ondanks de in 1998 door de Filippijnse overheid afgekondig-

de stop van de aflevering van uitreisvisa stijgt sinds 2004 het aantal Filippijnse au pairs sterk. De meerderheid van deze au pairs verblijft eerst een jaar in Nederland als au pair via een au pairbureau en komen dan naar België. Een beperkt aantal au pairs komt rechtstreeks uit de Filippijnen naar België. Aangezien er al enkele jaren een stijging van het aantal Filippijnse au pairs werd opgemerkt door de cel Migratie van het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie, werd er vanaf april 2008 voor alle Filippijnse kandidaat au pairs vooraf een advies gevraagd aan de afdeling Inspectie.

Aangezien een derde van de arbeidskaarten voor au pairs werd afgeleverd voor een verblijf bij een gezin in de provincie Antwerpen, besliste team Antwerpen om een controleronderzoek te nemen in de teamdoelstellingen voor 2008.

Daarnaast deed inspectie nog een aantal controles in het kader van een beroepsschrift dat werd ingediend door de aanvrager na een weigering van een arbeidskaart en -vergunning door de cel Migratie. Inspectie werd in deze zaken gevraagd om een advies uit te brengen om alsnog de arbeidskaart en -vergunning toe te kennen of deze definitief te weigeren.

Controles en vaststellingen

In 2008 voerde inspectie 170 controles uit bij (kandidaat)- au pairgezinnen. Het betreft hier 97 controles op vraag van de cel migratie van het VSA-WSE, en 73 spontane controles. De meerderheid van de gevraagde controles betrof nieuwe au pairaanvragen. Aangezien er bij vele van de kandidaat-gastgezinnen op het moment van de controle geen au pair verbleef, was de rol van inspectie beperkt tot het overlopen van de

Tabel 17: Aantal Pro Justitia's en PV's van waarschuwing per inbreuk

Artikel	Omschrijving inbreuk	Pro Justitia	PV van Waarschuwing	Totaal
Wet 30/4/'99	12, 1 A Illegaal verblijf en geen arbeidskaart (artikel 4 en 5)	7	2	9
	12, 2 A Wettig verblijf maar geen arbeidskaart (artikel 4 en 5)	4	-	4
	12,2 B Verhinderen van georganiseerd toezicht	1	2	3
	12,2 C Niet overhandigen of overhandigen tegen betaling van de arbeidskaart	-	1	1
12,2 D Werkgever heeft nagelaten de bevoegde overheid op de hoogte te brengen van het beëindigen van de tewerkstelling	-	1	1	
KB 9/6/'99	25,4-5 Verplichting voor de au pair tot het volgen van cursussen met als doel een basiskennis van de omgangstaal te verwerven	1	2	3
	26, 2 Voor de kinderen jonger dan zes jaar een bewijs voorleggen dat er overdag in hun opvang is voorzien	-	1	1
	26, 4 Het gastgezin moet maandelijks een vast bedrag van minimaal € 450 per overschrijving storten op de bankrekening van de au pair als zakgeld	1	26	27
	26,5 Ten gunste van de au pair een aanvullende verzekering gesloten hebben voor het waarborgen van de risico's inzake medische, farmaceutische of hospitalisatiekosten	-	2	2
	26,6 Het gastgezin moet de au pair een persoonlijke kamer ter beschikking stellen en vrije toegang tot de woning verzekeren	-	2	2
	26,8 Het gastgezin verbindt zich ertoe een verzekering af te sluiten voor eventuele voortijdige repatriëring van de au pair	-	2	2
	27 De deelneming van de au pair aan de dagdagelijkse taken, de kinderopvang inbegrepen, mag niet meer dan 4 u. per dag en 20 u. per week bedragen; zij mag niet het hoofddoel van het verblijf uitmaken	2	15	17
Totaal		16	56	72

relevante regelgeving en een extra controle van de voorwaarden waaraan au pair en gastgezin dienen te voldoen.

Bij 53 controles werden er één of meerdere inbreuken vastgesteld. Bij 14 gezinnen waren de inbreuken van die aard dat inspectie Pro Justitia opstelde, het betreft hier in 11 gevallen de tewerkstelling van iemand als au pair zonder te beschikken over de benodigde arbeidskaart en –vergunning en eventueel het bijhorende verblijfsdocument. Deze inbreuken zijn moeilijk opspoorbaar omdat het meestal gezinnen betreft die een au pair hebben zonder dat hiervoor een arbeidskaart werd afgeleverd. In een enkele zaak was er een au pair aanwezig waarvoor een arbeidskaart was aangevraagd maar nog niet afgeleverd, of werkte een au pair nog bij een gezin na het verlopen van de arbeidskaart en van het verblijfsdocument.

Daarnaast wordt in het KB van 9/6/’99 in artikel 29 voorzien dat wanneer de regelgeving betreffende au pairs niet wordt gevolgd, de au pair wordt verondersteld aangeworven te zijn met een arbeidsovereenkomst voor dienstbode. In vier dossiers werd via artikel 29 van het KB Pro Justitia opgesteld voor een inbreuk op artikel 12, 1° of 2° A van de wet van 30/4/’99.

Er werd één Pro Justitia opgesteld ten laste van een au pairbureau voor een inbreuk tegen het principe dat er geen vergoeding mag gevraagd worden aan een au pair voor het zoeken van een betrekking of het in orde maken van formaliteiten nodig voor de tewerkstelling (zie *infra*).

Naast de vastgestelde inbreuken blijkt uit gesprekken met au pairs en gastgezinnen dat er amper au pairjongeren naar België komen met als eerste doel hun taalkennis te verbeteren of hun algemene ontwikkeling te verruimen. Veelal betreft het meisjes die uit een derde wereldland naar Europa komen om hier enkele jaren in verschillende landen als au pair te werken en zoveel mogelijk geld naar huis te sturen om een ruime familie te onderhouden. Dat ze daarbij meer uren presteren dan wettelijk is toegestaan, deert hen ook niet zolang ze maar maandelijks een flink deel van het ‘zakgeld’ kunnen overmaken aan de familie in het thuisland. Anderzijds is het gros van de gastgezinnen op zoek naar een flexibele inwonende kinderopvang/dienstbode om het gezinsleven gemakkelijker te maken.

Au pairbureaus

De commercialisering van het au pairstatuut komt duidelijk tot uiting op de internetsites van een aantal au pairbureaus. Zonder veel omwegen wordt er gesteld dat het au pairstatuut een goedkope oplossing biedt voor een substantiële verlichting van het huishoudelijke werk. Zij komen tussen als bemiddelaar om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Daarbovenop staan deze bureaus ook dikwijls in voor andere zaken: de opleiding van de au pairs wordt verzorgd in een trainingscentrum in het thuisland of in Nederland, zij zorgen voor vliegtickets en de benodigde formaliteiten zoals de aanvraag van arbeidskaarten en visa, enz. Doorgaans vervullen deze bureaus een zeer dubieuze rol: zij verspreiden foute informatie over het au pairstatuut onder de gastgezinnen en au pairs en deinzen er niet voor terug om exuberante vergoedingen te vragen voor het doen van enige administratie die bij

een au pairplaatsing komt kijken. Naast de ‘bemiddelingsvergoeding’ die bureaus aan de gastgezinnen vragen, zijn er ook bureaus die een vergoeding aan de au pairs vragen. Enkel indien kan aangetoond worden dat deze vergoeding betrekking heeft op het aanvragen van een arbeidskaart en –vergunning kan inspectie hiertegen optreden zoals éénmaal gebeurde in 2008.

Aangezien een au pairplaatsing geen tewerkstelling betreft, vallen au pairbureaus niet onder het Vlaamse decreet van 13 april 1999 m.b.t. de private arbeidsbemiddeling.

Conclusie

In 2008 controleerde inspectie aanzienlijk meer au pairs dan de vorige jaren. De opvallende stijging van het aantal aanvragen voor arbeidskaarten voor au pairs is de belangrijkste reden hiervoor.

In eenderde van de dossiers werden formele inbreuken vastgesteld. Daarnaast blijkt dat inbreuken tegen de geest van de wet (namelijk een vervolmaking van de taalkennis en een verruiming van de zelfontwikkeling) veelvuldig zijn: voor het overgrote deel van zowel au pairs als gastgezinnen staat de transactie van het verrichten van flexibele huishoudelijke hulp tegen het betalen van een vergoeding centraal.

Inspectie pleit dan ook voor de afschaffing van het precaire karakter van het au pairstatuut.

2.3 Private Arbeidsbemiddeling

2.3.1 Algemeen overzicht

Onder private arbeidsbemiddeling zoals bepaald in het decreet van 13 april 1999 betreffende private arbeidsbemiddeling in het Vlaamse Gewest (“decreet private arbeidsbemiddeling”), worden de volgende activiteiten bedoeld:

- activiteiten uitgeoefend door een tussenpersoon, die erop gericht zijn werknemers bij te staan bij het zoeken van een nieuwe tewerkstelling of werkgevers bij het zoeken van werknemers; onder de term “werknemer” wordt eveneens werkzoekende of zelfstandige begrepen;
- uitzendarbeit: het in dienst nemen van werknemers, om hen ter beschikking te stellen met het oog op de uitvoering van een bij of krachtens hoofdstuk II van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeit en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, toegelaten tijdelijke arbeid. Tijdelijke arbeid is volgens deze wet slechts toegestaan in de volgende gevallen:
 - . ter vervanging van een vaste werknemer;
 - . om te beantwoorden aan een tijdelijke vermeerdering van werk;
 - . om te zorgen voor de uitvoering van een uitzonderlijk werk;
 - . de tewerkstelling in het kader van een tewerkstellings-traject.

De bevoegdheid op de controle van de wet van 24 juli 1987 ligt exclusief bij de federale inspectiediensten.

Tabel 18: Overzicht aantal controles

Sector	Aantal controles					
	2006		2007		2008	
	n	%	n	%	n	%
Uitzendarbeid	41	13,71	101	23,11	125	20,70
Sport	26	8,70	29	6,64	19	3,15
Artiest	55	18,39	51	11,67	53	8,77
Werving&selectie	84	28,09	117	26,77	164	27,15
Outplacement	2	0,67	15	3,43	17	2,81
Herplaatsingsfonds	51	17,06	52	11,90	90	14,90
Uitzend bouw	3	1,00	6	1,37	8	1,32
Uitzend artiest	1	0,33	1	0,23	3	0,50
Andere	36	12,04	65	14,87	125	20,70
Totaal	299	100	437	100	604	100

– outplacementactiviteiten, waarbij begeleidende adviezen en diensten in opdracht en op kosten van een werkgever aan een ontslagen of met ontslag bedreigde werknemer worden verstrekt om deze in staat te stellen zo vlug mogelijk een betrekking bij een nieuwe werkgever te vinden of een beroepsactiviteit als zelfstandige te ontplooiën.

De rechtspersoon of de natuurlijke persoon die, onder welke naam dan ook, (één van) deze beschreven activiteiten uitoefent, wordt in de reglementering en verder in de tekst “het bureau” genoemd en dient hiertoe over een erkenning te beschikken. Gezien er verschillende vormen van arbeidsbemiddeling kunnen/mogen uitgeoefend worden, dient het bureau per sector/activiteit van arbeidsbemiddeling over een afzonderlijke erkenning te beschikken.

2.3.2 Uitgevoerde controles

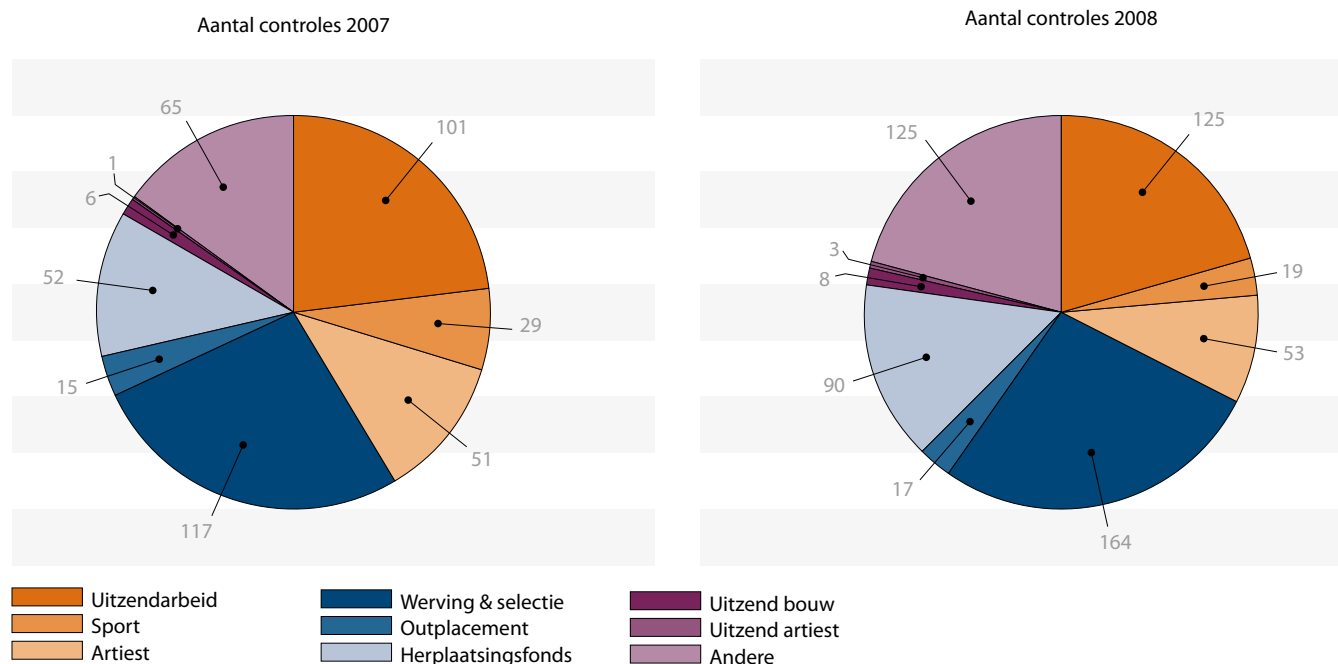
In totaal werden 604 controles uitgevoerd in de bemiddelingssector in 2008.

Wanneer dit aantal wordt vergeleken met de voorgaande jaren, wordt een stijgende trend waargenomen. Dit is een rechtstreeks gevolg van de versterking van Inspectie Werk en Sociale Economie, zoals beslist door de Vlaamse Regering op 5 mei 2006.

Deze stijging is vooral waar te nemen in de sectoren uitzendarbeid, werving&selectie, controles herplaatsingsfonds en de categorie “andere”. De samenstelling van deze laatste categorie, ziet u in tabel 19.

Opmerkelijk is de stijging van het aantal controles bij gebruikers. Dit is rechtstreeks te wijten aan een specifieke contro-

Grafiek 4: Schematisch overzicht aantal controles 2006-2007

Tabel 19: Detail categorie 'andere'

Categorie 'andere'	125
Gebruiker	41
Dienstenchequebedrijf	40
Geen erkenning nodig (na onderzoek)	40
Vacaturesite	4

leronde die werd uitgevoerd bij sportclubs. Deze controles worden hieronder verder in detail besproken.

Daarnaast werd een controleronde opgestart bij dienstenchequebedrijven. Deze onderzoeken spitsten zich voornamelijk toe op het aspect tewerkstelling van buitenlandse werknemers, maar ook het eventuele bemiddelingsaspect werd gecontroleerd. Daarnaast zijn er 40 onderzoeken gevoerd in het kader van de opsporing van niet-erkende bureaus, waarbij na onderzoek bleek dat er geen bemiddelingsactiviteiten werden uitgevoerd en er bijgevolg geen erkenning nodig was. Het gaat hier bvb. om ondernemingen waarvan – na onderzoek – bleek dat zij louter in onderaanneming werken uitvoeren, oneigenlijke terbeschikkingstelling van personeel doen (in dit geval werd het dossier overgemaakt aan de federale collega's van Toezicht op de Sociale Wetten), ...

De controles outplacement betreffen voornamelijk controles in het kader van het Herplaatsingsfonds (90 controles). Daarnaast werd tijdens 17 controles specifiek aandacht besteed aan de werking van het outplacementkantoor in het kader van het decreet private arbeidsbemiddeling.

In de tabel hieronder kan teruggevonden worden wat de aanleiding van de uitgevoerde controle was. De onderzoeken in het kader van het Herplaatsingsfonds zijn hierbij niet opgenomen, aangezien deze steeds op vraag van de cel Herplaatsingsfonds zelf gebeuren. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- Nieuwe erkenning: op vraag van de Adviescommissie Private Arbeidsbemiddeling worden controles uitgevoerd bij nieuw erkende bureaus, en dit bij voorkeur ongeveer 9 maanden na het verkrijgen van de erkenning. Doel van deze controles is enerzijds na te gaan of het bureau reeds effectief werd opgestart en of de erkenning dus dient behouden te blijven. Anderzijds is dit een goed moment om

bij reeds opgestarte bureaus na te gaan of de regelgeving is gekend en wordt gevolgd.

- AS (Aanvraag – Schrapping). Deze onderzoeken gebeuren op vraag van het Subsidieagentschap.
 - . Aanvraag: er werd in het verleden een aanvraagdossier ingediend bij het Subsidieagentschap, maar dit dossier was onvolledig. Op vragen van het Subsidieagentschap werd niet gereageerd. Doel van deze controles is na te gaan of het bureau al dan niet actief is als bureau voor private arbeidsbemiddeling zonder erkenning.
 - . Schrapping: de erkenning van het bureau werd geschrapt. Er wordt bij deze controles nagegaan of de activiteiten effectief zijn stopgezet.
- Klacht
- Gevraagd onderzoek: deze onderzoeken worden uitgevoerd op vraag van een derde partij, zoals de Adviescommissie Private Arbeidsbemiddeling, het Subsidieagentschap, Federgon, andere inspectiedienst, arbeidsauditoraat, ...
- Spontaan: dit onderzoek wordt gegenereerd door Inspectie Werk en Sociale Economie zelf.

Opvallend hierbij is dat het aantal spontane controles relatief gezien het hoogst ligt in de uitzendsector en de categorie 'Andere'. Het hoge aantal spontane controles in de categorie Andere is voornamelijk te wijten aan de controleronde bij dienstenchequebedrijven (40) en sportclubs (28 – gebruiker).

Het aantal controles bij nieuw erkende bureaus is relatief gezien het hoogst in de sector van werving&selectie. Dit in tegenstelling met 2007, waar het aantal onderzoeken bij nieuw erkende bureaus het hoogst was bij schouwspelartiestenbemiddelaars. Dit is te verklaren door het feit dat in 2005 en 2006 een controleronde werd gevoerd ter opsporing van niet-erkende bemiddelaars in de schouwspelartiestensector. Na deze controleronde stelden veel bureaus in deze sector zich in regel, waarna een nieuwe controle volgde op vraag van de Adviescommissie.

Het aantal controles dat wordt geïnitieerd op basis van klachten is het laagst (slechts 2,33% van het totale aantal controles, herplaatsingsfonds niet meegerekend). Ten opzichte van de voorgaande jaren in dit percentage bovendien gedaald (6,14% in 2006; 7,27% in 2007). De reden voor deze relatieve daling is onduidelijk.

Tabel 20: Aanleiding van de controles

	Nieuwe erkenning	AS*	Klacht	Gevraagd onderzoek	Spontaan
Uitzendarbeid	13	3	1	14	94
Sport	11	2	0	0	6
Artiest	33	10	1	3	6
Werving&Selectie	74	12	3	17	58
Outplacement	8	1	0	0	8
Uitzend bouw	3	0	0	0	5
Uitzend artiest	1	1	1		
Ander	0	6	6	15	98
Totaal	143	35	12	49	275

*Aanvraag – Schrapping

Tabel 21: Overzicht opsplitsing controles bij erkende en niet-erkende bureaus

Sector	Erkende bureaus			Niet-erkende bureaus		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Uitzendarbeid	26	89	98	15	12	27
Sport	10	16	16	16	13	3
Artiest	22	48	45	33	3	8
Werving&Selectie	68	94	144	16	23	20
Outplacement	53	67	107			0
Uitzend bouw	3	5	7		1	1
Uitzend artiest	1	1	1			2
Andere				36	65	125
Totaal	183	320	418	116	117	186

2.3.3 Erkenningen

Tabel 21 toont een opsplitsing van de controles naar erkende en niet-erkende bureaus. In de categorie outplacement zijn tevens de controles Herplaatsingsfonds opgenomen. Deze vinden steeds plaats bij erkende bureaus. De controles in de categorie "andere" vinden vanzelfsprekend plaats bij niet-erkende instanties.

In globaliteit werden aldus 30,80% van de controles, zijnde 186 (61 + 125), uitgevoerd bij niet-erkende instanties. 69,20% van de controles vonden plaats bij erkende instanties.

Net zoals de vorige jaren, worden meer controles uitgevoerd bij erkende bureaus dan bij niet-erkende bureaus. Grotendeels is dit te wijten aan de vraag van de Adviescommissie Private Arbeidsbemiddeling om nieuw erkende bureaus binnen een termijn van 9 maanden na hun erkenning te controleren. Op die manier werden in 2008 143 controles uitgevoerd.

2.3.4 Aantal inbreuken

Tabel 22 geeft het aantal inbreuken weer dat tijdens de controles werd vastgesteld. Hieruit wordt duidelijk dat in de 604 controles 264 inbreuken werden vastgesteld. Hierbij dient aangestipt dat tijdens één controle meerdere inbreuken op de regelgeving kunnen vastgesteld worden.

Tabel 23: Sanctiëringsmethoden

Sector	Aantal waarschuwingen			Aantal Pro Justitia's			Voorstellen tot intrekking		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Uitzendarbeid	14	52	41	6	6	15		3	5
Sport	4	4	6	4	5	1		1	
Artiest	22	19	18	2	4	4			1
Werving&Selectie	34	46	50	2	6	13	1		5
Outplacement Herplaatsings- fonds	2	7	7					1	
Uitzend Bouw	1	3	2		1	1			
Uitzend Artistiek	0	1	2	0					
Andere			2	1	1	1			
Totaal	77	132	128	15	23	35	1	5	11

Tabel 22: Overzicht aantal inbreuken

Sector	Aantal controles			Aantal inbreuken		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Uitzendarbeid	41	101	125	24	104	81
Sport	26	29	19	8	12	13
Artiest	55	51	53	28	31	30
Werving&Selectie	84	117	164	73	75	115
Outplacement	53	67	107	2	12	12
Uitzend Bouw	3	6	8	1	4	5
Uitzend Artistiek	1	1	3	0	1	3
Andere	36	65	125	1	3	5
Totaal	299	437	604	137	242	264

In 43,71% van de controles in 2008 werden inbreuken vastgesteld, tegenover respectievelijk 55,38% in 2007 en 45,82% in 2006.

Procentueel gezien ten opzichte van het aantal controles komen de meeste inbreuken voor bij de uitzendkantoren. Voor de zwaarte van de inbreuken wordt verwezen naar punt 2.3.7, waar deze voor de sectoren uitzend en werving&selectie in detail worden besproken.

2.3.5 Wijze van optreden

In tabel 23 worden de sanctiëringsmethoden opgesomd. Zoals reeds vermeld, kunnen meerdere inbreuken gebundeld worden in één sanctiëringsmethode.

De strafbepalingen waarbij een Pro Justitia kan worden opgesteld, zijn de volgende:

- een bureau exploiteren zonder regelmatige erkenning (gesanctioneerd door art. 19, 1° van het decreet private arbeidsbemiddeling);
- het vorderen van een commissieloon buiten de perken van het decreet, of een onrechtmatige vergoeding vragen (gesanctioneerd door art. 19, 2° van het decreet private arbeidsbemiddeling);
- wetens en willens een beroep doen op een bureau zonder erkenning (gesanctioneerd door art. 19, 3° van het decreet private arbeidsbemiddeling);

- activiteiten uitoefenen die leiden tot tewerkstelling zoals bepaald in art. 5, 5° van het decreet (gesanctioneerd door art. 19, 4° van het decreet private arbeidsbemiddeling);
- het overtreden van de gedragscode (gesanctioneerd door art. 19, 5° van het decreet private arbeidsbemiddeling);
- verhindering van toezicht (gesanctioneerd door art. 24, 3° van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht);
- bevel tot aanplakking of overhandiging van documenten werd niet nagekomen (gesanctioneerd door art. 24, 1° van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht);
- een inbreuk waarvoor een geldboete werd opgelegd werd niet geregulariseerd (gesanctioneerd door art. 24, 2° van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht);
- overtreding van het decreet van 8 mei 2002 met betrekking tot evenredige arbeidsdeelname (gesanctioneerd door art. 11 van dit decreet).

Het voorstel tot intrekking van de erkenning blijft een weinig gehanteerd sanctioneringsmiddel, zoals ook blijkt uit bovenstaande tabel. Dit komt enerzijds doordat hiervoor reeds een bepaalde procedure bestaat – advies door de SERV-commissie en beslissing door de Minister – en anderzijds omdat dit tot gevolg heeft dat de activiteiten moeten stopgezet worden en het bijgevolg – naar tewerkstelling van eigen personeel – een zeer zware sanctie betreft.

2.3.6 Soorten inbreuken

In onderstaande tabel kan u het soort overtreding vinden voor alle soorten bemiddeling, met bijhorend de wijze van optreden (Pro Justitia, Waarschuwing of Voorstel tot Intrekking van de erkenning). In deze tabel werden voor de overzichtelijkheid enkel de inbreuken opgenomen die minstens 5 maal werden vastgesteld.

Uit de cijfers in tabel onder 2.3.5 blijkt dat er in 2008 35 Pro Justitia's werden opgesteld en 128 waarschuwingen werden gegeven. Verschillende inbreuken worden vaak gebundeld in 1 Pro Justitia of waarschuwing. Dit verklaart het verschil tus-

sen het aantal inbreuken vervat in een Pro Justitia/Waarschuwing en het aantal Pro Justitia's/Waarschuwingen.

In 2008 werden de meeste inbreuken vastgesteld op het niet overhandigen of uithangen van de tekst met de rechten of het niet vermelden van het erkenningsnummer op briefwisseling en advertenties. Het aantal inbreuken op art. 6 van het decreet, met name het uitvoeren van bemiddelingsactiviteiten zonder te beschikken over een erkenning, is ten opzichte van 2007 sterk gestegen. Dit is in overeenstemming met de doelstelling van de afdeling om niet enkel erkende bureaus te onderwerpen aan een controle, maar tevens bureaus die zich zonder erkenning op de markt begeven, op te sporen. De inbreuk op art. 5, 8° hebben meestal betrekking op het ontbreken van een aangifte van een geautomatiseerd databestand bij de Commissie ter Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

2.3.7 Gedetailleerde bespreking

2.3.7.1 Uitzendarbeid

Controles

In de sector uitzendarbeid, d.i. zowel gewone uitzend, als uitzend in de bouwsector en artistieke sector, heeft Inspectie Werk en Sociale Economie 125 controles uitgevoerd in 2008. Dit is een lichte stijging ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze stijging is echter niet aan één bepaalde reden toe te schrijven.

Deze controles hadden betrekking op 98 erkende bureaus (78%) en 27 niet-erkende bureaus (22%).

Daarnaast werden 8 controles uitgevoerd bij uitzendbureaus in de bouwsector en 3 controles bij uitzendbureaus in de artistieke sector.

De aanleiding voor de uitgevoerde controles is omschreven in tabel 25.

17 controles werden uitgevoerd naar aanleiding van een vraag van de Adviescommissie Private Arbeidsbemiddeling

Tabel 24: Algemeen overzicht inbreuken

Artikel	beschrijving	Aantal inbreuken		Aantal Pro Justitia		Aantal waarschuwingen		Aantal voorstellen intrekking	
		2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Decreet private arbeidsbemiddeling									
5, 8°	eerbiediging persoonlijke levenssfeer, aangifte databestand CBPL	15	22	1	0	14	22	0	0
5, 12°	tewerkstelling vreemde werknemers	4	7	0	0	3	0	1	7
5, 16°	reëel jobaanbod bij vacatures	5	5	0	0	5	5	0	0
6	voorafgaandelijke erkenning	26	50	10	27	16	23	0	0
13/1	tekst met de rechten uithangen of overhandigen	53	55	0	0	52	54	1	1
13/4	erkeningsnummer op briefwisseling en advertenties	71	68	0	0	69	66	2	2
Besluit Vlaamse Regering 8 juni 2000									
7§2/1&2	hoogte commissieloon	5	5	3	0	2	5	0	0
Andere									
		63	52	10	10	48	38	5	4
Totaal		242	264	24	37	209	213	9	14

Tabel 25: Aanleiding uitgevoerde controles uitzendarbeid

	Uitzend	Uitzend bouw	Uitzend artistiek	Totaal
Nieuwe erkenning	13	3	1	17
ASA	3		1	4
Klacht	1		1	2
Gevraagd onderzoek	14			14
Spontane controle	94	5		99
Totaal	125	8	3	136

om nieuw erkende bureaus rond de 9 maand na erkenning te controleren (in totaal werden in 2008 op die manier 143 controles uitgevoerd). Aangezien alle nieuw erkende bureaus onderzocht worden, kan hieruit tevens afgeleid worden dat in de uitzendsector relatief minder nieuwe bureaus een erkenning aanvragen of verkrijgen.

Het hoogste aantal controles in de uitzendsector ontstaat op initiatief van de afdeling, een team of een inspecteur zelf. Dit is in overeenstemming met de doelstelling van de afdeling om voldoende aandacht te besteden aan de eigen onderzoeken.

Vaststellingen, inbreuken en gevolgeving

In totaal werden bij deze 136 controles 109 inbreuken vastgesteld. Deze inbreuken werden in 18 gevallen gesanctioneerd door middel van Pro Justitia, in 64 gevallen door een PV van Waarschuwing en in 7 gevallen door een voorstel tot intrekking van de erkenning. Aangezien meerdere inbreuken kunnen gebundeld worden in 1 sanctioneringsmiddel, werden in realiteit 16 verschillende Pro Justitia's, 45 verschillende PV's van Waarschuwing en 5 voorstellen tot intrekking van de erkenning opgesteld.

In tabel 26 kunnen opnieuw de inbreuken worden gevonden die minstens 5 maal werden vastgesteld in de uitzendsector. De meest voorkomende inbreuken zijn opnieuw vaststellingen op administratieve formaliteiten, zoals het niet vermelden van het erkenningsnummer op de briefwisseling of vacatures of het niet uithangen of overhandigen van de tekst met de rechten. Sinds het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht heeft het Departement Werk en Sociale Economie de

Tabel 26: Overzicht inbreuken uitzend

Artikel	beschrijving	Aantal inbreuken		Aantal Pro Justitia		Aantal waarschuwingen		Aantal voorstellen intrekking	
		2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Decreet private arbeidsbemiddeling									
5, 12°	tewerkstelling vreemde werknemers	4	5			3		1	5
5, 16°	reëel jobaanbod bij vacatures	5	5			5	5		
5, 17°	gedragscode	8	5		5	7		1	
6	voorafgaandelijke erkenning	5	19	4	11	1	8		
13/1	tekst met de rechten uithangen of overhandigen	28	22			28	21		1
13/4	erkeningsnummer op briefwisseling en advertenties	32	23			31	22	1	1
Andere									
		27	10	3	2	21	8	3	
Totaal		109	89	7	18	96	64	6	7

Tabel 27: Aanleiding uitgevoerde controles werving en selectie

Werving & Selectie	
Nieuwe erkenning	74
AS	12
Klacht	3
Gevraagd onderzoek	17
Spontane controle	58
Totaal	164

mogelijkheid om een – relatief kleine – administratieve geldboete op te leggen indien het erkenningsnummer niet is vermeld. Ook in de uitzendsector steeg het aantal vastgestelde inbreuken op art. 6 van het bemiddelingsdecreet, met name het uitoefenen van activiteiten van private arbeidsbemiddeling zonder hiervoor te beschikken over een erkenning.

2.3.7.2 Werving en selectie

Controles

In de sector werving & selectie heeft Inspectie Werk en Sociale Economie 164 controles uitgevoerd in 2008 (cfr. 117 in 2007). Deze controles hadden betrekking op 144 erkende bureaus en 20 niet-erkende bureaus.

De aanleiding voor de uitgevoerde controles is omschreven in tabel 27.

74 controles werden uitgevoerd naar aanleiding van een vraag van de Adviescommissie Private Arbeidsbemiddeling om nieuw erkende bureaus rond de 9 maand na erkenning te controleren (in totaal werden in 2008 op die manier 143 controles uitgevoerd). Daarnaast ontstonden 3 controles naar aanleiding van een klacht, wat opnieuw een vrij laag percentage is.

Vaststellingen, inbreuken en gevolgeving

In totaal werden bij deze 164 controles 115 inbreuken vastgesteld. Deze inbreuken werden in 13 gevallen gesanctioneerd door middel van Pro Justitia, 96 door middel van PV van Waarschuwing en 6 door een voorstel tot intrekking van de erkenning. Aangezien meerdere inbreuken kunnen gebun-

Tabel 28: Overzicht inbreuken werving & selectie

Artikel	beschrijving	Aantal inbreuken		Aantal Pro Justitia		Aantal waarschuwingen		Aantal voorstellen intrekking	
		2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Decreet private arbeidsbemiddeling									
5, 8°	eerbiediging persoonlijke levenssfeer, aangifte databestand CBPL	6	18			6	18		
5, 17°	gedragscode	3	9		1	3	7		1
6	voorafgaandelijke erkenning	17	20	5	11	12	9		
13/1	tekst met de rechten uithangen of overhandigen	16	24			16	24		
13/4	erkeningsnummer op briefwisseling en advertenties	23	30			23	29		1
Andere									
		10	14	2	1	8	9		4
Totaal		75	115	7	13	68	96	0	6

deld worden in 1 sanctioneringsmiddel, gaat het in werkelijkheid om 13 Pro Justitia's, 50 PV's van Waarschuwing en 5 voorstellen tot intrekking van de erkenning.

Ook hier worden in tabel 28 enkel de inbreuken getoond die minstens 5 maal werden vastgesteld. Net als in de bovenstaande inbreuktabellen, liggen de inbreuken hier in dezelfde lijn. De meest voorkomende onvolkomenheden hebben betrekking op administratieve formaliteiten, zoals het niet vermelden van het erkenningsnummer op de briefwisseling of vacatures of het niet uithangen of overhandigen van de tekst met de rechten, en op het opereren als bureau voor private arbeidsbemiddeling zonder voorafgaande erkenning.

2.3.8 Specifieke controleronde

2.3.8.1 Sportclubs

Controles

Er werd in 2008 beslist een beperkte controleronde van sportclubs te organiseren, in navolging van de grote controlerondes die plaatsvonden in de jaren 2003-2005. De keuze van de sporttakken omvatte meer dan de traditionele 'grote' sporten, zoals voetbal en basketbal. Werden eveneens in de controleronde mee opgenomen: hockey, ijshockey, badminton, tafeltennis. Hieronder kan een overzicht worden gevonden van de verschillende sporttakken die werden bezocht.

Tabel 29: Overzicht bezochte sportclubs

Voetbalclubs	15
Basketbalclubs	4
Hockey	2
Ijshockey	3
Badminton	1
Tafeltennis	3
Totaal	28

Er werden in deze controleronde 28 controles uitgevoerd. Uiteraard werden in 2008 meer dan 28 controles in de sportsector uitgevoerd – het betreft hier o.a. controles bij

nieuw erkende bureaus. Deze zijn niet opgenomen in de tabel.

De controles in de sportsector hebben steeds betrekking op twee aspecten. Enerzijds wordt het aspect tewerkstelling van vreemde werknemers gecontroleerd. Anderzijds wordt het aspect bemiddeling gecontroleerd. Er wordt nagegaan of spelers via een makelaar bij de club zijn beland. Bij de club wordt aan de hand van de boekhouding, inkomende facturen, contracten... nagegaan of beroep werd gedaan op een sportmakelaar. Bij mogelijke inbreuken of onregelmatigheden worden controles bij de sportmakelaars zelf uitgevoerd. Hierbij wordt de rol van de makelaar zelf nagegaan. Bijzondere aandacht wordt besteed aan de naleving van het commissieloon, dat beperkt is tot 7% van het voorziene bruto jaarinkomen van de sportbeoefenaar.

Vaststellingen, inbreuken en gevolggeving

Tijdens deze 28 controles werden 9 inbreuken vastgesteld (Tabel 30).

Het grootste deel van deze inbreuken heeft betrekking op het niet beschikken over een voorafgaande erkenning en het beroep doen of samenwerken met een niet-erkend bureau. Er werd geen enkele keer opgetreden door middel van Pro Justitia.

Algemeen kan worden gesteld dat het aantal Vlaamse makelaars zonder erkenning dat wordt aangetroffen tijdens de controles, afneemt. Het probleem van de niet-erkende makelaars stelt zich meer bij de buitenlandse bemiddelaars die meestal éénmalig tussenkomen bij de plaatsing van een sportbeoefenaar.

Bij de erkende bureaus blijft onduidelijkheid heersen inzake de correcte toepassing van de 7%-norm bij berekening van het commissieloon, zoals tevens in het verleden reeds werd aangehaald. Vaak worden, naast de facturen voor de arbeidsbemiddeling die 7% van het bruto jaarloon van de bemiddelde sportbeoefenaar vragen, facturen aangetroffen voor allerlei dienstverleningen (juridische bijstand, fiscaal advies, advieskosten, ...) die dan niet onder

Tabel 30: Aantal inbreuken sportclubs

Artikel	beschrijving	Aantal overtredingen	Aantal Pro Justitia	Aantal waarschuwingen
6	voorafgaandelijke erkenning	1		1
19,1°	bureau exploiteren zonder regelmatige erkenning	4		4
19,3°	beroep doen op niet erkend bureau	3		3
7§2/2	hoogte commissieloon	1		1
Totaal		9	0	9

arbeidsbemiddeling ressorteren en waarvoor de 7%-regel bijgevolg niet geldt. Het is echter zeer de vraag of het hier gaat om daadwerkelijke of fictieve prestaties, en dus al dan niet om een omzeiling van de 7%-norm. Eén en ander is echter zeer moeilijk te bewijzen.

2.3.8.2 Virtuele arbeidsbemiddelaars

Controles

Het internet heeft een steeds grotere impact op onze maatschappij. Ook bedrijven 'verkopten' zich volop via dit medium. Als gevolg merkt IWSE ook een verschuiving van de 'traditionele' arbeidsbemiddeling – waarbij werving & selectie en uitzend binnen een kantoorruimte wordt georganiseerd – naar een nieuwe vorm van 'virtuele' arbeidsbemiddeling. Vacatures en CV's worden via internet verspreid, sollicitatieprocedures verlopen deels of volledig online, de sollicitanten worden online getest, ...

Omdat wetgeving zelden parallel loopt met maatschappelijke ontwikkelingen, maakt het bemiddelingsdecreet weinig onderscheid tussen de klassieke arbeidsbemiddeling en e-bemiddeling. Dit leidt tot een spanningsveld tussen een regelgeving die op maat is geschoeid van een traditionele vorm van arbeidsbemiddeling en de nieuwere vorm. Aan gezien het decreet geen onderscheid maakt naargelang het bemiddelingsmedium, dienen de erkenningsplicht en daaruit voortvloeiende verplichtingen bijgevolg door zowel de 'tradi-

tionele' bemiddelaars als de zogenaamde e-bemiddelaars in acht te worden genomen.

Ook de Adviescommissie Private Arbeidsbemiddeling boog zich reeds over deze evolutie in het bemiddelingsgebeuren en stelde in een schrijven van 30 januari 2003 als volgt: "In zoverre deze jobsites zich beperken tot het louter bekendmaken van werkaanbiedingen, moeten de achterliggende firma's – op grond van artikel 2§2 van het BVR van 8 juni 2000 – niet over een erkenning beschikken. Zelfs indien ze niet over een erkenning moeten beschikken, moeten de betrokken bureaus wel de algemene beginselen naleven zoals vervat in artikel 5 van het Decreet van 13 april 1999 betreffende de private arbeidsbemiddeling en meer in het bijzonder zoals vervat in de gedragscode die werd vastgelegd in uitvoering van artikel 5, 17° van voornoemd Decreet. Het punt 15 van de algemene gedragscode bepaalt uitdrukkelijk dat het bureau aan de kandidaten een duidelijk en objectief beeld moet geven van zijn diensten en werkingsmodaliteiten."

De Adviescommissie houdt de redenering aan dat dergelijke bureaus wel vrijgesteld zijn van het bezit van een erkenning, maar dat hun werking wel dient te verlopen naar de geest van het decreet van 13 april 1999. Zo stopt het voor deze bureaus niet bij het publiceren van de tekst met de rechten van de werkzoekende en de werkgever. Ze zijn er ook toe gehouden om te werken volgens de bepalingen ervan. In latere communicatie met de Adviescommissie werd ook steeds duidelijk dat het doorslaggevende criterium inzake de noodzaak tot

Tabel 31: Aantal controles e-bemiddelingsbedrijven

	Gecontroleerde onderneming	Aantal jobsites in beheer	Aantal websites onderhevig aan reglementering		Aantal websites waar wetgeving niet van toepassing is		
			Erkenningsplichtig	vrijgesteld	door aard activiteiten	bemiddeling zelfstandigen	niet actief in Vlaanderen
	1	2			2		
	1	1	1				
	1	3	2				
	1	3	1	1			
	1	4	4				
	1	8	8				
	1	1					
	1	1	1				
	1	1	1				
	1	1		1			
	1	2		2			
	1	2					
	1	2	2				
Totaal	13	31	20	4	2	4	1

het hebben van een erkenning, het antwoord op de vraag is of er al dan niet een ‘matching’ gebeurt tussen de aangeboden vacatures en het profiel van de werkzoekende.

Tijdens het activiteitenjaar 2008 voerde inspectie WSE als testcase onderzoek naar een aantal loutere e-bemiddelingsbedrijven (Tabel 31).

Zoals uit tabel 31 blijkt, voerde IWSE onderzoek naar 31 jobsites. Deze websites worden in praktijk uitgebaat door 13 webmasters. Het bleek een courante praktijk dat één enkele beheerder meerdere jobsites ontwikkelt. Hierbij richt elke site zich op een andere arbeidsmarkt-niche zoals horeca, ICT, ingenieurs,.... Voor de sollicitant is het echter doorgaans niet duidelijk dat de verschillende jobsites die ze gebruiken, aan eenzelfde beheerder toebehoren en ze bijgevolg geen andere vacatures bevatten dan deze die reeds werden doorzocht.

Vaststellingen, inbreuken & gevolgeving

Van de 13 ondernemingen beheerden er 8 jobsites waar een matching tussen vraag en aanbod plaatsvond en dus erkenningsplichtig zijn (Tabel 32). Drie onder hen beschikten reeds over een erkenning, en vertegenwoordigden zo 12 jobsites. Twee erkende bedrijven werkten over de hele lijn conform de wettelijke bepalingen. In beide gevallen betrof het bedrijven die reeds in het verleden het bezoek gehad hadden van IWSE en toen over de vigerende bepalingen waren ingelicht. Eén bedrijf had echter na een eerder bezoek van IWSE de nodige stappen ondernomen zich in regel te stellen, maar had de tekst met rechten van de sollicitant op de site uit het oog verloren. Diezelfde onderneming had nog een partnerbedrijf binnen dezelfde holding, waarvoor middels PV van waarschuwing werd verzocht de verkregen erkenning te schrappen wegens de gewijzigde aard van de activiteiten. Deze activiteiten maakte hen immers niet langer onderhevig aan de reglementering inzake private arbeidsbemiddeling.

Voor de vijf overige bedrijven die erkenningsplichtig bleken maar nog niet over een erkenning beschikten, was dat ofwel te wijten aan het feit dat men zich niet bewust was

van de vigerende bepalingen of omdat het bezoek van IWSE dateerde van voor de stellingname terzake vanuit de adviesraad. Tot de stellingname van de adviesraad, hanteerde IWSE immers de lijn dat men vrijgesteld was van erkenningsplicht wanneer er enkel online activiteiten werden aangeboden. Dit bij gebrek aan duidelijkheid in de wetgeving. Deze evolutie in het standpunt van IWSE was ook de reden waarom in deze onderzoeken steeds gradueel werd opgetreden. Daarbij eerst middels PV van waarschuwing met termijnstelling de kans geboden tot regularisatie van de situatie. Pas wanneer zou gebleken zijn dat men deze waarschuwing in de wind sloeg, zou IWSE tot het opstellen van een PJ zijn overgegaan. Dit laatste is echter in geen enkel onderzoek nodig gebleken. Elk bedrijf vroeg de vereiste erkenning aan bij de bevoegde overheid en stelde zich administratief in orde binnen de opgelegde termijnen. Voor één onderneming is het onderzoek nog lopende, omdat het een bedrijf betreft dat in het buitenland gevestigd is, wat het onderzoek aanzienlijk vertraagt (dit komt bijgevolg niet weer in de globale overzichtstabel van de categorie “Andere”).

Aangaande de drie ondernemingen die op grond van artikel 2§2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2000 vrijgesteld zijn van de erkenningsplicht, was bij twee van hen de tekst met de rechten van de sollicitant niet beschikbaar op de website. Ook hier was de onderneming die wel conform de bepalingen opereerde, een onderneming die in het verleden IWSE op bezoek had gekregen.

Tot slot werden 5 websites, in het bezit van drie bedrijven, geklasseerd als niet onderhevig onder de regelgeving. Twee van de jobsites waren louter gericht op het bemiddelen van zelfstandigen, met uitzondering van artiesten en beroeps-sporters, terwijl de andere jobsite niet operationeel was in het Vlaamse Gewest.

Conclusie

Uit bovenstaande vaststellingen mag blijken dat het huidige decreet niet afdoende geschoeid is op de verschillende organisatievormen binnen de sector van werving en selectie.

Tabel 32: Vaststellingen e-bemiddelingsbedrijven

	Gecontroleerde onderneming	Aantal jobsites in beheer	Inbreuk			Sanctie	
			Tekst met rechten	Niet erkend	Databestand niet gemeld	PVW	PJ
	1	2					
	1	1		•		•	
	1	3					
	1	3					
	1	4		•	•	•	
	1	8	•			•	
	1	1				•	
	1	1		•		•	
	1	1	•	•	•	•	
	1	1			•	•	
	1	2				•	
	1	2				•	
	1	2		•		•	
Totaal	13	31	2	5	3		

Een aanpassing van het decreet waarbij een duidelijk onderscheid dienaangaande wordt gemaakt, dringt zich op. Dit maakt het voor alle betrokken actoren duidelijker. Daarbij zou het duidelijk moeten zijn dat e-bemiddeling en werving en selectie eveneens aan kwalitatieve standaards onderworpen zijn en de informatieplicht ten aanzien van de gebruiker gegarandeerd dient te zijn.

Deze kans doet zich ook op relatief korte termijn voor, daar het bewuste decreet en diens uitvoeringsbesluiten momenteel worden herzien naar aanleiding van de noodzakelijk omzetting van de Europese dienstenrichtlijn. Tot dan zal de sector zich moeten tevreden stellen met de casuïstiek die in de laatste jaren ontstond en welk terug te vinden is op de website www.werk.be van de bevoegde overheid inzake het verlenen van erkenningen voor private arbeidsbemiddeling.

2.3.9 Europese Dienstenrichtlijn (EDRL)

In het kader van de omzetting van richtlijn 2006/123 dient de bestaande reglementering inzake private arbeidsbemiddeling in het Vlaams Gewest aangepast te worden. Doel van de richtlijn, die enkel betrekking heeft op activiteiten van private arbeidsbemiddeling en uitzendarbeid buiten beschouwing laat, is het tot stand brengen van een interne dienstenmarkt door het wegwerken van bestaande belemmeringen inzake de vrijheid van vestiging voor dienstverleners en de vrijheid van dienstenverkeer, de administratieve vereenvoudiging van de administratieve procedures, het installeren van één centraal aanspreekpunt en het tot stand brengen van een nauwere internationale administratieve samenwerking. Eén van de voornaamste implicaties is het verdwijnen van de erkenningsplicht voor bureaus voor private arbeidsbemiddeling. De richtlijn dient tegen ten laatste eind december 2009 in alle lidstaten omgezet te zijn in hun nationaal recht.

In de loop van het werkjaar 2008 werd binnen het departement Werk en Sociale Economie bijgevolg een werkgroep samengesteld bestaande uit medewerkers van de juridische cel en Inspectie WSE. Er werd dus zowel terrein- als juridische ervaring rond de tafel geplaatst teneinde een praktijk- en doelgerichte reglementering tot stand te brengen.

Tijdens 7 samenkomsten werd de werkelijke toestand van de vigerende regelgeving in kaart gebracht en getoetst aan zowel de huidige knelpunten als de bepalingen van de Europese richtlijn. Dit resulteerde in een canvas voor een aangepast decreet private arbeidsbemiddeling, en vormde het uitgangspunt voor het opstellen van een eerste ontwerp van decreet.

In 2009 zullen de werkzaamheden verdergezet worden zodat de omzetting van de richtlijn tijdig kan doorgevoerd worden en de inspecteurs begin 2010 over een modus operandi en de benodigde tools beschikken om hun toezichtsbevoegdheid in de gewijzigde situatie te kunnen doorvoeren.

2.3.10 Herplaatsingsfonds

2.3.10.1 Algemeen

Het Herplaatsingsfonds werd opgericht in 2000 ter financiering van de outplacementbegeleiding van alle ontslagen werknemers tewerkgesteld in bedrijven in het Vlaamse Gewest, die zelf niet meer over de nodige financiële middelen beschikken om een ontslagbegeleiding te bekostigen. Dit kan het geval zijn bij faillissement, het bekomen van een gerechtelijk akkoord en voor ondernemingen in moeilijkheden die voldoen aan de voorwaarden van het gerechtelijk akkoord.

De controles Herplaatsingsfonds die in 2008 werden uitgevoerd hadden voornamelijk betrekking op dossiers die werden opgestart op basis van het decreet van 18 mei 1999 en het Besluit van de Vlaamse Regering van 12 september 2003, m.a.w. de oude regelgeving. Ingevolge toepassing van het besluit van 15 september 2006 werd een nieuwe regelgeving van kracht (zie verder). Dossiers die werden opgestart op basis van het nieuwe besluit kwamen in 2008 slechts gedurende het laatste kwartaal van 2008 aan bod, gezien de normale looptijd van een dossier 24 maanden bedraagt. In uitzonderlijke gevallen kan een dossier op vraag van het outplacementbureau vervroegd worden afgesloten en dit was ook enkele malen het geval.

De toegepaste financiering betreft een kopenfinanciering. Per begeleide werknemer wordt een maximumpremie (indexeerbaar bedrag) uitbetaald. Volgens de oude regelgeving bedroeg deze premie maximaal € 2.100 én kon voor 20% van de – initieel – begeleide werknemers een dubbele premie met een maximum van € 4.200 worden toegekend. Deze dubbele premie geldt voor personen waarvan de stuurgroep heeft vastgesteld dat zij bijkomende outplacementbegeleiding nodig hebben omdat hun herplaatsing in het reguliere arbeids-circuit het moeilijkst verloopt. Dat kon bijvoorbeeld omdat zij behoorden tot één van de volgende doelgroepen: laaggeschoolden, ouderen of allochtonen.

In de nieuwe regelgeving bedraagt de maximumpremie nog € 2.000 én komt de toekenning van dubbele premies te vervallen. Volgens het nieuwe besluit bestaat wel de mogelijkheid om de basispremie aan te vullen met een extra tegemoetkoming van maximaal € 500 per deelnemer. Deze aanvullende tegemoetkoming mag enkel worden aangewend voor de opleiding die nodig is voor het behoud en de versterking van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt en van de activiteiten inzake herkenning, erkenning en certificatie van verworven competenties. In de nieuwe regelgeving wordt bijkomend voorzien dat het outplacementbureau een forfaitair bedrag van € 50 per gecontacteerde ex-werknemer ontvangt voor de vergoeding van de werkingskosten voorafgaand aan de outplacementbegeleiding.

2.3.10.2 Controles

In 2008 werden 90 dossiers Herplaatsingsfonds gecontroleerd tegenover 52 in 2007. Dit is een stijging met 42,23%. Deze stijging is het gevolg van de jaarlijkse stijging van het aantal aanvragen. Aanvullend dient vermeld dat het aandeel van

de kleine tot zeer kleine dossiers steeds groter wordt in verhouding tot het geheel van aanvragen. De controles Herplaatsingsfonds werden uitgevoerd bij 12 verschillende bureaus.

Via deze controles wil Inspectie Werk en Sociale Economie vooral nagaan of het bureau voor alle deelnemers een voldoende kwaliteitsvolle begeleiding heeft aangeboden. Hiertoe wordt in eerste instantie het bureau zelf bezocht, waar de persoonlijke dossiers van de deelnemers worden ingekeken zodat inspectie zich een beeld kan vormen van het aantal contactmomenten tussen bureau en werkzoekende. Tijdens dit bezoek wordt tevens aandacht besteed aan de inhoud van de gegeven begeleiding. Ook de inschrijvingsformulieren of intentieverklaringen worden nagekeken. Daarnaast worden de deelnemers aan het outplacementgebeuren steekproefsgewijs telefonisch gecontacteerd. Hierbij wordt nagegaan of het aantal contactmomenten doorgegeven door het bureau met de werkelijkheid overeenstemt en wordt gevraagd aan de deelnemer of hij tevreden is over de genoten begeleiding. Indien blijkt dat de kwaliteit en/of kwantiteit van de begeleiding onvoldoende is, kan dit financiële gevolgen hebben in die zin dat inspectie kan voorstellen om één of meerdere gevraagde premies te schrappen.

2.3.10.3 Vaststellingen, inbreuken en gevolgeving

In 2008 werd door Inspectie Werk en Sociale Economie tijdens de hiervoor beschreven controles 59 maal voorgesteld om één of meerdere premies te schrappen (Tabel 33).

Uit de registratie van de dossiers Herplaatsingsfonds blijkt dat in de 90 gecontroleerde dossiers de som van de maximale premies een bedrag vertegenwoordigt van € 3.627.760,29. De maximale premie is het oorspronkelijke bedrag dat aan de curator werd vooropgesteld via het Ministerieel Besluit houdende toekenning van een tegemoetkoming in het kader van het Herplaatsingsfonds. Wanneer bij de effectieve opstart van de outplacementbegeleiding is gebleken dat een groot deel van de ex-werknemers in de tussentijd een nieuwe job heeft gevonden, wordt het bedrag van de oorspronkelijke tegemoetkoming gereduceerd. In dit geval wordt het bedrag van de verminderde tegemoetkoming als maximumpremie genomen.

Van dit vooropgestelde bedrag van € 3.627.760,29 werd door de outplacementbureaus € 1.959.101,63 effectief gevraagd. Uiteraard wordt in dit laatste bedrag eveneens rekening ge-

houden met mogelijke herziening al uitgevoerd bij de start van de begeleiding. De gevraagde premie is 54% van de maximale tegemoetkoming. De controles ter plaatse resulteerden in een voorstel tot toekenning van premies voor een totaal van € 1.227.260,76. Dit is 33,83% van de maximale premies of 62,64% van de gevraagde premie. Met andere woorden, de controles ter plaatse van 90 dossiers Herplaatsingsfonds resulteerden in 2008 in een besparing van € 731.840,87 subsidies tegenover de effectief gevraagde subsidies vanuit de outplacementbureaus.

De voorstellen tot schrapping van premies zijn hoofdzakelijk een gevolg van volgende vaststellingen:

- de vraag om dubbele premies toe te kennen voor personen waarvoor onvoldoende extra inspanningen konden worden aangetoond.
- het aanbieden van een onvoldoende kwaliteitsvolle outplacementbegeleiding aan een aantal kandidaten. Deze vaststelling kan van tweeërlei aard zijn:
 - . onvoldoende aantal contactmomenten tussen bureau en werkzoekende
 - . de inhoud van de aangeboden begeleiding aan een bepaalde deelnemer is onvoldoende.

De onwil bij de outplacementbureaus om voldoende deelnemersregistratie door te voeren is nagenoeg verdwenen. Dit is volgens Inspectie Werk en Sociale Economie een gevolg van het feit dat de verplichting tot registratie werd opgenomen in de nieuwe regelgeving. Volgens punt 4 van de aanvullende gedragscode wordt het outplacementbureau verplicht om een overzicht bij te houden van de deelname van de betrokkenen aan alle collectieve en /of individuele begeleidingsessies.

2.4 Evenredige arbeidsdeelname en diversiteit

2.4.1 Algemeen overzicht

Nadat de eerste stap werd gezet op 26 oktober 2007 met de ondertekening van een intentieverklaring discriminatie-

Tabel 33: Financiële vaststellingen Herplaatsingsfonds

Controlejaar	Aantal controles	Maximale premie	Gevraagde premie	Aanvaarde premie
2008	90	€ 3.627.760,29	€ 1.959.101,63 = 54% van maximum premie	€ 1.227.260,76 = 34% van de maximum premie = 63% van de gevraagde premie
2007	52	€ 3.436.460,90	€ 1.980.209,42 = 58% van maximum premie	€ 1.717.335,07 = 50% van de maximum premie = 87% van de gevraagde premie
2006	51	€ 4.372.085,63	€ 2.402.606,26 = 55% van maximum premie	€ 1.796.503,09 = 41% van de maximum premie = 75% van de gevraagde premie

bestrijding door intermediairs op de arbeidsmarkt (VDAB, Federgon), door sociale partners (Vakbonden), door het CGKR en door eigen organisaties, of gebruikersorganisaties van kansengroepen (GRIP, Kif Kif, Minderhedenforum) waarbij deze organisaties zich engageren om, voor wat de Vlaamse bevoegdheden op het vlak van werkgelegenheid betreft, tot een goede samenwerking en informatiedoorstroming te komen met de Inspectie Werk en Sociale Economie, besteedde de Inspectie Werk en Sociale Economie in 2008, naar aanleiding van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid, bijzondere aandacht aan totstandkoming van de samenwerking met de DAR Cel Gelijke Kansen en de hieraan verbonden meldpunten discriminatie.

Deze samenwerkingsverbanden moeten leiden tot een gestructureerde aanpak van arbeidsgerelateerde discriminatie, waarbij wordt uitgegaan van de verwachtingen van de klachtindiener en waarbij een bemiddelend optreden maximaal wordt ondersteund met de beschikbare instrumenten uit het diversiteitsbeleid.

In 2008 werd het 'Actieplan ter Bestrijding van Arbeidsgerelateerde Discriminatie' (ABAD) door het Departement Werk en Sociale Economie opgestart. Voor de Inspectie Werk en Sociale Economie concretiseerde zich dit in extra vorming met betrekking tot het diversiteitsbeleid en de discriminatiebestrijding. Deze opleiding voor inspecteurs was noodzakelijk om de controles naar aanleiding van meldingen, klachten en spontane onderzoeken correct en efficiënt aan te pakken.

2.4.2 Werkgroep

In 2008 werd binnen de afdeling Inspectie Werk en Sociale Economie de EAD-werkgroep opgestart. EAD staat voor 'evenredige arbeidsdeelname en diversiteit'. Deze werkgroep heeft tot doel een gestructureerde aanpak van arbeidsgerelateerde discriminatie uit te werken. De belangrijkste actiepunten waren:

- Organiseren van vorming met betrekking tot discriminatie,
- Opstellen van checklists en samenwerkingsovereenkomsten,
- Aanbieden van een EAD-overlegplatform voor inspecteurs.

In de werkgroep ging niet alleen aandacht uit naar het decreet van 8 mei 2002 houdende de evenredige participatie op de arbeidsmarkt, maar ook naar het decreet van 10 juli 2008 houdende het kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid.

2.4.3 Controles

In 2008 werden door Inspectie Werk en Sociale Economie 49 EAD-controles afgewerkt. Naast 9 diversiteitprojecten werden 17 klachten behandeld. De spontane controles bij bureaus voor private arbeidsbemiddeling vervulden de lijst.

2.4.3.1 Spontane controles

Binnen het actieplan evenredige arbeidsdeelname (EAD) werden in het voorjaar 2008 door Inspectie per provincie minstens 2 erkende bureaus voor private arbeidsbemiddeling specifiek op het element EAD gecontroleerd. Deze steekproef gebeurde op basis van de ligging van de maatschappelijke zetel en de grootte van de onderneming.

Twee belangrijke vragen bij de controlerende waren:

- Hoe vaak krijgt men discriminerende vragen?
- Hoe wordt er concreet omgegaan met deze discriminerende vragen?

Hierbij stelde Inspectie vast dat 2 uitzendkantoren stellen dat zij geen discriminerende vragen krijgen van de klant. Alle andere bureaus wel. Het ene kantoor zegt deze discriminatoire vragen dagelijks te krijgen, een ander kantoor wekelijks. Nog een ander kantoor stelt dat het er minder zijn dan vroeger maar dat het er nog steeds veel zijn. Er wordt gesteld dat de vragen zowel direct als indirect discriminatoir zijn. Vaak zijn het steeds dezelfde bedrijven. Bij de vraag hoe de consultants hiermee omgaan, blijkt dat de consultants steeds stellen dat zij niet ingaan op de discriminatoire vraag. Bij de selectie van kandidaten zeggen ze geen rekening te houden met deze ongepaste wensen van hun klanten. Uit geen enkel onderzoek uit deze controlerende heeft Inspectie discriminatie vanwege de uitzendconsulent kunnen aantonen.

Inspectie had in deze controlerende aandacht voor de inhoud van hun gebruikte databanken. In deze databanken worden immers persoonlijke gegevens opgeslagen van de (kandidaat-) uitzendkrachten en worden gegevens van klanten bijgehouden. Deze databanken werden doorlopen met een dubbel doel. Enerzijds worden de selectiemogelijkheden onderzocht om te vermijden dat op gevoelige eigenschappen zoals leeftijd, afkomst, moedertaal kan geselecteerd worden. Anderzijds had de controle oog voor de inhoud van de verschillende invulvakkens. Opmerkingen, commentaren bij (kandidaat-) uitzendkrachten en werkgevers werden gecontroleerd op discriminatoire opmerkingen. Inspectie stootte enkel op het selectievakje 'moedertaal' dat nog steeds frequent gebruikt wordt. Deze selectie kan wijzen op indirecte discriminatie. Bij de controle op de databases stelde Inspectie driemaal vast dat de uitzendconsulent (vanuit de applicatie) erop gewezen werd geen discriminatoire opmerkingen te 'noteren'. Sommige inspecteurs vinden dit een positief element want het uitzendbureau is bezig met deze problematiek. Anderen stellen dat dit erop wijst dat de uitzendbureaus wel weet hebben van de vraag van hun klanten maar dat dit zeker niet neergeschreven wordt. Dit zegt evenwel niets over hoe de consulent in de praktijk omgaat met de discriminatoire vraag van de klant.

Inspectie heeft op basis van de weeklijst (lijst van tewerkgestelde uitzendkrachten) gekeken in welke mate bepaalde doelgroepen aanwezig waren. Hierbij werd een ruime aanwezigheid van alloctonen en vrouwen vastgesteld. Tevens werd tijdens alle onderzoeken aandacht besteed aan het mailverkeer van het uitzendkantoor. Er werd gevraagd om het mailverkeer te mogen inkijken en er een zoekopdracht op uit te voeren. Geen enkel kantoor heeft dit geweigerd. Er werd

gezocht op verschillende zoektermen (xx, zwart, bruin, leeftijd, oud/jong,...), echter steeds zonder resultaat.

Er werd door Inspectie Werk en Sociale Economie ook gepolst naar de opleidingen met betrekking tot antidiscriminatie en omgang met diversiteit. De vier grootste uitzendkantoren hebben hun werknemers een opleiding diversiteit gegeven. Andere stellen dat zij enkel de Federgon-opleiding geven aan hun werknemers. De kleinere bureaus hebben geen aandacht voor vorming met betrekking tot diversiteit, zelf zeggen zij ook hieraan geen nood te hebben.

Inspectie stelt in de werkaanbiedingen geen overtredingen vast. Alle gecontroleerde vacatures staan open voor zowel man als vrouw. In notities van de consulent wordt wel eens opgemerkt 'bij voorkeur een man- zeer zwaar werk'. De consulent had echter reeds voor de controle 'bij voorkeur een man' doorstreept. Onrechtstreeks wordt er wel op gealludeerd door te verwijzen naar het milieu waarin de uitzendkracht zal terechtkomen, bijvoorbeeld een 'jong en dynamisch team'. Tevens werd nagegaan of de gecontroleerde consulent op de hoogte is van wie als centrale meldpunt antidiscriminatie werd aangeduid binnen hun organisatie.

2.4.3.2 Controles van diversiteitsplannen

Nadat de Departementale Cel EAD enkele diversiteitsplannen voor Inspectie geselecteerd had op basis van onduidelijkheden in het dossier, werd gestart met deze controles. Deze inspecties zijn naast inhoudelijke controles tevens financiële controles. Op basis van het diversiteitsplan en de bijbehorende richtlijnen werd aan Inspectie gevraagd na te gaan in welke mate de plannen effectief waren uitgevoerd. Daarnaast dienden ook de ingebrachte kosten gecontroleerd te worden in relatie tot het project. Verder diende er bij deze controles bijzondere aandacht te gaan naar eventuele dubbele financiering. Er werd bij twee van in de totaal tien projecten voorgesteld kosten te schrappen. Het totaal voorgesteld bedrag om te schrappen (€ 5000) is 4,11% van de totale gecontroleerde gelden (€121653.19). In 2007 werden drie werkgevers gecontroleerd op hun diversiteitsplannen (Tabel 34).

Tabel 34: Gecontroleerde gelden diversiteitsplannen in 2008

Ingebrachte kost promotor	Aanvaarde kost IWSE	Vershil
2.500,00	2.500,00	
2.500,00	2.500,00	
0,00	0,00	
49.441,00	49.441,00	
25.864,60	25.864,60	
10.000,00	10.000,00	
26.347,59	26.347,59	
2.500,00	0,00	
2.500,00	0,00	
121.653,19	116.653,19	5.000,00
100%	95,89%	4,11%

2.4.3.3 Behandeling van klachten/meldingen via het meldingsformulier op Werk.be

In 2008 werden door Inspectie Werk en Sociale Economie 25 elektronische klachten en meldingen ontvangen, hoofdzakelijk via het klachtenformulier op www.werk.be. Het betreft 17 klachten, 7 meldingen en bij eentje werd 'geen van beide' aangeduid.

Tabel 35: Gebruik van meldingsformulier EAD op Werk.be

Gebruik van meldingsformulier op Werk.be	Aantal in 2008
particulieren	11
Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (CGKR)	10
Vlaamse dienst voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding (VDAB)	2
Vlaamse meldpunten discriminatie	2

Naast 11 particulieren die het elektronische formulier op Werk.be gebruikten voor hun melding of klacht, zijn er drie ondertekenaars van de intentieverklaring die het eveneens gebruikten.

De discriminatiegronden die hierbij werden ingeroepen waren verscheiden: Uit onderstaande tabel blijkt dat 14 klachten/meldingen er geen duidelijkheid bestaat over de discriminatiegrond. De gronden die zijn opgenomen in het EAD-decreet zijn beperkt tot geslacht, een zogenaamd ras, etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid. Dit is in verhouding tot de andere wetgeving mbt discriminatie een beperkte lijst. Een verruiming van de discriminatiegronden in het EAD decreet zou deze cijfers kunnen verduidelijken.

Tabel 36: Aangeduide discriminatiegrond

Aangeduide discriminatiegrond	Aantal in 2008
Leeftijd	3
Ras/Herkomst	3
Geslacht	1
Etnische afstamming	2
Handicap	1
Seksuele geaardheid	1
Geen/onduidelijk	14

In 2008 heeft Inspectie bijzondere aandacht besteed aan het remediërende optreden binnen het EAD-gebeuren. Zesmaal werd opgetreden via PV van Waarschuwing. Dit is in 8 procent van de totaal aantal controles.

2.4.4 Aanbevelingen

De EAD-controles in 2008 worden door Inspectie Werk en Sociale Economie gezien als een groeipad dat de inspecteurs op weg zal zetten naar een meer efficiënt optreden binnen het gehele EAD-gebeuren.

Bijkomende vorming blijft noodzakelijk om deze doelstelling waar te maken. Het is immers belangrijk dat de inspecteurs nog een duidelijker zicht krijgen op hoe en wanneer zij kunnen optreden bij overtredingen van de regelgeving. Deze vorming zal zowel voorzien worden vanuit het ABAD als door externe partners die over de nodige expertise beschikken.

Aangezien Inspectie in 2008 bij de klachtenbehandeling bijzondere aandacht besteedde aan bemiddeling, betekende dit een grote tijdsinvestering. Door het engagement om in 2009 het aantal EAD-controles te verdubbelen, zal het noodzakelijk zijn dat meer inspecteurs betrokken worden.

Een aanpassing van het EAD decreet met betrekking tot het klokkenluiders kan het aantal meldingen verhogen. Tevens kan de verruiming van de discriminatiegronden leiden tot meer klachten en of meldingen.

2.5 Taaldecreet

2.5.1 Algemeen overzicht

Zoals voorgaande jaren, heeft Inspectie Werk en Sociale Economie verder controles uitgevoerd met betrekking tot de naleving van het Septemberdecreet (taalwetgeving) door privé-ondernemingen en organisaties in de social-profit sector. De bevoegdheid van Inspectie is meer bepaald gebaseerd op het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de voor de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen.

Het overgrote deel van deze taalcontroles vond plaats in het kader van het integrale inspectieoptreden, dit wil zeggen naar aanleiding van controles in het kader van andere bevoegdheidsdomeinen zoals arbeidsbemiddeling, migratie, ...

Er werd ook opnieuw de nodige aandacht besteed aan taalcontroles in de Vlaamse Rand, waar het specifiek naar het taaldecreet gerichte controles betrof.

Tabel 37: Opsplitsing controles taalwetgeving

	Aantal	Procentueel
Controles Vlaamse Rand	13	24%
Controles ander	40	76%
Totaal	53	100%

In 2008 werden door Inspectie Werk en Sociale Economie 53 controles uitgevoerd in het Vlaamse Gewest, waarvan 13 in de Vlaamse Rand.

In 2008 werd in deze regio meer aandacht besteed aan organisaties in de social-profit sector, zoals rust- en verzorgingshuizen, kinderkribben, ... In deze sector worden verhoudingsgewijze veel van origine anderstaligen tewerkgesteld.

Er werd eveneens opgetreden naar aanleiding van klachten specifiek gericht op de toepassing van het taaldecreet. Twee klachten werden door Inspectie gegrond bevonden.

Zoals vorige jaren beoogden de controles zicht te krijgen op:

- de naleving van de wetgeving op het taalgebruik tussen werknemers en werkgevers;
- het taalgebruik met betrekking tot de wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen.

Wanneer de overtredingen dermate ernstig werden bevonden en de werkgevers geen aanpassingen wilden doorvoeren, werd opgetreden door middel van Pro Justitia of schriftelijke of mondelinge waarschuwing.

2.5.2 Vaststellingen

Tijdens de taalcontroles in 2008 werden de volgende overtredingen vastgesteld:

Tabel 38: Vaststellingen / overtredingen controles taalwetgeving

	Totaal	Vlaamse Rand
Computerprogramma's	6	0
Akten en bescheiden	0	0
Sociale documenten	14	2
Totaal	22	2

2.5.2.1 Overtredingen met betrekking tot computerprogramma's

Bij 6 verschillende werkgevers bleken de computerprogramma's anderstalig te zijn. Bijna alle werkgevers hadden op de pc's van hun werknemers een Engelstalig of Franstalig Office-pakket geïnstalleerd. De Nederlandstalige afdeling van het Vast Comité voor Taaltoezicht interpreteert het gebruik van computerprogramma's door werknemers als inherent tot de relatie werknemer – werkgever behorend. Hierdoor dienen deze programma's, overeenkomstig de regels uit het Septemberdecreet, in de Nederlandse taal aangeboden te worden aan de werknemers van de firma's waarvan de exploitatiezetel in het homogeen Nederlands taalgebied gelegen is.

2.5.2.2 Overtredingen met betrekking tot documenten betreffende de werknemer – werkgever relatie

Inspectie stelde vast dat de sociale documenten bij de werkgevers hoofdzakelijk in de Nederlandse taal zijn opgesteld. De grotere bedrijven (met meer dan 100 werknemers) die aangesloten zijn bij een sociaal secretariaat zijn algemeen genomen in orde met de taalwetgeving. Opvallend is dat ook bedrijven met een anderstalige cultuur de sociale documenten in bijna alle gevallen in het Nederlands opstellen. Dit aspect van de taalwetgeving is goed gekend bij de werkgevers en sociale secretariaten.

Tabel 39: Wijze van optreden controles taalwetgeving

	PV van Waarschuwing	Pro Justitia	Totaal	Aantal controles	% aantal PJ of PVW / aantal controles
Vlaanderen	11	9	20	40	50%
→ Vlaamse Rand	2	0	2	13	15%

2.5.3 Wijze van optreden

Er werd door Inspectie WSE 11 maal een PV van Waarschuwing opgesteld voor overtreding op het Septemberdecreet. Het ging hierbij om anderstalige loondocumenten en arbeidsovereenkomsten zonder dat hiervan een Nederlandstalig origineel bestond, en eveneens anderstalige computerprogramma's. Naar gelang de grootte van de inbreuk, werd opgetreden door middel van PV van Waarschuwing of Pro Justitia (Tabel 39).

2.5.4 Conclusie

Gelet op de controleresultaten van 2008, stelt Inspectie Werk en Sociale Economie voor om de taalcontroles verder te zetten. Zowel naar het gebruik van het Nederlands in de sociale betrekkingen tussen werkgevers en werknemers als naar het gebruik van het Nederlands in de wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen.

Wat het eerste aspect betreft – taalgebruik in de sociale betrekkingen – kan besloten worden dat de meerderheid van bedrijven, alsmede organisaties in de social-profit sector, het Septemberdecreet naleeft.

Dit is minder het geval voor het gebruik van het Nederlands in de wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen. Bij een aantal bedrijven leeft de overtuiging dat, specifiek naar het taalgebruik van facturen toe, de ééntaligheid achterhaald is. Men verwijst hierbij naar de steeds meer internationaal gerichte handelsbetrekkingen. Eveneens naar de klantvriendelijkheid tegenover de klant. Bij de controles in de social-profitorganisaties werd vastgesteld dat de facturen steeds ééntalig in het Nederlands opgemaakt werden.

2.6 Tewerkstellingsprogramma's, tewerkstellingsbevorderende maatregelen en opleidingsprojecten

2.6.1 Tewerkstellingsprogramma's

2.6.1.1 Gesco Veralgemeend Stelsel

Om tot een harmonisering van de tewerkstellingsprogramma's te komen werd door de Vlaamse Regering in 1989 het Veralgemeend Stelsel van Gesubsidieerde Contractuelen opgestart als eenheidstype ter vervanging van BTK (Bijzonder Tijdelijk Kader), DAC (Derde Arbeidscircuit), IBF (Interdepartementaal Begrotingsfonds) en TWW (Tewerkgestelde werklozen).

Op basis van een overeenkomst worden aan instellingen en verenigingen gesco-premies toegekend voor het tewerkstellen van risicogroepen op de arbeidsmarkt. Ze mogen enkel worden ingezet voor het uitvoeren van niet-commerciële taken, dwz:

- van sociaal, openbaar of cultureel belang,
- geen winst beogen en
- voldoen aan de collectieve behoeften waaraan anders niet had kunnen voldaan worden.

In toepassing artikel 15, 32 en 34 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 27.10.1993 tot veralgemening van het stelsel van gesubsidieerde contractuelen, ziet inspectie toe op naleving van volgende voorwaarden:

- de voordelen van loopbaanonderbreking – tijdskrediet toekennen aan zijn personeel,
- activiteiten uitvoeren zoals voorzien in de overeenkomst,
- gesubsidieerde contractuelen inzetten om bijkomende of specifieke taken uit te voeren, ambtenaren te vervangen die hun betrekking niet of slechts deeltijds bekleeden of aan uitzonderlijke en tijdelijke personeelsbehoeften te voldoen,
- melden van andere tussenkomst in de loonkost voor eenzelfde tewerkstelling,
- de arbeids- en sociale wetgeving naleven,
- het nodige inlichtingsblad overmaken aan het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie,
- totaal van alle tussenkomsten in de loonkost van om het even welke oorsprong die aan éénzelfde tewerkstelling

worden toegekend, mag nooit de totale loonkost van die tewerkstelling overschrijden.

Inspectie heeft er in 2008 voor geopteerd om inhoudelijke en financiële controles aan elkaar te koppelen. Daar voor een financiële controle tal van documenten moeten worden ter beschikking gesteld, kunnen deze integrale controles onmogelijk onaangekondigd gebeuren.

Dit heeft uiteraard voor gevolg dat het verrassingseffect bij de controle verdwijnt.

Dit gegeven, gekoppeld aan het feit dat de tewerkstellingsmaatregelen ook worden opgevolgd vanuit de VDAB, heeft voor gevolg dat geen inbreuken werden vastgesteld op inhoudelijk vlak.

Er werden in 2008 binnen de sector “gesco’s veralgemeend stelsel” 57 overeenkomsten gecontroleerd. Dit stemt overeen met 770 gecontroleerde individuen. Uit inspectie is gebleken dat bij 4 overeenkomsten de loonkost kleiner was dan de door het Vlaams Subsidieagentschap uitbetaalde premies. Op basis van deze vaststellingen werd 14.465,38 euro teruggevorderd.

Op basis van de door inspectie vastgestelde anomalieën werden door het Vlaams Subsidieagentschap verbeteringen doorgevoerd welke resulteerden in enerzijds terugvorderingen voor een bedrag van 53.111,35 euro en anderzijds bijbetalingen van 81.568,22 euro. Deze financiële resultaten zijn het gevolg van het niet versturen of het niet ontvangen hebben op het agentschap van de prestatiestaten. Ook het niet invullen van de prestatiestaten conform de onderrichtingen geeft aanleiding tot bijbetalingen of terugvorderingen.

Tabel 40: Aantal uitgevoerde inspecties en gecontroleerde arbeidsovereenkomsten in 2006-2008

	Uitgevoerde inspecties	Gecontroleerde arbeidsovereenkomsten
2006	199	2065
2007	92	1019
2008	57	770

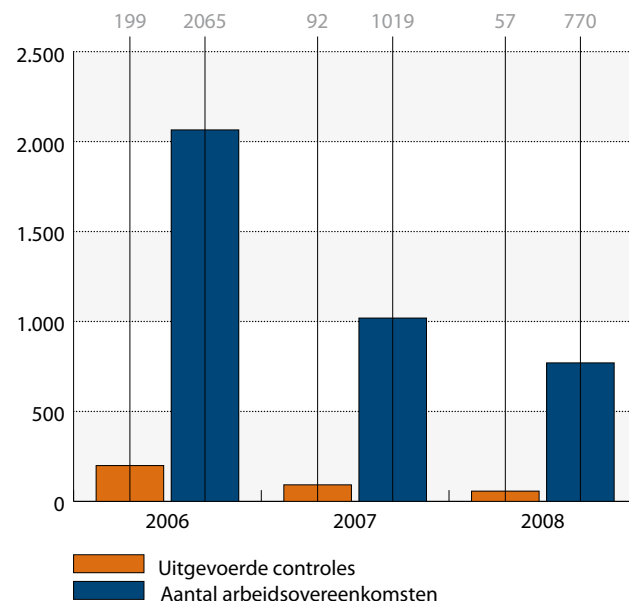
Het aantal inspecties dat ieder jaar wordt uitgevoerd is afhankelijk van de doelstellingen die bij het begin van het jaar worden vastgelegd. Gezien vanuit het beleid werd gekozen om in 2008 prioriteit te vestigen op de sociale economie, is het aantal inspecties in deze tewerkstellingsmaatregel tegenover de vorige jaren gedaald (Grafiek 5 en Tabel 40).

Tabel 41: Overzicht van de uitgevoerde financiële correcties in 2006-2008

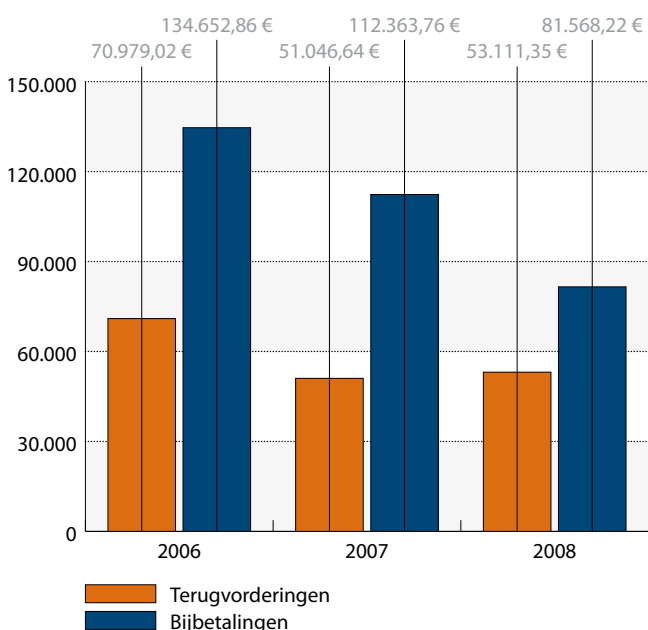
	Terugvordering	Bijbetaling	Vershil/Resultaat
2006	70.979,02 €	134.652,76 €	- 63.673,84 €
2007	51.046,64 €	112.363,76 €	- 61.317,12 €
2008	53.111,35 €	81.568,22 €	- 28.456,87 €

Het eindresultaat van de uitgevoerde financiële correcties op jaarbasis is verhoudingsgewijze tot het aantal gecontroleerde arbeidsovereenkomsten vrij stabiel gebleven over de laatste 3 jaren (Grafiek 6 en Tabel 41).

Grafiek 5: Aantal uitgevoerde inspecties en gecontroleerde arbeidsovereenkomsten in 2006 – 2008

Grafiek 6: Overzicht van de uitgevoerde financiële correcties in 2006 – 2008

2.6.1.2 WEP-plus projecten

Een tewerkstelling in het kader van WEP-plus moet voor de aangeworven werknemers een brug vormen tussen een periode van werkloosheid en een nieuwe periode van tewerkstelling binnen het reguliere economische kader, door de betrokken werknemer voldoende bagage te geven om (opnieuw) de stap naar het gewone bedrijfsleven te zetten.

WEP-plus steunt op de volgende principes:

- tewerkstelling van laaggeschoolde langdurig werklozen is prioritair;

- werknemers krijgen tijdens hun tewerkstelling begeleiding en opleiding;
- werkervaring voor een duur van 12 maanden (onder bepaalde voorwaarden te verlengen met maximum 6 maanden);
- activiteiten van de werknemers situeren zich in de niet-commerciële sector;
- activering van de werkloosheidsuitkering en van het leefloon.

In toepassing artikel 29 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 17.06.1997 houdende de harmonisering van diverse werkervaringsprojecten, opgeheven en vervangen door het Besluit van de Vlaamse Regering van 10.07.2008 betreffende werkervaring, ziet inspectie toe op de naleving van volgende voorwaarden:

- activiteiten uitvoeren zoals voorzien in de overeenkomst;
- voldoen aan de personeelsverplichtingen;
- voldoen aan de voorwaarden van het algemeen en individueel begeleidingsplan
- melden van andere tussenkomst in de loonkost voor eenzelfde tewerkstelling,
- de arbeids- en sociale wetgeving naleven,
- het nodige inlichtingsblad overmaken aan het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie.

Er werd ook in deze materie door Inspectie voor geopteerd om inhoudelijke en financiële controles aan elkaar te koppelen. Er werden in 2008 binnen de sector “WEP-plus” 61 overeenkomsten gecontroleerd. Dit stemt overeen met 1602 gecontroleerde individuen.

Markante inhoudelijke vaststellingen:

- moeilijk vinden van geschikte kandidaten die aan de gestelde voorwaarden beantwoorden, waardoor projecten slechts gedeeltelijk kunnen ingevuld worden;
- stopzetten van 2 overeenkomsten wegens de grote inzet van personen en middelen die een tewerkstelling binnen WEP-plus van de werkgever vraagt (opleiding en begeleiding);
- bij 1 project werden er arbeidsovereenkomsten van minder dan 12 maanden opgemaakt.

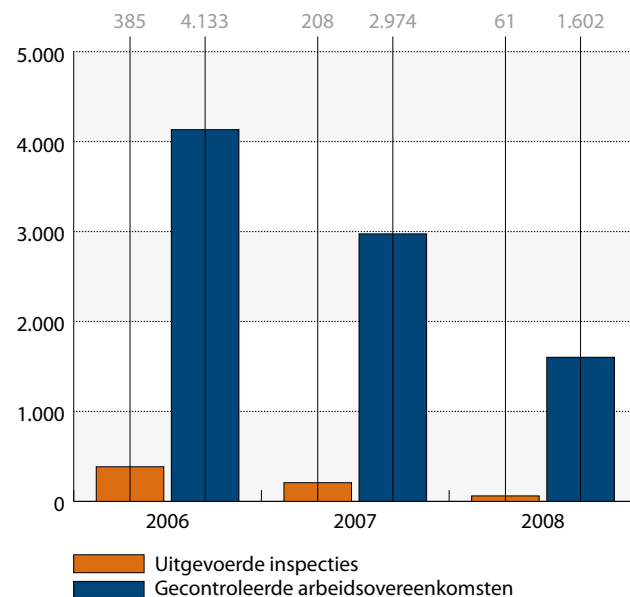
Deze controles resulteerden in terugvorderingen voor een bedrag van 18.550,24 euro en bijbetalingen van 34.414,63 euro. Deze financiële resultaten zijn – net als bij de gesco’s – het gevolg van het niet versturen of niet toekomen op het agentschap van de prestatiestaten of het niet invullen van de prestatiestaten conform de onderrichtingen.

Tabel 42: Aantal uitgevoerde inspecties gecontroleerde arbeidsovereenkomsten in 2006 – 2008

	Uitgevoerde inspecties	Gecontroleerde arbeidsovereenkomsten
2006	385	4133
2007	208	2974
2008	61	1602

Zoals bij de ‘Gesco veralgemeend stelsel’ is ook hier het aantal controles afhankelijk van de doelstellingen die bij het begin van ieder jaar worden vastgelegd. Gezien vanuit het beleid de prioriteit in 2008 meer op de sociale economie werd gevestigd, is het aantal inspecties van ‘Wepplus’-projecten tegenover de vorige jaren gedaald (Grafiek 7).

Grafiek 7: Aantal uitgevoerde inspecties gecontroleerde arbeidsovereenkomsten in 2006-2008

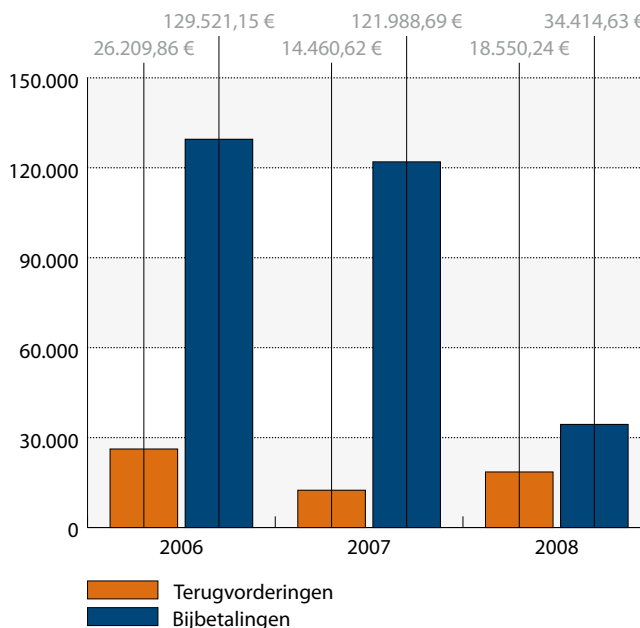

Tabel 43: Overzicht van de uitgevoerde financiële correcties in 2006-2008.

	Terugvordering	Bijbetaling	Vershil/Resultaat
2006	26.209,86 €	129.521,15 €	- 103.311,29 €
2007	14.460,62 €	121.988,69 €	- 107.528,07 €
2008	18.550,24 €	34.414,63 €	- 15.864,39 €

Het bedrag dat moest worden bijbetaald in het jaar 2008 is opmerkelijk gedaald tegenover de voorgaande jaren. Dit heeft niet alleen te maken met het kleiner aantal uitgevoerde

Grafiek 8: Overzicht van de uitgevoerde financiële correcties in 2006-2008.

inspecties, maar is ook een gevolg van het verstrekken van duidelijke instructies aan de werkgevers door de inspecteurs (Grafiek 8).

2.6.1.3 BKO

Lokale besturen en vzw's met een door Kind en Gezin erkend Initiatief voor Buitenschoolse Opvang (IBO) kunnen van het Vlaamse Gewest een loonsubsidie ontvangen voor de tewerkstelling van kinderbegeleiders. Daarbovenop kan aan vzw's een omkaderingspremie worden betaald voor begeleiding en vorming van de kinderbegeleiders.

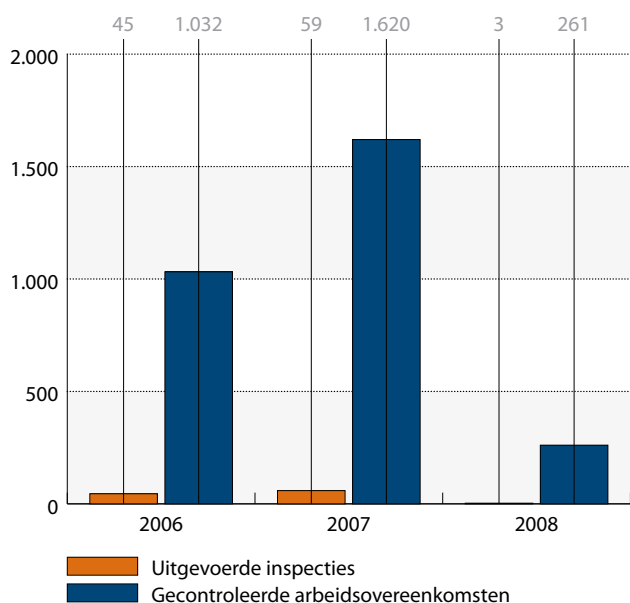
Er werden in 2008 binnen de sector "Buitenschoolse Kinderopvang" 3 overeenkomsten gecontroleerd op financieel vlak. Dit stemt overeen met 261 gecontroleerde arbeidsovereenkomsten. Deze 3 financiële controles maakten nog deel uit van de uitvoering van een pakket controles kaderend in de doelstellingen van 2007. In de doelstellingen van 2008 werden geen controles binnen de Buitenschoolse Kinderopvang opgenomen.

Deze controles resulteerden in enerzijds terugvorderingen voor een bedrag van 136,86 euro en anderzijds bijbetalingen van 4.374,93 euro.

Tabel 44: Aantal uitgevoerde inspecties en gecontroleerde arbeidsovereenkomsten in 2006 – 2008

	Uitgevoerde inspecties	Gecontroleerde arbeidsovereenkomsten
2006	45	1032
2007	59	1620
2008	3	261

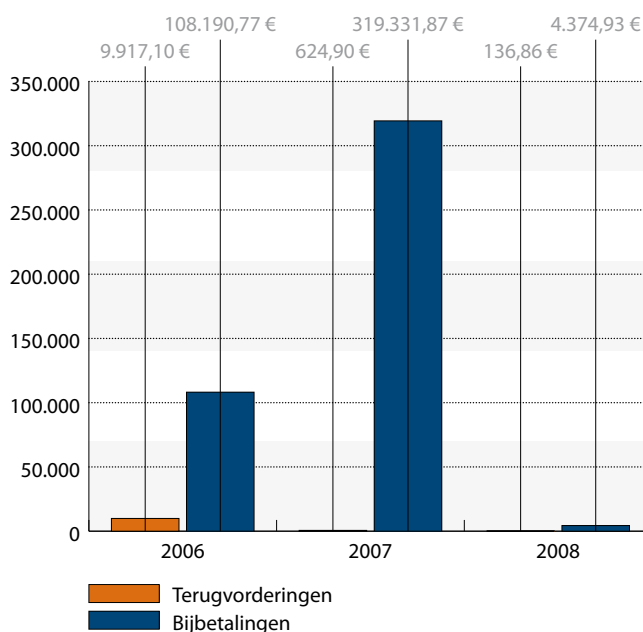
Grafiek 9: Aantal uitgevoerde inspecties en gecontroleerde arbeidsovereenkomsten in 2006-2008

Tabel 45: Overzicht van de uitgevoerde financiële correcties in 2006-2008

	Terugvordering	Bijbetaling	Vershil/Resultaat
2006	9.917,10 €	108.190,77 €	-98.273,67 €
2007	624,90 €	319.331,87 €	-318.706,97 €
2008	136,86 €	4.374,93 €	-4.238,07 €

Grafiek 10: Overzicht van de uitgevoerde financiële correcties in 2006 – 2008

2.6.1.4 KB 474 (Contingentgesco's bij de plaatselijke besturen)

Eind van de jaren '80 werd het stelsel van de contingentgesco's opgestart bij de lokale en provinciale besturen met als toenmalige doelstelling een aantal vroegere tewerkstellingsmaatregelen te harmoniseren in één nieuwe maatregel. De filosofie bleef identiek, namelijk het creëren van jobs voor werkzoekenden.

Op basis van contingentovereenkomsten die zijn afgesloten tussen de plaatselijke besturen en de Vlaamse minister van Werk, kunnen nu alle gemeenten, OCMW's, intercommunales, provinciebesturen en politiezones beschikken over een contingent van gesubsidieerde contractuelen. De besturen mogen in grote mate zelf beslissen binnen welke activiteiten ze deze gesco's tewerkstellen in zoverre de taken van sociaal, cultureel of openbaar belang zijn en uitgevoerd worden in de niet-commerciële sector. De te volgen procedure is relatief eenvoudig en vergt een minimum aan administratief werk.

Op die manier werd in 2007 21.065 VTE als contingentgesco's tewerkgesteld. Bij volledige invulling van alle goedgekeurde contingentovereenkomsten kan maximaal 23.728 VTE worden tewerkgesteld via KB 474. In 2007 bedroeg de totale bezettingsgraad van deze maatregel bijgevolg 88,77%.

Tabel 46: Tewerkgestelde VTE KB 474

Controlejaar	Refertejaar	Tewerkgestelde VTE
2008	2007	21.065
2007	2006	20.831
2006	2005	20.866

Veel besturen blijven de vraag herhalen of er nog mogelijkheid bestaat tot uitbreiding van het toegekende gesco-contingent. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de meeste besturen bij een mogelijke uitbreiding van hun contingent zouden akkoord gaan met subsidiëring op basis van het lagere premiebedrag. Binnen dit het stelsel van de contingent-gesco's bestaan er immers twee premiebedragen: €10.907,32 per voltijds equivalent op jaarbasis voor de gesco's die werden toegewezen in het basiscontingent en € 5.701,55 voor de gesco's die werden toegewezen in een bijkomend contingent. De premiebedragen zijn niet onderhevig aan index of anciënniteit. De RSZPPO is belast met de uitbetaling van de premie.

De premies worden slechts toegekend wanneer wordt voldaan aan volgende voorwaarden:

- het plaatselijk bestuur past de voordelen van de loopbaanonderbreking toe op zijn personeel;
- de contingentgesco's verrichten werkzaamheden in de niet-commerciële sector.

Bovendien dient te worden voldaan aan de criteria zoals gestipuleerd in de contingent-overeenkomst met betrekking tot:

- het behoud van het globaal aantal personeelsleden;
- het behoud van het eigen aantal personeelsleden;
- het behoud van de verhouding eigen personeel t.o.v. globaal personeel;
- bij bijkomende aanwervingen of vervangingen van contingentgesco's dient minstens ¼ van hen te worden gerecrueteerd uit de kansengroepen op de arbeidsmarkt (enkel voor de conventies afgesloten vanaf 2003 en later).

In 2008 voerde Inspectie Werk en Sociale Economie de jaarlijkse controle uit bij 696 plaatselijke besturen. Alle besturen worden voorafgaandelijk aan de controle aangeschreven. In de brief wordt aangegeven welke info en documenten moeten worden voorbereid en ter beschikking zijn van de inspecteur op het moment van de controle ter plaatse. Deze aanpak, gekoppeld aan de opgebouwde controle-expertise evenals de kennis van het werkterrein, heeft voor gevolg dat de controlerende gesco's KB474 uiterst accuraat en efficiënt wordt georganiseerd en uitgevoerd. Op die manier kan de personeelsinzet voor deze controles tot een minimum worden beperkt. Ondanks de dalende personeelsinzet en de daaruit voortvloeiende dalende tijdsbesteding voor deze controles over de jaren heen, hebben deze nog altijd een belangrijk financieel resultaat tot gevolg. Zoals verder in de tekst meer wordt verduidelijkt, werd op basis van de controleverslagen van Inspectie Werk en Sociale Economie betreffende het werkingsjaar 2007, voor meer dan €780.000 gerecupereerd door de RSZPPO.

De uitgevoerde controleronde in 2008 had betrekking op het kalenderjaar 2007 en was tweeledig. Enerzijds werd een controle uitgevoerd op de naleving van de hiervoor uiteengezette

voorwaarden en criteria waaraan het bestuur moet voldoen overeenkomstig de afgesloten gesco-contingentovereenkomst (m.a.w. de inhoudelijke controle). Anderzijds werd het saldo van de gesco-betoelaging op jaarbasis berekend. Hierbij wordt het verschil gemaakt tussen het premiebedrag waarop het bestuur effectief aanspraak kan maken op basis van de werkelijke prestaties van de contingentgesco's en de uitbetaalde voorschotten die door de RSZPPO werden gestort (de financiële controle).

Inhoudelijke controle

Volgende tabel geeft een overzicht van het aantal inbreuken met betrekking tot de te vervullen voorwaarden en criteria:

Tabel 47: Inbreuken voorwaarden en criteria KB 474

Te vervullen voorwaarden & criteria	Wetgeving: Uitv.Besluit van 27/10/1993	Aantal inbreuken		
		2007	2006	2005
Toepassing voordelen loopbaanonderbreking	art. 17§1	4		
Uitvoeren van commerciële taken	art. 17§2			
Criteria betreffende behoud personeelsbestand	art. 17§4	15	13	28
¼ aanwervingen uit de kansengroepen	art. 17§4	2	8	

Hieronder worden de vastgestelde inbreuken nader besproken per deelrubriek.

Toepassing voordelen loopbaanonderbreking

Bij 4 besturen werd vastgesteld dat zij de voordelen van de loopbaanonderbreking niet conform toepassen op hun personeel. Concreet betekent dit dat deze besturen ten onrechte bepaalde graden of niveaus van het personeel uitsluiten van de voordelen op loopbaanonderbreking.

Criteria betreffende behoud personeelsbestand

Als gevolg van de politiehervormingen werden de gemeentebesturen met ingang van 1 januari 2003 verplicht om nieuwe contingentovereenkomsten af te sluiten met de Vlaamse overheid. Binnen deze nieuwe contingentovereenkomsten konden de gemeentebesturen hun historisch opgebouwde personeelsreserve niet meer benutten. Inspectie stelde vast dat er bij een aantal gemeentebesturen nog steeds problemen zijn m.b.t. het bereiken van de opgelegde verhouding eigen personeel t.o.v. globaal personeelsbestand.

Tabel 48: Criteria behoud personeelsbestand KB474

Controlejaar	Refertejaar	Aantal besturen -%
2008	2007	14 - 2,01%
2007	2006	13 - 1,87%
2006	2005	28 - 4,04%

Bij kleine besturen kunnen er veel vlugger problemen opduiken omdat het vertrek én niet onmiddellijk vervangen van één eigen personeelslid verhoudingsgewijze zwaarder doorweegt bij de berekening van de breuk eigen personeel t.o.v. globaal personeel.

Aanwerving kansengroepen

Sinds de implementatie van de nieuwe contingentovereenkomsten stelde Inspectie vast dat er bij een klein aantal lokale besturen problemen waren met betrekking tot de verplichting van het aanwerven van 1 op 4 nieuwe contingentgesco's uit de kansengroepen. Voor dit onderdeel hebben wij voor referentejaar 2006 bij 8 lokale besturen problemen vastgesteld. Voor het referentejaar 2007 waren er nog slechts 2 lokale besturen met problemen. Een verklaring voor dit uiterst laag cijfer is mogelijk te vinden in de uitbreiding van het aantal categorieën werkzoekenden behorende tot de kansengroepen.

Samenvattend kan gesteld worden dat het aantal vastgestelde inbreuken als gevolg van het niet vervullen van een of meerdere voorwaarden en/of criteria beperkt is, namelijk 21 op 698 dossiers of 3%. Inspectie is van oordeel dat dit beperkt aantal inbreuken voornamelijk het resultaat is van een jarenlange strikte en consequente opvolging van de vooropgestelde voorwaarden en criteria bij de besturen.

Financiële controle

Het subsidiebedrag waarop een lokaal bestuur recht heeft, wordt berekend op basis van de werkelijke arbeidsprestaties van de contingentgesco's van het bestuur. Deze worden uitgedrukt in een arbeidscoëfficiënt. Een contingentgesco die voltijds werkt zonder enige vorm van afwezigheid heeft op kwartaalbasis een arbeidscoëfficiënt gelijk aan 1. Deeltijds werken, verlof zonder wedde en afwezigheden wegens arbeidsongeval of ziekte buiten de gewaarborgde periode worden in mindering gebracht.

Vooraleer te kunnen overgaan tot de berekening van het jaarsaldo dient te worden onderzocht of correcties van de aangeleverde arbeidscoëfficiënten noodzakelijk zijn. Deze correcties kunnen worden ondergebracht in een 4-tal categorieën:

- correcties wegens het ontbreken van attesten;
- correcties wegens het niet-behoren tot de vooropgestelde werknemerscategorie;
- correcties wegens het overschrijden van de maximale arbeidscoëfficiënt;
- andere correcties op de aangeleverde arbeidscoëfficiënten.

a. correcties wegens het ontbreken van attesten

Elk lokaal bestuur dient voor elke gesco die zij tewerkstelt in het bezit te zijn van 2 attesten (respectievelijk afgeleverd door VDAB en RVA) waaruit blijkt dat betrokkene voldoet aan de toelatingsvoorwaarden voor tewerkstelling binnen KB 474. In 2008 werd vastgesteld dat het aantal ontbrekende attesten genoeg gelijk is gebleven tegenover de vorige controleronde.

Tabel 49: Correcties ontbreken van attesten KB 474

Controlejaar	Refertejaar	Aantal	Procentueel
2008	2007	14	2,01%
2007	2006	13	1,87%
2006	2005	19	2,73%

Indien een openbaar bestuur voor een bepaalde contingentgesco niet de geldige attesten kan voorleggen heeft dit voor gevolg dat betrokkene niet tewerkgesteld is als gesco en

wordt de daaraan gekoppelde subsidie geschrapt voor de betreffende periode. Bijkomend heeft het bestuur voor dergelijke personen onrechtmatig een gedeeltelijke vrijstelling van patronale bijdragen bekomen.

b. correcties wegens het niet-behoren tot de vooropgestelde werknemerscategorie

Regelmatig wordt vastgesteld dat ten gevolge van fouten van het sociaal secretariaat of de personeelsdienst van een lokaal bestuur, werknemers met een ander statuut toch zijn opgenomen in de categorie van de contingentgesco's. Het betreft voornamelijk gesco's BKO, wep-plussers, gewone contractuelen, activa's en sociale maribel. Door opvraging van arbeidsovereenkomsten, verificatie met lijsten vanuit de Easypay-databank en vergelijking van de verschillende kwartaallijsten kunnen dergelijke vergissingen worden opgespoord. Deze vaststellingen resulteren opnieuw in een schrapping van de bijhorende arbeidscoëfficiënten voor de betreffende periodes. Ook in deze categorie bestaat de mogelijkheid dat het bestuur voor deze personen onrechtmatig een vermindering van RSZ-werkgeversbijdrage heeft bekomen.

c. correcties wegens het overschrijden van de maximale arbeidscoëfficiënt

In de contingentovereenkomst tussen het plaatselijk bestuur en de Vlaamse overheid wordt vastgelegd hoeveel VTE op jaarbasis aan contingentgesco's het bestuur maximaal mag tewerkstellen. Indien een bestuur in de praktijk meer gesco's in dienst nam dan toegekend binnen het contingent spreekt men van een overschrijding van de maximale arbeidscoëfficiënt.

In 2008 werd met betrekking tot het werkingsjaar 2007 bij 72 of 10,31% van de besturen de maximumcoëfficiënt overschreden. Hoewel bij overschrijding van het maximumcontingent slechts de maximale premie wordt toegekend, kan het betreffende bestuur ook hier onrechtmatig een gedeeltelijke vrijstelling van patronale bijdragen bekomen hebben. Al deze overschrijdingen worden echter gemeld aan de RSZPPO zodat zij kunnen overgaan tot regularisatie van de nog verschuldigde RSZ.

Tabel 50: Correcties wegens het overschrijden van de maximale arbeidscoëfficiënt KB 474

Controlejaar	Refertejaar	Aantal besturen	Procentueel
2008	2007	72	10,31%
2007	2006	74	10,66%
2006	2005	69	9,94%

De meeste overschrijdingen zijn in de praktijk minimaal en zijn ondermeer te wijten aan het onmiddellijk vervangen van gesco-personeel in geval van ziekte binnen de gewaarborgde periode. Er blijft echter een kleine harde kern van lokale besturen die meer dan 1 VTE "onechte" gesco's aanwerven bovenop hun contingent. Voor het werkingsjaar 2007 zijn er 8 besturen die behoren tot deze harde kern. De systematische overschrijding wordt mogelijk in de hand gewerkt doordat de RSZPPO geen boetes oplegt aan besturen die jaar na jaar de

maximumcoëfficiënt overschrijden. Het heeft wel de mogelijkheid om de correcte patronale bijdragen te innen. Inspectie Werk en Sociale Economie stelt ten aanzien van de RSZ-PPO voor om te werken met een systeem van verwijlintresten zodat er geen opportuniteitseffecten zijn voor de lokale besturen om dit systeem te misbruiken.

d. overige correcties op de aangeleverde arbeidscoëfficiënten

Hiervoor werd al uiteengezet dat de werkelijke arbeidsprestaties van een contingentgesco worden uitgedrukt in een arbeidscoëfficiënt. Die wordt samengesteld en aangeleverd door het sociaal secretariaat of de personeelsdienst van het betreffende bestuur. Bijgevolg dienen de aangeleverde arbeidscoëfficiënten te worden getoetst op hun juistheid. Het betreft dan het nakijken mogelijke afknottingen, negatieve coëfficiënten, te hoge coëfficiënten, niet in mindering gebrachte arbeidsongevallen, niet of verkeerd in rekening gebrachte periodes van inactiviteit, ...

Tabel 51: Correcties arbeidscoëfficiënt KB 474

Controlejaar	Refertejaar	Aantal correcties	Procentueel
2008	2007	215	30,80%
2007	2006	270	38,90%
2006	2005	273	39,34%

Samenvattend kan worden gesteld dat in 2008, met betrekking tot het werkingsjaar 2007, bij 215 van de 698 besturen (of 30,8%) correcties op de arbeidscoëfficiënten werden doorgevoerd om één of meerdere van de hiervoor besproken redenen. Deze correcties komen overeen met een bedrag van € 784.536,21 dat dankzij het optreden van Inspectie Werk en Sociale Economie gerecupereerd wordt door de Overheid.

Belangrijk is te benadrukken dat het hierbij niet gaat om voorstellen tot correcties maar om effectieve terugvordering

Tabel 52: Toegekende subsidies aan de ERSV's voor werkjaar 2007

ERSV	Totale subsidiëring	Subsidie WSE	Subsidie Economie
Oost-Vlaanderen	1.202.270,00	969.470,00	232.800,00
Limburg	785.785,00	620.565,00	165.220,00
West-Vlaanderen	1.091.142,00	871.302,00	219.840,00
Antwerpen	1.179.427,00	998.347,00	181.080,00
Vlaams-Brabant	647.858,60	526.298,60	121.560,00

Tabel 53: Evolutie van de totale betoelaging aan de ERSV's (door Economie & Werk en Sociale Economie)

Totale subsidiëring	2005	2006	2007
Oost-Vlaanderen	918.794,00	920.333,00	1.202.270,00
Limburg	496.197,00	510.010,00	785.785,00
West-Vlaanderen	836.076,00	858.023,00	1.091.142,00
Antwerpen	753.010,00	828.038,00	1.179.427,00
Vlaams Brabant	520.163,00	535.654,00	758.237,00

van middelen die onmiddellijk in mindering werden gebracht op het ogenblik van de berekening van het subsidiebedrag voor het betreffende werkingsjaar voor elk bestuur. De RSZPPO, die belast is met de uitbetaling van de subsidies, verrekenet de door Inspectie vastgelegde saldobedragen ook in de verdere betaling van de maandelijksse voorschotten.

2.6.2 Tewerkstellingsbevorderende maatregelen

2.6.2.1 ERSV (Erkende Regionale Samenwerkingsverbanden)

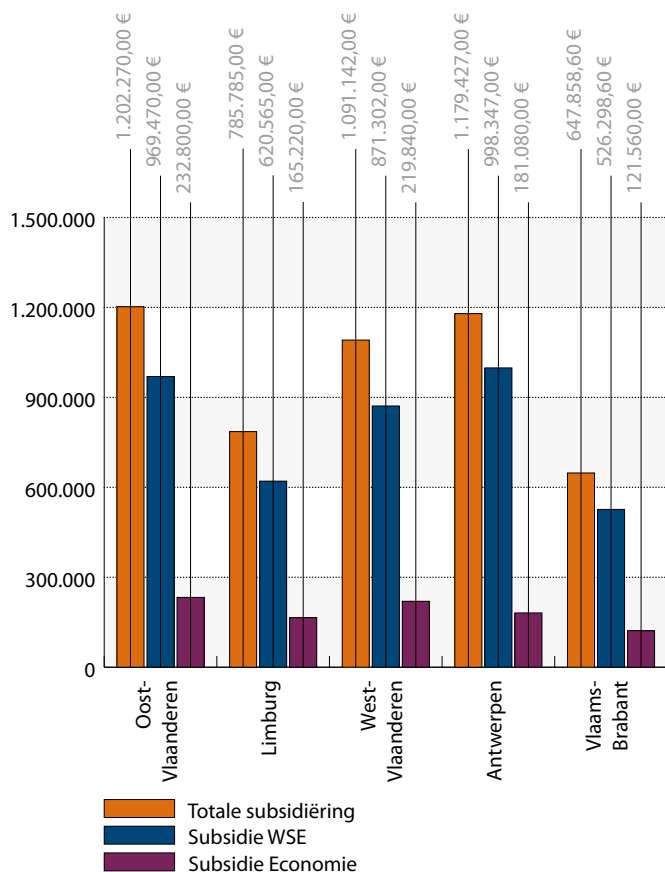
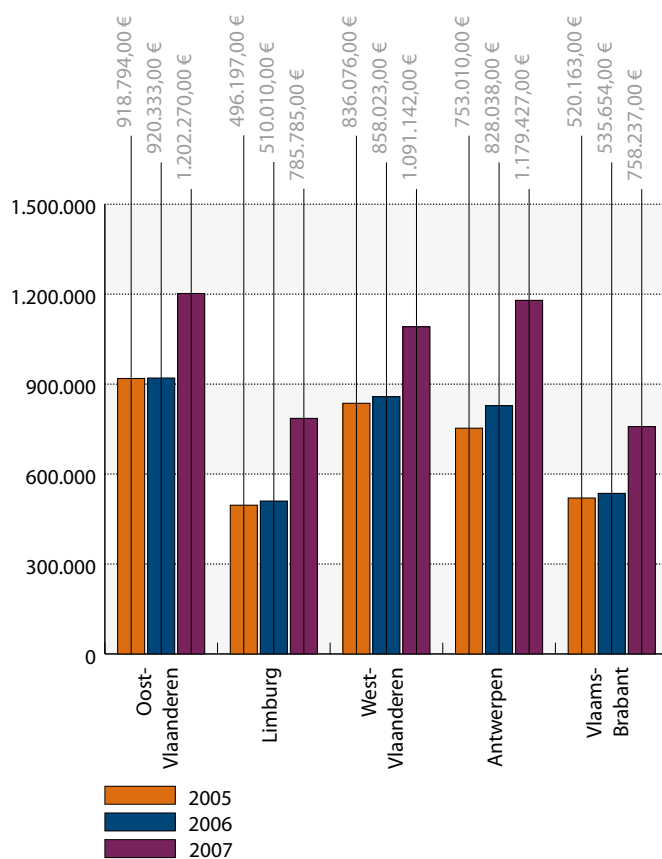
Teneinde een betere afstemming tussen het economisch en sociaal beleid op regionaal vlak te bekomen, besliste de Vlaamse regering op 24 januari 2003 om de Streekplatformen te fuseren met de Subregionale Tewerkstellingscomités (STC's). Zo ontstonden de ERSV's. Er werden 15 Regionale Samenwerkingsverbanden vooropgesteld, waarvan er in de praktijk slechts 5 werden opgericht (één per provincie).

Van deze ERSV's wordt verwacht dat ze het subregionaal overleg ondersteunen tussen

- de sociale partners in een regio binnen de opgerichte SERR's (Sociaal-Economische Raad van de Regio)
- de sociale partners, de gemeenten en de provincie binnen de opgerichte RESOC's (Regionaal Economisch en Sociaal Overlegcomité)

De juridische basis werd gecreëerd door het Decreet van 29 april 2004 betreffende het statuut, de taken en de bevoegdheden van de ERSV's, de SERR's en de RESOC's. Het besluit van de Vlaamse regering van 22 oktober 2004 regelt de erkenning en subsidiëring van de Regionale Samenwerkingsverbanden.

In 2006 werden voor het eerst controles uitgevoerd op de ERSV-subsidiedossiers met betrekking tot het eerste werkjaar 2005. Omdat aan de ERSV's toelagen worden toegekend door

Grafiek 11: Toegekende subsidies aan de ERSV's voor werkjaar 2007**Grafiek 12: Evolutie van de totale betoelaging aan de ERSV's (door Economie & Werk en Sociale Economie)**

de Vlaams minister van Werk en de Vlaams minister van Economie, worden de controles door Inspectie Werk en Sociale Economie uitgevoerd tesamen met Inspectie Economie.

Vaststellingen

Bij de uitgevoerde controles bleek -net als voorgaande jaren- dat binnen de ERSV's de gemaakte en bewezen kosten (die beantwoorden aan de normen en criteria opgelegd vanuit de administraties Economie en Werk) de maximale betoelaging vanuit de Vlaamse overheid overtreffen. Enkel bij ERSV Vlaams-Brabant lagen de ingediende werkingskosten voor het werkjaar 2007 lager dan de maximale subsidiëring vanuit de Vlaamse overheid (Tabel 52-53, Grafiek 11-12).

Problematiek van oversubsidiëring

Sommige ERSV's worden ook via andere kanalen betoelaagd zoals door het provincie- en gemeentebestuur. Indien alle overige betoelagingen bij de subsidiëring vanuit de Vlaamse overheid worden gevoegd, overstijgen de inkomsten ruim de gemaakte kosten. Bovendien moet worden opgemerkt dat in 2005 en 2006 ook financiële reserves werden overgedragen aan de ERSV's, komende uit de vereffening van de ontbonden Streekplatformen en STC's.

Dit alles heeft voor gevolg dat sedert het oprichten van de ERSV's aanzienlijke financiële reserves werden opgebouwd. Daarom werd begin 2009 een overleg georganiseerd met de Vlaamse Vereniging voor Steden, Gemeenten en Provincies om na te gaan hoe die dubbele of te hoge subsidiëring kan

worden vermeden. Binnen het voort te zetten overleg zal ook onderzocht worden of de betoelaging vanuit de Vlaamse overheid op hetzelfde niveau moet gehandhaafd blijven. Ondanks de vaststelling dat de ERSV's aanzienlijke financiële reserves hebben, neemt de globale betoelaging vanuit de Vlaamse overheid immers systematisch toe. Dit kan worden toegeschreven aan het feit dat de subsidies worden toegekend op basis van de ingediende jaarprogramma's. Maar ook gezien de toenemende bevoegdheden en opdrachten van de ERSV's binnen het beleidsdomein 'Werk' werden de subsidies opgetrokken.

2.6.3 Opleidingsprojecten

2.6.3.1 Kelchtermansprojecten

In 2008 werden alle 18 opleidingsprojecten binnen de tewerkstellingsmaatregel Gesco Veralgemeend Stelsel voor de organisatie en opleiding van doelgroepwerknemers gecontroleerd. In 2007 waren er dit 22 omdat bij één promotor met meerdere projecten de dossiers in 2008 werden samengevoegd. Daarnaast was één promotor in vereffening.

In 2008 is slechts één controleronde gebeurd, met name deze die betrekking had op de saldering van de opleidingspremies toegekend in 2007. De controle met betrekking tot de evaluatie van de werking (en daaraan gekoppeld de doorstromingsresultaten van het jaar 2007) werd niet uitgevoerd. Het ont-

breken van deze laatste controle is te verklaren door het feit dat de regelgeving rond de opleidingsprojecten substantieel gewijzigd werd in het najaar van 2008. Dit laatste jaar wordt om die reden als een overgangsjaar beschouwd, waarin de promotoren geen rapportage moesten indienen.

Wat betreft de afrekening van de opleidingspremies werden in 4 dossiers kortingen voorgesteld (vorig jaar 2). Deze kortingen bedroegen samen 2.442,57 €. De belangrijkste reden voor deze kortingen hield verband met ingediende kosten die:

- door de promotor zélf moesten gedragen worden,
- buiten de controleperiode vielen
- waarop geen verdeelsleutel werd toegepast.

Er werd eveneens nagegaan of er sprake was van dubbele subsidiëring, met name of het opleidingsproject nog beroep deed op andere subsidiëringssystemen (vooral m.b.t. ESF- of VDAB-steun).

2.7 Sociale Economie

De in 2008 uitgevoerde controles in de sociale economie omvatten beschutte werkplaatsen, sociale werkplaatsen en invoegbedrijven. Gezien de projecten in de lokale diensteneconomie pas gestart werden in 2008, werd beslist om de eerste controleronde in dit kader uit te voeren in 2009.

In 2008 werd gefocust op de uitbouw van kennis, vaardigheden en controles met betrekking tot de beschutte werkplaatsen. Deze inspectiebevoegdheid werd in 2006 immers overgeheveld van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap naar Inspectie Werk en Sociale Economie. In het voorjaar 2008 gingen de betrokken actoren, namelijk verantwoordelijken van het beleid, het subsidieagentschap en inspectie rond de tafel zitten om een onderlinge taakverdeling af te spreken. Meer concreet werd bepaald welke taken door welke diensten worden opgenomen en binnen welke termijn dit moet gebeuren. Tevens werd afgesproken hoe de informatiestroom tussen de diensten dient te gebeuren.

De doelstelling in 2009 is om het ontwikkelde controlemodel voor de beschutte werkplaatsen verder te verfijnen en tevens alle controles binnen de sociale economie meer op elkaar af

te stemmen. Hiervoor werd binnen Inspectie een werkgroep opgericht.

2.7.1 Beschutte Werkplaatsen

Vaststellingen met betrekking tot de erkenningscontrole

In 2008 werd door Inspectie Werk en Sociale Economie een verkennende controleronde uitgevoerd bij 23 beschutte werkplaatsen. De controle besteedde aandacht aan enerzijds de erkenningsvoorwaarden en anderzijds het kwaliteitshandboek dat door iedere beschutte werkplaats moet worden opgesteld, bijgewerkt en nageleefd. Daarnaast kreeg Inspectie een rondgang binnen de lokalen van de beschutte werkplaats om de werkomstandigheden van de personen met een handicap te kunnen evalueren.

Inspectie stelde vast (Tabel 54) dat bij 11 beschutte werkplaatsen de veiligheid in en rond de gebouwen onvoldoende gegarandeerd is. Het gaat hierbij om het ontbreken van een degelijk evacuatieplan (5), problemen betreffende het gebruik van de veiligheidsuitrusting zoals schoenen en een bril (1) en de beschikbaarheid van brandblussers (8). Inspectie stelde bij 1 beschutte werkplaats vast dat er een onveilige situatie was omwille van lopende verbouwingen.

In het kader van het Besluit van de Vlaamse Regering van 30 maart 1994 houdende diverse maatregelen met het oog op de aanwending van het identificatienummer bij het Rijksregister van natuurlijke personen door de voorzieningen, erkend door het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, in hun betrekkingen met het fonds, dienen alle beschutte werkplaatsen een formulier op te stellen van personen die gebruik maken van het rijksregisternummer en dit in het kader van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Inspectie stelt vast dat in 8 beschutte werkplaatsen deze documenten niet geactualiseerd waren in functie van het personeelsbestand dat op datum van de controle in dienst was. De directies van de beschutte werkplaatsen kenden dit document wel maar waren er zich niet van bewust dat zij, zoals de regelgeving dit voorschrijft, deze documenten up-to-date moesten houden.

Bij 7 beschutte werkplaatsen werd een probleem vastgesteld betreffende de enclavewerking. Enclavewerking betekent dat werknemers van de beschutte werkplaats onder leiding en

Tabel 54: Vaststellingen Beschutte Werkplaatsen 2008

Vaststellingen	Aantal beschutte werkplaatsen
Inbreuk tegen veiligheidsvoorschriften in en rond de gebouwen	11
Inbreuk tegen de hygiëne	1
Inbreuk tegen de privacywetgeving	8
Onregelmatigheden i.v.m. de enclavewerking	7
Raad van Bestuur: niet onbezoldigd	1
Functioneren sociale Dienst	1
Kwaliteitshandboek: procedures niet gevolgd	11
Inbreuk reglementering arbeidsovereenkomsten	5
Inbreuken op het arbeidsreglement	3
Inbreuken in verband met de mededelingen op uithangborden binnen de werkplaats	3

toezicht van een eigen begeleider activiteiten uitvoeren in andere bedrijven. De vastgestelde problemen betroffen een kostprijs binnen de enclavewerking die lager lag dan het break-even punt, het gebrek aan transparante omschrijving in de aannemingsovereenkomsten, het weglaten van de verwijzing naar de wet betreffende de uitzendarbeid en het niet of onvoldoende aangeven van de verschillende enclaves aan het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie.

Binnen 11 beschutte werkplaatsen werden vaststellingen gedaan betreffende het kwaliteitshandboek. Het gaat om volgende onregelmatigheden:

- De gegevens van de subsidiërende overheid evenals de gegevens van Inspectie zijn niet correct opgenomen (6). Sinds 2006 is de subsidiërende overheid van de werkplaatsen niet langer het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap maar het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie. De werkplaatsen lieten tot op heden na dit aan te passen.
- De planning en evaluatie van de doelgroepwerknemers werd niet beschreven (1)
- De beschrijving van het individueel hulp- en dienstverleningsplan zijn niet opgemaakt volgens het SMART principe⁵ (1)
- Hulp- en dienstverleningsplannen zijn tewerkstellingsplannen geworden waarbij de beschutte werkplaats zich enkel focust op tewerkstelling en niet op sociale begeleiding (1)
- Er werd een te kleine doelgroep gecontacteerd voor de tevredenheidsmeting (2) waardoor niet bij het ganse personeelsbestand werd gepeild naar de klantentevredenheid
- De klachtenopvolging is onvoldoende (2)
- Er vond in tegenstelling tot de beschrijving in het kwaliteitshandboek geen interne audit plaats (3)
- De werking sociaal beleid verloopt niet volgens de beschrijving in het kwaliteitshandboek (1)
- Overheid en personeel zijn niet op de hoogte van wijzigingen in het organogram (1)
- Het intakeformulier is onvoldoende uitgewerkt en peilt enkel naar de mobiliteit van de werknemers in functie van het ploegensysteem. (1)

In 5 beschutte werkplaatsen werden problemen vastgesteld met de arbeidsovereenkomsten. Eén beschutte werkplaats werkt steeds met vrijwilligersovereenkomsten alvorens men iemand vast in dienst neemt. De vrijwilligerscontracten fungeren als proefperiode. Bij de vier andere waren er geen schriftelijke arbeidsovereenkomsten aanwezig voor de werknemers die reeds lang in dienst waren.

In enkele beschutte werkplaatsen werden formeel geen klachten teruggevonden in het klachtenboek. De directie verklaart dat er echter wel klachten binnenkomen maar dat deze niet steeds formeel geregistreerd worden. De klachten worden vaak alleen op papier gezet op expliciete vraag van de klachtindiener. Sommige beschutte werkplaatsen maken een volgens Inspectie arbitrair onderscheid tussen klachten

⁵ SMART PRINCIPE – Betekent dat de doelstellingen moeten beantwoorden aan volgende criteria: Specifiek, Meetbaar, Aanvaard, Realistisch, Resultaatgericht en Tijdsgebonden

en ontevredenheden. De ontevredenheden worden onmiddellijk behandeld of besproken in een werkgroep. Het wordt voor Inspectie bijgevolg moeilijk om na te gaan of een bij haar binnengekomen klacht reeds werd ingediend en behandeld door de beschutte werkplaats zelf, wat een vereiste is voor de klachtbehandeling binnen Inspectie Werk en Sociale Economie.

Vaststellingen met betrekking tot de bij Inspectie ingediende klachten

Inspectie behandelde tevens twee klachten. Eén van deze klachten bleek reeds behandeld en opgelost binnen de beschutte werkplaats zelf. In het tweede geval bleek de klacht ongegrond.

Samenvattend kan vastgesteld worden dat het belangrijk is de beschutte werkplaatsen grondig te blijven onderzoeken, gezien een aantal belangrijke vaststellingen die werden gedaan bij de controleronde in 2008. Zo werd bij 11 van 23 bezochte werkplaatsen inbreuk vastgesteld tegen de veiligheidsvoorschriften. Eveneens werden bij 11 werkplaatsen onregelmatigheden vastgesteld met betrekking tot het kwaliteitshandboek. En bij 8 onder hen werd inbreuk vastgesteld ten aanzien van de privacywetgeving.

2.7.2 Sociale werkplaatsen

Het decreet van 14 juli 1998 betreffende de sociale werkplaatsen heeft als doelstelling voorzieningen te erkennen die werkgelegenheid willen verschaffen aan zeer moeilijk bemiddelbare werkzoekenden via het opzetten van bedrijfsactiviteit in een beschermde werkomgeving. Sociale werkplaatsen richten zich tot werkzoekenden die minstens 5 jaar inactief zijn, geen diploma hoger secundair onderwijs gehaald hebben en door een cumulatie van persoons- en omgevingsgebonden factoren geen arbeidsplaats in het reguliere arbeidscircuit kunnen verwerven of behouden. De begeleide tewerkstelling van deze erkende doelgroepwerknemers wordt gesubsidieerd via loon- en omkaderingsubsidies.

De sociale werkplaatsen kaderen binnen het stelsel van de gesubsidieerde contractuelen maar dienen te voldoen aan een aantal bijkomende verbintenissen:

- uitsluitend doelgroepwerknemers aanwerven,
- een bedrijfsklimaat scheppen waarbij arbeid op maat van de doelgroepwerknemers voorrang krijgt op het bedrijfseconomisch aspect.
- 1 voltijds omkaderingspersoneelslid voorzien per 5 voltijdse doelgroepwerknemers,
- bij elke aanwerving van een erkende doelgroepwerknemer binnen de 3 maanden een individueel begeleidingsplan opmaken,
- de erkende doelgroepwerknemers toelaten om tijdens hun arbeidsduur begeleidings- en opvolgingsgesprekken te voeren met de trajectbegeleider,
- samen met de trajectbegeleider in het kader van het individueel herinschakelingstraject de nodige inspanningen leveren voor doorstroming van de erkende doelgroepwerknemers,

- iedere wijziging die invloed heeft op de gegevens zoals vermeld bij de oorspronkelijke aanvraag onderwerpen aan de voorafgaande goedkeuring van de minister,
- in geen geval middelen hanteren die marktverstoring zijn naar prijszetting toe.

Er werden in 2008 69 controles uitgevoerd bij sociale werkplaatsen. Hierbij werden in het totaal 5652 arbeidsovereenkomsten nagekeken. Het betreft hier zowel deze van de doelgroepwerknemers als deze van het omkaderingspersoneel met gesco-statuut. Dit aantal is ten opzichte van de vorige jaren flink gestegen. In 2007 werden slechts 19 werkplaatsen gecontroleerd met een totaal van 1268 arbeidsplaatsen en in 2006 werden 42 sociale werkplaatsen bezocht met een totaal van 1411 arbeidsplaatsen.

Tabel 55: Overzicht van het aantal uitgevoerde inspecties en gecontroleerde arbeidsovereenkomsten

	Uitgevoerde inspecties	Gecontroleerde arbeidsovereenkomsten
2006	42	1411
2007	19	1268
2008	69	5652

Elke controle was tweeledig, inhoudelijk en financieel.

De inhoudelijke controle

Hierin wordt in de eerste plaats nagegaan of de inhoudelijke werking van de sociale werkplaats in overeenstemming is met de verleende goedkeuring. Daarnaast wordt nagekeken of door de werkplaats werd voldaan aan de wettelijke verplichtingen zoals hierboven beschreven.

Bij 5 werkplaatsen werd vastgesteld dat er geen individuele begeleidingsplannen aanwezig waren of dat er geen functionerings- en/of evaluatiegesprekken op vastgestelde tijdstippen gebeurden. Deze werkplaatsen hebben vanwege Inspectie een waarschuwing gekregen en hebben zich ondertussen in regel gesteld.

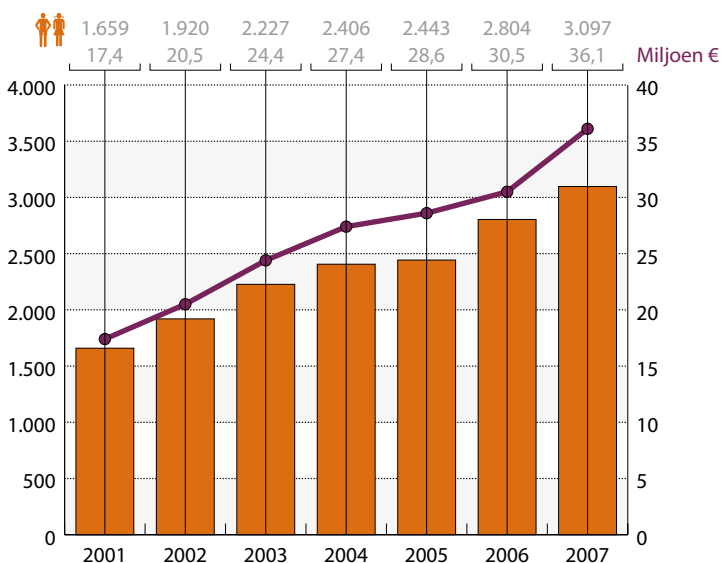
Bij 1 werkplaats werd vastgesteld dat er jobstudenten werden tewerkgesteld binnen de werkplaats. Hiervoor werd eveneens een waarschuwing gegeven. Uit de opvolging blijkt dat sinds de controle geen jobstudenten meer tewerkgesteld werden.

Bij 1 werkplaats was de norm van het aantal omkaderingspersoneelsleden niet gehaald. Ook hier werd een waarschuwing gegeven en heeft de werkplaats zich ondertussen in regel gesteld.

Tabel 56: Inbreuken inhoudelijke controle sociale werkplaatsen

Aantal inbreuken:	Niet naleven van:	% van totaal gecontroleerd
5	BVR 08/12/98 art 3 §1, 6° & 7°	7,25%
1	BVR 08/12/98 art 3 §1, 1°	1,45%
1	BVR 08/12/98 art 3 §1, 3°	1,45%
1	CAO regelgeving	1,45%

Grafiek 13: Aantal doelgroepwerknemers in sociale werkplaatsen

Bron: VSAWSE

Bij 1 werkplaats werd een doelgroepwerknemer te weinig betaald. Dit werd doorgegeven aan de inspectiedienst Toezicht Sociale Wetten. Het loon werd ondertussen geregulariseerd (Tabel 56).

Het is opvallend dat de toegekende arbeidsplaatsen goed ingevuld worden. Bovendien is er de laatste jaren een gestage groei geweest van het aantal doelgroepwerknemers (zie grafiek 13).

Vanuit het beleid wordt gestreefd naar een betere doorstroming vanuit de sociale werkplaatsen naar het normaal economisch circuit (NEC). Zo was er het project "Supported Employment"^[6]

De financiële controle

Deze omvat de controle van de prestaties en uitbetalingen van alle tewerkgestelde doelgroepwerknemers en gesco's over een periode van 5 jaar. Het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie kan immers correcties op de uitbetaalde subsidies uitvoeren tot 5 jaar terug.

Naar aanleiding van de financiële controles werden veelvuldig onjuistheden vastgesteld bij het invullen van de prestatiestaten.

In totaal resulteerden deze controles in terugvorderingen voor 268.677,61 € en bijbetalingen ten bedrage van 436.931,73 €.

Tabel 57: Financiële controle Sociale Werkplaatsen

	2006	2007	2008
Aantal terugvorderingen	58.165,46	22.476,43	268.677,61
Aantal bijbetalingen	120.971,34	28.956,71	436.931,73

⁶ Projecten die acties bevorderen om doelgroepwerknemers te laten doorstromen naar het normale economische circuit

2.7.3 Meerwaardeneconomie

Invoegbedrijven en -afdelingen zijn ondernemingen die bereid zijn kansengroepen een duurzame tewerkstelling te garanderen binnen de reguliere economie. Deze ondernemingen dienen tegelijkertijd aandacht te besteden aan opleiding en begeleiding van deze kansengroepen in een arbeidsomgeving waar maatschappelijk verantwoord ondernemen centraal staat, en waarbij een aantoonbare maatschappelijke en ecologische meerwaarde gecreëerd wordt. Door de Vlaamse overheid worden voor de indienstneming van deze invoegwerknemers tijdelijke en degressieve loonsubsidies toegekend.

In het voorjaar van 2008 heeft Inspectie Werk en Sociale Economie een steekproefsgewijze controle uitgevoerd bij 20 invoegbedrijven en -afdelingen. Bij deze controles werd op vraag van de afdeling beleid het aspect 'vervroegde uitstroom' expliciet onderzocht.

Na afloop van deze controleronde werd door Inspectie vastgesteld dat voortijdige uitstroom vaak het gevolg is van het ontbreken van arbeidsattitudes en competenties en eveneens frequent gerelateerd is aan randvoorwaarden. Er werd tegelijkertijd door Inspectie vastgesteld dat bij voortijdige uitstroom een aantal invoegbedrijven en -afdelingen ervoor opteren om een nog nooit bezette arbeidsplaats in te vullen in plaats van een vervanger te zoeken voor de lopende arbeidsplaats conform de regelgeving. Dit heeft te maken met de ter zake geldende subsidiereglementering, waarbij een volledig nieuw recht op tijdelijke en degressieve loonpremie gecreëerd wordt bij het invullen van een nog nooit ingevulde arbeidsplaats. Dit is financieel interessanter voor de werkgever, gezien hij dan de maximale loonpremie ontvangt. Deze werkwijze heeft slechts zijn nut indien de werkgever het volledig toegekend contingent invoegwerknemers niet invult. De vastgestelde onderbenutting van de invoegmaatregel bevestigt deze werkwijze.

Na deze steekproefsgewijze controle in het voorjaar werden in de loop van 2008 nog 41 dossiers uit de invoegsector door Inspectie gecontroleerd, en dit zowel op inhoudelijk als financieel vlak.

Bij de inhoudelijke controle werd onderzocht of voldaan werd aan de erkenningscriteria, de opgelegde verbintenissen en de in de conventie eventueel bijzondere en bijkomend gestelde voorwaarden. Er werd eveneens onderzocht of er geen zware en/of herhaalde inbreuken werden gepleegd tegen de sociale en arbeidswetgeving. Bij de financiële controle werd onderzocht of de door de werkgever afgeleverde documenten (o.a. individuele fiches, arbeidsovereenkomsten, prestatiestaten) correct en conform de reglementering werden ingevuld, dit wil zeggen zowel in overeenstemming met de effectieve werksituatie en gepresteerde uren van de invoegwerknemers als in overeenstemming met de vooropgestelde coderingen.

In 2008 werden bijgevolg in totaal 61 dossiers uit de meerwaardeneconomie gecontroleerd, waarvan 10 dienstencheque-ondernemingen. In het kader van deze 61 controles werden 2834 arbeidsovereenkomsten gecontroleerd, waarvan 1002 binnen de dienstencheque-sector. Er wordt bewust ge-

sproken van 'arbeidsovereenkomsten' en niet van 'tewerkgestelde invoegwerknemers', omdat dezelfde invoegwerknemer meerdere deeltijdse arbeidsplaatsen kan invullen en elke arbeidsplaats bovendien door meerdere opeenvolgende invoegwerknemers kan ingevuld worden.

Inhoudelijke controles

Bij 6 invoegondernemingen werd vastgesteld dat de verbintenis betreffende het tewerkstellen van minimum 3 VTE invoegwerknemers binnen de drie jaar na betekening van de erkenningsbeslissing niet werd nageleefd. Bij 8 invoegondernemingen werd vastgesteld dat de verbintenis betreffende het tewerkstellen van minimaal 30% invoegwerknemers op het totale personeelsbestand niet werd nageleefd. Het niet-naleven van deze verbintenissen is in belangrijke mate te wijten aan de toeleiding, die niet steeds evident is omwille van een gebrek aan geschikte/gemotiveerde kandidaat-invoegwerknemers en omwille van de formele toetredingscriteria voor invoegwerknemers. Bovendien kan het probleem van de schaarste op de arbeidsmarkt voor een aantal profielen niet ontkend worden, waaronder dat van huishoudhulp. Dit betekent dat een werknemer die als huishoudhulp wil werken sowieso in dienst wordt genomen, met of zonder invoegpremie. De vraag kan dan gesteld worden of de extra invoegpremie (1.650 euro per voltijdse equivalent op jaarbasis) voor dienstencheque-bedrijven erkend als invoegonderneming wel het gewenste effect resorteert.

Bij 2 invoegondernemingen werden er veelvuldige inbreuken op de naleving van de erkenningscriteria en van de verbintenissen vastgesteld, zoals gestipuleerd in het Besluit van de Vlaamse regering van 8 september 2000, alsook van 15 juli 2005. Deze inbreuken kunnen als volgt gesynthetiseerd worden:

- zonder voorafgaandelijke goedkeuring van de minister werden wijzigingen doorgevoerd met betrekking tot het erkenningsdossier
- het aantal invoegwerknemers werd niet gehandhaafd, zonder hiervan de administratie via een aangetekend en gemotiveerd verzoek in kennis te stellen
- er was weinig aandacht voor en geen concrete uitvoering van de beginselen van het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)
- er was geen opvolging van de reglementering bij ontslag van een invoegwerknemer
- er gebeurde geen jaarlijkse rapportering van de in de reglementering vooropgestelde gegevens

Bovendien werd in 1 van deze 2 dossiers vastgesteld dat er achterstallen waren bij de uitbetaling van de lonen van de werknemers en van RSZ-bijdragen.

De naleving van de verbintenissen inzake vorming, training en opleiding van de invoegwerknemers blijft vaak beperkt tot de dagdagelijkse begeleiding op de werkvloer. Hierbij kan de vraag gesteld worden of een aantal werkgevers geen te hoge verwachtingen hebben ten aanzien van hun invoegwerknemers en of zij de algemene doelstellingen van de invoegmaatregel voldoende kennen. Inspectie benadrukt de noodzaak van begeleiding en opleiding van de invoegwerknemers, vooral in het begin van de tewerkstelling omdat er daar een groot personeelsverloop werd waargenomen. Het grote personeelsverloop draagt ontgensprekelijk bij tot het verminderen

Tabel 58: Overzicht van het aantal vastgestelde inbreuken

Aantal Inbreuken	Inbreuk op	Niet naleven van	% van totaal
6	BVR 08/09/00 art 40, 2°	BVR 08/09/00 art 11, 1°	9,84%
8	BVR 08/09/00 art 40, 2°	BVR 08/09/00 art 11, 2°	13,11%
2	BVR 08/09/00 art 40, 2°	BVR 08/09/00 art 11, 12°	3,28%
2	BVR 15/07/05 art 28	BVR 15/07/05 art 10, 5°	3,28%
2	BVR 08/09/00 art 40, 1°	BVR 08/09/00 art 6, 6°	3,28%
2	BVR 08/09/00 art 40, 2°	BVR 08/09/00 art 11, 9°	3,28%
2	BVR 08/09/00 art 40, 2°	BVR 08/09/00 art 19, 8°	3,28%
1	BVR 15/07/05 art 28	BVR 15/07/05 art 6, 2°	1,64%

van de rendabiliteit en tot het verhogen van de kansen op stopzetting/faillissement van een invoegonderneming (Tabel 58).

De controles resulteerden in het voorstellen van de volgende sancties:

- 1 voorstel tot onmiddellijke stopzetting van de betaling van de premies
- 2 voorstellen tot intrekking van de erkenning
- 1 voorstel tot het niet meer laten opvullen van niet-ingegenomen of vrijkomende arbeidsplaatsen als voorlopig bewarende maatregel
- 1 voorstel tot betaling van de boete van 6.200 € per verminderde invoegwerknemer
- 1 voorstel tot herziening van een deel van de goedgekeurde, maar nog niet uitgevoerde invoegactiviteiten, daar bij de effectieve uitvoering van deze activiteiten door de invoegonderneming de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers zou overtreden worden.

Financiële controles

Naar aanleiding van de controle op het financiële aspect werden veelvuldig onjuistheden/onregelmatigheden vastgesteld bij het invullen van de prestatiestaten van de invoegwerknemers door de werkgevers. Dit resulteerde in financiële correcties. Deze financiële correcties zijn te wijten aan gelijkaardige vaststellingen zoals beschreven onder de rubriek van de reguliere tewerkstellingsprogramma's, waar eveneens prestatiestaten dienen ingevuld te worden en dezelfde coderingen moeten worden toegepast.

In 19 dossiers werd vastgesteld dat de sine-uitkeringen (die in het kader van de sociale inschakelingseconomie door de RVA worden uitbetaald aan bepaalde gerechtigde invoegwerknemers) niet in mindering werden gebracht van de loonpremies van de betrokken werknemers, zoals in de reglementering vooropgesteld is. Ook in dit verband werden de nodige financiële correcties doorgevoerd.

Bij 2 invoegondernemingen werd een PV van Waarschuwing aangetekend verzonden voor het jaren niet correct invullen van de prestatiestaten van invoegwerknemers in het kader van afwezigheden door een arbeidsongeval en een verlof zonder wedde.

De financiële controles resulteerden in terugvorderingen voor een bedrag van 92.597,62 € en bijbetalingen ten bedrage van 75.564,49 €. Dit betekent een positief saldo van 17.033,13 €. In de vorige controlejaren (2006 en 2007) werd steeds een negatief saldo geregistreerd.

Samenvattende tabellen inhoudelijke en financiële controles

Tabel 59: Aantal uitgevoerde inspecties en gecontroleerde arbeidsovereenkomsten Meerwaardeneconomie

	Uitgevoerde inspecties	Gecontroleerde arbeidsovereenkomsten
2006	30	638
2007	16	134
2008	61	2.834

In 2008 is een aanzienlijke stijging van het aantal gecontroleerde arbeidsovereenkomsten waar te nemen in vergelijking met het jaar 2007. Het opgedreven aantal uitgevoerde inspecties bij invoegondernemingen die een groot aantal invoegwerknemers tewerkstellen is hier de oorzaak van.

Tabel 60: Overzicht van het aantal gecontroleerde dossiers per invoegcategorie in 2008 d.w.z. commerciële invoegondernemingen én ondernemingen werkzaam met dienstencheques

	Gecontroleerde commerciële invoeg-ondernemingen	Gecontroleerde dienstencheque-ondernemingen	Totaal aantal gecontroleerde invoeg-ondernemingen
2008	51	10	61

Tabel 61: Overzicht van het aantal gecontroleerde arbeidsovereenkomsten dienstencheque-ondernemingen in verhouding tot het totaal aantal gecontroleerde arbeidsovereenkomsten in 2008

	Gecontroleerde arbeidsovereenkomsten in dienstencheque-ondernemingen	Totaal aantal gecontroleerde arbeidsovereenkomsten	Verhouding
2008	1002	2834	35,36%

Tabel 62: Overzicht van de uitgevoerde financiële correcties meerwaardeneconomie

	Terugvordering	Bijbetaling	Vershil/Resultaat
2006	50.408,84 €	127.865,28 €	-77.456,44 €
2007	333,99 €	17.751,15 €	-17.417,16 €
2008	92.597,62 €	75.564,49 €	+17.033,13 €

2.8 Europees Sociaal Fonds en andere communautaire initiatieven

2.8.1 Algemeen overzicht

In het kader van art. 10 van Verordening 2001/438 van de Europese Commissie worden door Inspectie Werk en Sociale Economie op grond van een steekproef controles uitgevoerd op de ESF-verrichtingen. Deze controles moeten ten minste 5% van de totale voor subsidie in aanmerking komende uitgaven omvatten. Volgens hetzelfde art. 10 dienen de controles gelijkmatig over de uitvoering van de programmeerperiode gespreid te worden. Hiertoe worden per kwartaal betalingslijsten van het ESF-agentschap aan Inspectie bezorgd. Op basis van deze betalingslijsten wordt een steekproef genomen. Aan de lijst van de geselecteerde promotoren kunnen nog een aantal extra promotoren worden toegevoegd op basis van een risicoanalyse.

Veel van de goedgekeurde dossiers uit de programmaperiode 2000-2006 liepen reeds in 2008 ten einde. Er kon dus een aanvang genomen worden met het afsluiten en certificeren van deze programmaperiode. Het was in dit kader dat medio 2008 door de Europese Commissie een audit werd uitgevoerd op doelstelling 2 Kust. De uitgevoerde audit leverde enkele aanbevelingen op voor Inspectie. Op basis hiervan werden met onmiddellijke ingang enkele wijzigingen aangebracht aan procedures en werkwijze. Met betrekking tot de programmaperiode 2000-2006 had dit ondermeer tot gevolg dat de berekeningswijze van de door Inspectie aanvaarde Totale Subsidieabele Kost (TSK) op een andere manier diende te gebeuren. Vanuit de Europese Commissie werd namelijk geëist dat Inspectie Werk en Sociale Economie autonoom en totaal onafhankelijk de materialiteitswaarde (foutenmarge) moet kunnen opgeven. Dit had voor gevolg dat de %-regels die eerder door het ESF-agentschap op de Totale Subsidieabele Kost (TSK) werden toegepast, moeten gebeuren door Inspectie. Gelet op deze eis werd binnen de afdeling een opleiding georganiseerd en werd met terugwerkende kracht overgegaan tot herberekening van alle art.10 controles uitgevoerd in de programmaperiode 2000-2006. Aangezien deze actie als prioritair werd gesteld, werden de nog te controleren ESF-dossiers even on-hold gezet. Dit heeft er toe geleid dat in het werkjaar 2008 minder ESF-controles werden uitgevoerd dan in voorgaande jaren.

Gelet op de nieuwe berekeningswijze van de TSK, is een vergelijking van deze cijfers voor het werkjaar 2008 met de voorgaande jaren bijgevolg ook niet mogelijk. Daarom werden in dit jaarverslag bewust enkel de TSK-cijfers van het werkjaar 2008 geciteerd.

Ondertussen werd het nieuwe ESF-programmaperiode 2007-2013 opgestart. Overeenkomstig de Europese Verordening nr.1083 art.58 werden drie autoriteiten aangeduid om binnen deze programmaperiode het efficiënt en correct beheer van het Vlaams ESF-programma doelstelling 2 na te gaan: de beheerautoriteit, de certificerende autoriteit en de auditautoriteit. Elk van deze autoriteiten heeft verschillende taken en bevoegdheden, met duidelijke onderlinge communicatiestromen en met diverse controle- en auditsporen. De functie van de auditautoriteit in de nieuwe programmaperiode werd in Vlaanderen opgenomen door Inspectie Financiën (IF). De taken van de auditautoriteit inzake ex-post controle van de projectuitgaven worden evenwel uitgevoerd door Inspectie Werk en Sociale Economie. Deze nieuwe structuur heeft voor gevolg dat in de toekomst onze inspectiedienst in opdracht van IF controles zal uitvoeren op het terrein. De te controleren dossiers zullen door IF worden geselecteerd, op basis van een objectieve wetenschappelijk onderbouwde steekproef.

In 2008 werden door het ESF-Agentschap nog geen betalingen verricht voor projecten goedgekeurd binnen de nieuwe programmaperiode. Dit betekent dat de ESF-cijfers in voorliggend jaarverslag uitsluitend betrekking hebben op projecten uit de programmaperiode 2000-2006.

2.8.2 Europees Sociaal Fonds

2.8.2.1 Aantal uitgevoerde controles

In totaal werden 79 ESF-dossiers gecontroleerd, 8 dossiers doelstelling 2 en 71 dossiers doelstelling 3, met onderstaande verdeling per doelstelling en zwaartepunt. Het aantal controles ligt iets lager dan vorige werkjaren. Dit heeft zoals reeds gesteld uitsluitend te maken met het feit dat een reeks dossiers on-hold werden gezet omdat prioriteit werd gegeven aan de herberekening van de art10 controles uit de programmaperiode 2000-2006.

Tabel 63: Aantal uitgevoerde controles Europees Sociaal Fonds 2008

	2006	2007	2008
Doelstelling 2			
Limburg	13	0	3
Kust	0	0	2
Kempen	2	4	3
	15	4	8
Doelstelling 3			
Zwaartepunt 1&2	25	54	25
Zwaartepunt 3	3	6	6
Zwaartepunt 4	27	24	25
Zwaartepunt 5	2	6	3
Zwaartepunt 6	15	8	12
	72	98	71
	87	102	79

2.8.2.2 Financiële gevolgen controles

Per doelstelling en onderliggende regio of zwaartepunt wordt de Totale Subsidieabele Kost (TSK) aanvaard door het ESF-Agentschap opgegeven.

Tabel 64: Totale Subsidieabele Kost Europees Sociaal Fonds 2008

2008		Aanvaarde TSK agentschap
Doelstelling 2		
Limburg		2.234.552,89
Kust		1.929.441,52
Kempen		1.219.272,62
Doelstelling 3		
Zw 1&2		5.972.430,51
Zw 3		398.654,45
Zw 4		5.901.686,54
Zw 5		298.790,83
Zw 6		1.422.921,92
Totaal		19.377.751,28

2.8.3 Equal

2.8.3.1 Aantal uitgevoerde controles

Tabel 65: Aantal uitgevoerde controles Equal 2008

	2006	2007	2008
Equal	12	9	16

Bij de 16 uitgevoerde controles werden 3 controles uitgevoerd op vraag van de Europese Commissie naar aanleiding van een uitgevoerde audit. Omdat deze controles niet kunnen gekaderd worden binnen de 5% controles werden de resultaten van deze controles niet opgenomen in onderstaande cijfers betreffende de Totale Subsidieabele Kost.

2.8.3.2 Financiële gevolgen controles

Gecontroleerde Totale Subsidieabele Kost in 2008

Tabel 66: Gecontroleerde Totale Subsidieabele Kost Equal 2008

2008	Aanvaarde TSK ESF-agentschap
EQUAL	2.664.382,90

2.8.4 Leonardo da Vinci

De Europese Commissie heeft een aantal van haar vroegere programma's in het domein van onderwijs en opleiding gegroepeerd in het Programma Een Leven Lang Leren (Lifelong Learning Programme, LLP). Het Besluit Nr. 1720/2006/EG legt de structuren vast van dit programma, met looptijd van 1 januari 2007 tot 31 mei 2013. Een aanzienlijk budget van 6,97 miljard € werd voor het LLP gereserveerd. Het Programma Een Leven Lang Leren laat individuen toe om gedurende alle fasen van hun leven stimulerende leermogelijkheden te

volgen over heel Europa. Het bestaat uit vier sectorale programma's: Comenius (voor scholen), Erasmus (voor hoger onderwijs), Leonardo da Vinci (voor beroepsonderwijs en -opleiding) en Grundtvig (voor volwasseneneducatie).

Op vraag van de Europese Commissie diende Vlaanderen een Nationaal Agentschap voor het LLP aan te wijzen. Daartoe werd EPOS vzw (Europese Programma's voor Onderwijs, Opleiding en Samenwerking) opgericht, een samenwerkingsverband tussen het Departement Onderwijs en Vorming, VDAB en Syntra Vlaanderen.

Het Leonardo da Vinci-programma focust op de leer- en opleidingsnoden van allen die betrokken zijn bij beroepsonderwijs en beroepsopleiding. Het betracht de competitiviteit van de Europese arbeidsmarkt te vergroten door Europese burgers te helpen nieuwe vaardigheden, kennis en kwalificaties te verwerven en om die erkend te zien over de grenzen heen.

In de programmaperiode 2000-2006 voerde Inspectie Werk en Sociale Economie als extern controle-orgaan controles uit in opdracht van het Leonardo da Vinci-agentschap. Voor de programmaperiode 2007-2013 zullen in opdracht van de vzw EPOS verder controles worden uitgevoerd op projecten goedgekeurd binnen het Leonardo da Vinci-programma. De te controleren dossiers worden geselecteerd binnen de vzw EPOS.

Tabel 67: Aantal uitgevoerde controles Leonardo Da Vinci 2008

	2006	2007	2008
Mobiliteitsprojecten	6	5	6
Piloot-onderzoeksprojecten	5	13	4

In 2008 werden door Inspectie 10 controles uitgevoerd:

- 6 binnen mobiliteitsprojecten die tot doel hebben de vaardigheden en bekwaamheden van jongeren tijdens de initiele beroepsopleiding te verhogen.
- 4 binnen proefprojecten die werden opgezet ter verbetering van de kwaliteit en verruiming van de toegang tot de mogelijkheden om gedurende het hele leven professionele vaardigheden en bekwaamheden te verwerven.

Slechts één van de gecontroleerde projecten was goedgekeurd binnen de programmaperiode 2007-2013. Het betrof een mobiliteitsproject. De 9 overige dossiers werden nog goedgekeurd binnen de programmaperiode 2000-2006.

Bij de uitgevoerde controles werden volgende vaststellingen gedaan:

- Procedure A: betrof 6 saldocontroles: bij deze controles werden voor 884,24 € kortingen voorgesteld.
- Procedure B: betrof 4 opvolgingscontroles: slechts bij één promotor bleken enkele bijstellingen noodzakelijk om op basis van verantwoorde en aanvaardbare bewijsstukken een salodossier te kunnen samenstellen conform de richtlijnen. ●

3 Andere inhoudelijke accenten

3.1 Studie risicoanalyse

In haar Meerbanenplan van 10 februari 2006 formuleerde de Vlaamse Regering de nood aan extra aandacht voor de bestrijding van sociale fraude. Ter realisatie van het gestelde objectief werd in 2006 een strategisch plan voor de entiteit Inspectie WSE ontwikkeld, welk naast een duidelijke missie, visie en strategische opties, ook concrete streefcijfers naar aantal en aard van de uit te voeren inspecties bevat. Om deze controles en de vooropgestelde streefcijfers op een efficiënte manier (naar inzet van mensen en middelen) uit te voeren en het beoogde effect van het inspectie-optreden (correcte toepassing beleidsmaatregelen) te garanderen en te ondersteunen, is een goed onderbouwde risicoanalyse onontbeerlijk.

In 2008 gebeurde een VIONA-studie met als doel het ontwikkelen van een onderbouwde risicoanalyse voor Inspectie WSE. Dit wil zeggen dat gezocht werd naar een gedegen analyse van de mate waarin zich onregelmatigheden en inbreuken kunnen voordoen binnen de diverse materies en sectoren, om op basis daarvan prioriteiten voor onderzoek te bepalen. De studie gaf daartoe twee mogelijke pistes aan: de deductieve en de inductieve.

1. *Op macro-analytisch niveau zal de deductieve methode uitgewerkt worden*

Hiervoor wordt gedacht aan het opmaken van een format met de concrete vraagstellingen. Er wordt verwezen naar IAVA die dergelijke risico-audits uitvoert en waar eventueel een voorbeeld vragenlijst kan opgevraagd worden. Deze zal worden aangewend om de afdeling beleid van het departement, het VSAWSE alsook de inspecteurs te bevragen. Op basis van dergelijke bevraging aan specialisten kunnen materies, sectoren en domeinen geselecteerd worden. Deze analyse zal de basis vormen om prioriteiten te bepalen binnen de afdeling Inspectie, evenals de toewijzing van VTE aan de verschillende materies.

2. *Op micro-analytisch niveau zal de inductieve methode uitgewerkt worden*

Binnen de verschillende thematische werkgroepen zal een set van indicatoren per materie opgemaakt moeten worden. Deze gaan uit van 2 pistes: ervaringen uit het verleden (post factum) en uitdagingen in de toekomst (ex ante). Er wordt nagegaan of budget kan vrijgemaakt worden om dit door externen methodologisch te laten begeleiden. Door een aantal parameters te bepalen en te meten met concrete indicatoren, kunnen we de juiste doelgroep selecteren binnen de gekozen sectoren.

3.2 Optimalisering inspectiedecreet

In de beleidsnota Werk 2004–2009 en in het Vlaamse meerbanenplan “Samen voor meer Banen” van 16 januari 2006 werd vooropgesteld om op Vlaams niveau een volwaardig sociaalrechtelijk handhavingsbeleid tot stand te brengen. Eén van de initiatieven om dit te bereiken is de optimalisering van het inspectiedecreet.

In dit kader werd er onderzocht op welke wijze het huidige arsenaal aan bevoegdheden van de afdeling Inspectie WSE moet worden verscherpt, aangepast of gewijzigd. Het resultaat van dit onderzoek leidde tot een ontwerp van decreet. Het ontwerp van decreet wijzigt een aantal bepalingen van het decreet van 30 april 2004 tot uniformisering van de toezichts-, sanctie- en strafbepalingen die zijn opgenomen in de regelgeving van de sociaalrechtelijke aangelegenheden, waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn.

In afwachting van een grotere wijzigings- en coördinatieoperatie die meerdere jaren in beslag neemt wordt hierbij, naar analogie met de operatie die voor de federale sociale inspectiediensten werd doorgevoerd via de wet van 20 juli 2006 houdende diverse bepalingen, geopteerd om tijdens een overgangperiode een actualisering van de bestaande inspectiebevoegdheden door te voeren.

Deze wijzigingen zijn de volgende:

- in het belang van de rechtszekerheid worden de bevoegdheden van sociaalrechtelijke inspecteurs nauwer omschreven, zowel inzake finaliteit als inzake proportionaliteit;
- in het ontwerp van decreet worden regels opgenomen betreffende de procedure van verhoor en de vermeldingen die de processen-verbaal van verhoor moeten bevatten;
- in het ontwerp van decreet wordt in de mogelijkheid voorzien dat sociaalrechtelijke inspecteurs naast het bezit van een visitatiebevel ook toegang kunnen krijgen tot de bewoonde lokalen wanneer de betrokkene er uitdrukkelijk om verzoekt of zijn toestemming verleent;
- de bevoegdheden van de sociaalrechtelijke inspecteurs van de afdeling wordt momenteel door een dubbel juridisch kader geregeld. De algemene inspectiebevoegdheden worden bepaald in het Inspectiedecreet van 30 april 2004. Voor migratie treden de sociaalrechtelijke inspecteurs op in het kader van de arbeidsinspectiewet van 16 november 1972. Deze duale situatie heeft –als gevolg van de wetswij-

ziging door de wet van 20 juli 2006— in de praktijk voor gevolg dat de sociaalrechtelijke inspecteurs in het kader van migratie over ruimere bevoegdheden beschikken bij het verrichten van vaststellingen met betrekking tot informatiedragers dan voor de overige bevoegdheden. In het belang van de rechtszekerheid wordt voorgesteld om de bevoegdheden van de Inspectie WSE met betrekking tot informatiedragers af te stemmen op deze vermeld in de Arbeidsinspectiewet;

- de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de aangewezen ambtenaar of ambtenaren die administratieve geldboeten opleggen;
- de verlenging van de bestaande termijn waarover het openbaar ministerie beschikt om te beoordelen al dan niet strafvervolgung in te stellen;
- een actualisering van het inspectiedecreet, ondermeer ingevolge de bestuurlijke hervormingsoperatie Beter Bestuurlijk Beleid.

Een eerste ontwerp en memorie van toelichting werd in de loop van 2008 besproken op het kabinet Werk. Het engagement is om dit nog deze legislatuur rond te krijgen. Bovendien werden een nota aan de Vlaamse Regering en adviesaanvraag begroting opgesteld in samenwerking met de juridische cel, met het oog op agendering op de Vlaamse Regering in de eerste helft van januari 2009.

3.3 Structurele uitbouw kwaliteitszorg

Inzake kwaliteitszorg met betrekking tot de afgeleverde inspectieverslagen, maken we een onderscheid tussen **vormelijke en inhoudelijke kwaliteitscontrole**. De vormelijke kwaliteitscontrole omvat het nazicht van alle vormvereisten waaraan een inspectieverslag moet voldoen. Denk aan het gebruik van de correcte sjablonen voor verslagen en PV's, de aanwezigheid van een handtekening onderaan het verslag en dergelijke meer. Deze check wordt uitgevoerd door de administratieve ondersteuner binnen elk provinciaal team. De inhoudelijke kwaliteitscontrole gebeurt door het team kwaliteitszorg op de hoofdzetel te Brussel (1 beleidsmedewerker en 2 dossierbeheerders). Zij voeren kwaliteitscontrole uit op basis van een grondige studie van de wetgeving en deelname aan themawerkgroepen met betrekking tot de verschillende materies.

Daarnaast werd ook een **projectgroep kwaliteitszorg** opgericht, waarin het team kwaliteitszorg op de hoofdzetel wordt aangevuld met het afdelingshoofd en vijf inspecteurs (één uit elk provinciaal team). Daar wordt gewerkt aan zowel inhoudelijke als vormelijke richtlijnen tot optimalisering van de kwaliteit. Zo werden bijvoorbeeld voor de diverse materies checklists ontwikkeld, die een leidraad vormen bij de uit te voeren inspecties en bijbehorende verslaggeving. In het kader van interpretatiemogelijkheden rond wetgeving, worden hier ook eenduidige standpunten voor de afdeling bepaald met het oog op een uniform optreden. Wanneer stellingnamen in dit kader

plaatsvinden binnen de specifieke themagroepen, worden deze gefiatteerd door afdelingshoofd en beleidsmedewerker vooraleer als algemene richtlijn verspreid te worden. De projectgroep ontwikkelde ook reeds een ontwerp van deontologische code voor inspectie, dat verder uitgewerkt zal worden in het kader van de vernieuwde deontologische code voor alle ambtenaren binnen de Vlaamse overheid.

Tot slot werd een **FAQ (frequently asked questions)-rubriek** vormgegeven op de digitale databeheerschijf van de afdeling, met daarin concrete vraag/antwoord-items. Deze vervatten de hierboven vermelde afspraken en richtlijnen, ook degenen die tijdens stafvergaderingen werden bepaald, alsook antwoorden op zeer gerichte vragen aan de juridische cel van het departement in het kader van interpretatie van wetgeving.

3.4 Start elektronisch inspectiedossier

In 2008 werd het project 'elektronisch inspectiedossier' opgestart. Het kadert binnen het ruimere ICT-project 'WS10' van het Departement Werk en Sociale Economie, en omvat zelf twee luiken.

Ten eerste werd in 2008 in samenwerking met de juridische cel van het departement een machtigingsdossier opgemaakt, om Inspectie Werk en Sociale Economie **toegang te verschaffen tot een aantal federale databanken** zoals Dimona, Limosa, het wachtregister, bisregister en een uitgebreidere toegang voor het rijksregister. In augustus 2008 werd een geïntegreerd machtigingsdossier ingediend. Vooralsnog werd er geen machtiging verleend voor de aangevraagde toegangen. Mogelijke reden hiertoe is dat de aanvraag werd gekoppeld aan de uitbouw van het Dolsis-systeem, waarvan de ontwikkeling minder snel verloopt dan verwacht.

Als tweede en grootste luik werd in 2008 de ontwikkeling van het e-inspectiedossier zelf opgestart. Met deze nieuwe applicatie zullen de twee toepassingen die momenteel binnen Inspectie Werk en Sociale Economie gebruikt worden (nl. het MIA-systeem en het gewone registratiesysteem) worden geïntegreerd. Daarnaast heeft dit systeem tot doel de **volledige workflow van een inspectiedossier elektronisch te capteren**. Door het volledig elektronisch beheren van een inspectiedossier, waarbij niet alleen de vaststellingen of inbreuken worden geregistreerd maar waarbij ook alle eigen documenten op elektronische wijze beschikbaar worden gesteld, zal niet alleen de efficiëntie worden verhoogd maar wordt ook de uitwisseling van gegevens versneld en vereenvoudigd.

Concreet werden hiertoe in 2008 de **procesbeschrijvingen** van de verschillende gecontroleerde materies opgesteld. Op basis van deze procesbeschrijvingen en de BPR (procesanalyse) uitgevoerd in 2007 werd met de analyse-fase van het IT-project in 2008 een aanvang genomen.

3.5 Versterking samenwerking met andere inspectiediensten

Bij het streven naar een zo efficiënt en performant mogelijk optreden is samenwerking met andere inspectiediensten van groot belang. Inspectie WSE werkt dan ook aan het verbeteren van deze samenwerking. Dit gebeurt op verschillende manieren.

Arrondissementele Cellen en SIOD

Een belangrijk vorm van samenwerking verloopt binnen de zogenaamde Arrondissementele Cellen. Per gerechtelijk arrondissement werd een dergelijke cel opgericht. Ze wordt voorgezeten door de arbeidsauditeur en is verder samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende inspectiediensten in ons land. Een voorname doelstelling is het uitwerken van een efficiënt aanpak van controles rekening houdend met de problemen inzake het vrije verkeer van diensten en personen sedert de uitbreiding van Europa.

Om te komen tot een betere communicatie en taakverdeling tussen de verschillende inspectiediensten werd in 2007 een centraal aansturend bureau operationeel, de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD) genoemd. Als overkoepelende dienst ondersteunt de SIOD de federale sociale inspectiediensten in hun strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude in en buiten de arrondissementcellen.

In hoofdstuk 2.2.1.3 'Werking van de Arrondissementele Cellen (AC)' kan u lezen dat er ten opzichte van 2006 en 2007 een aanzienlijke stijging van het aantal uitgevoerde controles door Inspectie WSE in AC-verband is. Onze entiteit maakte in 2008 deel uit van 10 van de 11 Arrondissementcellen. Enkel in de AC van Aalst-oudenaarde had Inspectie vooralsnog geen vertegenwoordiging.

Samenwerkingsovereenkomst met federale inspectiediensten

In 1993 en 1995 werden er reeds samenwerkingsakkoorden tussen de federale overheid en de Gewesten en Gemeenschappen ondertekend; deze zijn echter te beperkend gezien de huidige bevoegdheden en werkzaamheden. Onder meer op vraag van de afdeling heeft de Vlaamse minister van Werk bij zijn federale collega aangedrongen om werk te maken van het opstellen van een nieuw samenwerkingsakkoord. De afdeling heeft meegewerkt aan het opstellen van een Samenwerkingsovereenkomst betreffende de coördinatie van de controles inzake illegale arbeid en sociale fraude in de arrondissementcellen tussen vertegenwoordigers van de Gewesten en de Gemeenschappen die bevoegd zijn inzake tewerkstelling. Dit werd op 29 mei 2009 goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Cel Mensenhandel

In de Cel Mensenhandel zijn eveneens vertegenwoordigers van de verschillende inspectiediensten actief, maar ook politiediensten, de betrokken procureur en arbeidsauditeur. De vergadering overloopt, coördineert of geeft opdrachten in

lopende onderzoeken. Aandachtspunten zijn: schijnhuwelijken, prostitutie, internationale netwerken, valse documenten, actuele migratieroutes en nieuwe regelgevingen.

Samenwerking met inspectiediensten binnen de Vlaamse overheid

Inspectie WSE werkt aan een totstandkoming en verbetering van samenwerking tussen de verschillende inspectiediensten binnen de Vlaamse overheid. Deze samenwerking met andere inspectiediensten is soms structureel, soms eerder 'ad hoc'. Een belangrijk onderdeel van de samenwerking is het uitwisselen van informatie.

Inspectie WSE heeft in 2008 verscheidene ontmoetingen gehad met andere inspectiediensten om deze samenwerking op poten te zetten.

MOVI-netwerk Inspectie binnen de Vlaamse overheid

Dit is een forum voor gegevensuitwisseling tussen de verschillende inspectiediensten binnen de Vlaamse overheid, met als trekker Inspectie WSE. Tijdens 2008 is dit netwerk opgericht en enkele malen samengekomen.

3.6 Omzetting van de Europese Dienstenrichtlijn

In het kader van de omzetting van de Europese richtlijn 2006/123 moet de bestaande reglementering inzake private arbeidsbemiddeling in het Vlaams Gewest aangepast worden. Doel van de richtlijn is het tot stand brengen van een interne dienstenmarkt door:

- het wegwerken van bestaande belemmeringen inzake de vrijheid van vestiging voor dienstverleners en de vrijheid van dienstenverkeer,
- de administratieve vereenvoudiging van de procedures,
- het installeren van één centraal aanspreekpunt
- en het tot stand brengen van nauwere internationale samenwerking.

Eén van de voornaamste implicaties is het verdwijnen van de erkenningsplicht voor bureaus voor private arbeidsbemiddeling.

De richtlijn dient tegen uiterlijk eind december 2009 in alle lidstaten omgezet te zijn in hun nationaal recht. In de loop van 2008 werd binnen het Departement Werk en Sociale Economie bijgevolg een werkgroep samengesteld bestaande uit medewerkers van de juridische cel en inspectie. Er werd dus zowel terrein- als juridische ervaring rond de tafel geplaatst om een praktijk- en doelgerichte reglementering tot stand te brengen. Tijdens 7 samenkomsten werd de bestaande regelgeving in kaart gebracht en getoetst aan zowel de huidige knelpunten als de bepalingen van de Europese richtlijn. Dit resulteerde in een canvas voor een aangepast decreet private arbeidsbemiddeling.

In 2009 zullen de werkzaamheden verdergezet worden zodat de omzetting van de richtlijn tijdig kan doorgevoerd worden en de inspecteurs begin 2010 over een modus operandi en de

benodigde tools beschikken om hun toezichtsbevoegdheid in de gewijzigde situatie te kunnen doorvoeren.

3.7 Versterking inhoudelijke werkgroepen

In de loop van 2008 werden binnen Inspectie Werk en Sociale Economie verschillende themagroepen opgestart zodat, naast de organisatorische uitbouw van de afdeling, ook de inhoudelijke versterking verder gestalte kreeg.

De bedoeling van deze werkgroepen is meervoudig en behelst:

- Kennisdeling en –overdracht naar aanleiding van nieuwe wetgeving, fenomenen en vaststellingen
- Opmaak van synthesesnota's naar aanleiding van specifieke controlerondes in het kader van beleidsondersteuning en –evaluatie
- Versterking van het projectmatig werken rond concrete thema's en beleidsvragen, samen met andere betrokken actoren en afdelingen (waaronder de eigen beleidsafdeling van het Departement)
- Formuleren van vormingsbehoeften om mee gestalte te geven aan het departementale VTO-plan
- Verhelderen van standpunten en interpretaties en het opstellen van bijbehorende FAQ-ontwerpen, met het oog op een uniform optreden
- Opstellen of verfijnen van checklists voor te diverse te controleren materies
- Aanleveren van informatie ten behoeve van het project 'elektronisch inspectiedossier'
- Deelname aan intern en extern overleg
- Meewerken aan de vooropgestelde jaardoelstellingen en streefcijfers

Momenteel zijn volgende werkgroepen met een permanent karakter actief:

- Migratie
- Private arbeidsbemiddeling/ EDRL
- Sociale Economie, met subwerkgroep Beschutte Werkplaatsen
- Europees Sociaal Fonds
- Reguliere tewerkstellingsprogramma's en activeringsmaatregelen
- Evenredige arbeidsdeelname en diversiteit
- Herplaatsingsfonds (nu: Sociale Interventie). ●

4 Inning administratieve geldboeten

4.1 Procedure

4.1.1 Decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht

In het decreet van 30 april 2004 houdende het sociaalrechtelijk toezicht worden twee soorten administratieve geldboeten voorzien. Enerzijds zijn er de administratieve geldboeten die kunnen worden opgelegd voor inbreuken die vatbaar zijn voor strafvervolging. Deze volgen een tweesporienstelsel, d.i. een systeem waarbij een inbreuk ofwel een strafrechtelijke vervolging krijgt, ofwel -bij gebrek aan strafvervolging- een administratieve geldboete als gevolg heeft.

Anderzijds zijn er de ‘andere’ administratieve geldboeten naar aanleiding van inbreuken waarbij niet is voorzien in strafvervolging. Het betreft lichtere inbreuken op bepalingen die evenwel essentieel zijn. Om de afdwingbaarheid van ook deze bepalingen te verhogen, maar tevens te vermijden dat onmiddellijk zware administratieve beslissingen moeten worden getroffen (bijvoorbeeld intrekking van de erkenning), werd voorzien in administratieve geldboeten die niet samenhangen met een strafvervolging.

4.1.2 Procedure tot verwerking van de dossiers administratieve geldboeten

Het besluit van de Vlaamse Regering van 14 januari 2005 geeft uitvoering aan een aantal belangrijke bepalingen uit het decreet houdende het sociaalrechtelijk toezicht, ondermeer met betrekking tot de te volgen procedure voor het opleggen en het innen van administratieve geldboeten. Binnen het departement Werk en Sociale Economie werd hiertoe een cel Administratieve Geldboeten opgericht.

Het onderscheid tussen de administratieve geldboeten naar aanleiding van feiten vatbaar voor strafvervolging en de “andere” administratieve geldboeten bleef behouden bij het uittekenen van de nodige procedures. Voor de administratieve geldboeten die voortvloeien uit een door Inspectie WSE opgestelde Pro-Justitia heeft het Arbeidsauditoraat twee maanden

de tijd om te beslissen al dan niet strafvervolging in te stellen. Ingeval het Arbeidsauditoraat afziet van strafvervolging of nalaat binnen de twee maanden een beslissing te nemen, kan de cel Administratieve Geldboeten een procedure opstarten. Bij de “andere” administratieve geldboeten kan de procedure, na ontvangst van het proces-verbaal van de inspecteur, onmiddellijk opgestart worden.

De cel Administratieve Geldboeten zal vervolgens de opportuniteit van het dossier beoordelen. Als het dossier door de dossierbehandelaar niet opportuun geacht wordt, zal ook geen administratieve geldboete opgelegd worden en wordt de overtreder daarvan op de hoogte gebracht. Als het dossier wel opportuun geacht wordt, wordt de overtreder hier evenzeer van op de hoogte gebracht. De overtreder krijgt in hetzelfde schrijven de kans aangeboden om zijn verweermiddelen schriftelijk in te dienen of om zich mondeling te verdedigen tijdens een onderhoud. Daarenboven krijgt de overtreder het recht om, voorafgaandelijk aan het onderhoud, gedurende minstens drie weken zijn dossier in te kijken of een afschrift hiervan aan te vragen.

Na het onderhoud of de schriftelijk ingediende verweermiddelen beslist de cel Administratieve Geldboeten of een boete zal worden opgelegd en bepaalt de gemachtigde ambtenaar de hoogte van deze boete. De minimale en maximale administratieve geldboeten werden vastgelegd in het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht^{[7] [8]}. Daarnaast kan rekening worden gehouden met verzachtende omstandigheden, zonder dat het bedrag van de geldboete echter lager mag zijn dan 40% van het betreffende minimumbedrag.

Indien de beslissing van de cel ter kennis wordt gebracht van de overtreder, via een aangetekende brief, komt ook de strafvordering in hoofde van de overtreder te vervallen. De Arbeidsauditeur kan wel, op elk moment van bovenstaande procedure en tot op het ogenblik dat de administratieve geldboete daadwerkelijk wordt opgelegd, beslissen om alsnog over te gaan tot strafvervolging of bijkomend onderzoek verrichten. In dit laatste geval, wordt het dossier bij de cel Administratieve Geldboeten voorlopig geschorst en wordt een nieuw en definitief besluit van de Arbeidsauditeur afgewacht om al dan niet de procedure verder te zetten.

7 Artikel 13 van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht: administratieve geldboeten n.a.v. feiten vatbaar voor strafvervolging liggen tussen € 200 en € 2000

8 Artikel 21 van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht: ‘andere’ administratieve geldboeten liggen tussen € 25 en € 500

De overtreder heeft tenslotte twee maanden de tijd om beroep aan te tekenen tegen de beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete. Dit beroep dient te gebeuren door middel van een verzoekschrift bij de Arbeidsrechtbank.

4.1.3 Proces van innen van een administratieve geldboete

Na studie van het dossier en de ingediende verweermiddelen beslist de gemachtigde ambtenaar over de hoogte van de op te leggen administratieve geldboete. In een gemotiveerd schrijven wordt de beslissing ter zake aan de overtreder kenbaar gemaakt. Nadat de brief ondertekend is door het hoofd van de cel Administratieve Geldboeten, wordt het origineel overgemaakt aan de boekhouding van het beleidsdomein WSE. Deze zal vervolgens het schrijven aan de overtreder dateren, het betreffende overschrijvingsformulier bijvoegen en aangetekend versturen aan de overtreder.

De boekhouding zorgt er verder voor dat de administratieve geldboeten effectief betaald/geïnd worden. In geval van niet betaling binnen de voorziene termijn van twee maanden, wordt een eerste aanmaning verstuurd. Indien betaling opnieuw uitblijft, wordt een tweede aanmaning verstuurd, waarna bij gebrek aan betaling nog een laatste ingebrekestelling wordt verstuurd. Indien dan nog geen betaling volgt, wordt de Cel Administratieve Geldboeten hiervan op de hoogte gebracht en gevraagd een gemotiveerd dossier gedwongen uitvoering op te maken voor de Centrale Invoeringscel. Deze zal vervolgens de geldboete alsnog trachten te innen door middel van een dwangbevel, betekend bij exploit van een gerechtsdeurwaarder.

4.2 Dossiers 2008

Door de uitdiensttreding van een personeelslid en andere (beleids)prioriteiten konden in 2008 slechts 27 dossiers worden behandeld. Hiervan zijn er 25 dossiers naar aanleiding van feiten vatbaar voor strafvervolgning (AM-dossiers), en 2 "andere" (AZ-dossiers), d.w.z. dossiers waarbij niet in een strafvervolgning is voorzien (Tabel 68).

4.2.1 Dossiers administratieve geldboeten naar aanleiding van feiten vatbaar voor strafvervolgning (AM – dossiers)

Tabel 69 geeft een overzicht van de inbreuken die vervat zijn in de Pro Justitia's opgesteld door Inspectie WSE en die in aanmerking komen voor het opleggen van een administratieve geldboete. Bij de behandeling van deze dossiers is de cel Administratieve Geldboeten afhankelijk van de beslissing die genomen wordt door het bevoegde Arbeidsauditoraat. Het grootste aandeel van de Pro Justitia's wordt opgesteld tegen niet erkende bureaus.

Van de 25 AM-dossiers in 2008 werden er in hetzelfde jaar 6 volledig behandeld. Er werd in 5 dossiers een administratieve geldboete opgelegd. Voor deze 5 dossiers werd in het totaal € 2.000 aan boetes opgelegd, waarvan er thans reeds € 1.600 betaald/geïnd werden. In 1 dossier was het niet opportuun een vervolging in te stellen (Tabel 70). In 2 dossiers werd door het Arbeidsauditoraat beslist straf-

Tabel 68: Overzicht dossiers administratieve geldboeten

Inbreuk	2006		2007		2008	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Administratieve geldboeten n.a.v. feiten vatbaar voor strafvervolgning	10	38	28	93	25	93
"Andere" administratieve geldboeten	16	62	2	7	2	7
Totaal	26	100	30	100	27	100

Tabel 69: AM dossiers: overzicht van de inbreuken

Inbreuk	2006		2007		2008	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Verhinderend van toezicht	1	10	4	14	1	4
Bureau zonder erkenning	6	60	9	32	15	60
Beroep doen op een niet erkend bureau	2	20	5	18		
Commissieloon buiten de in het decreet en besluit bepaalde grenzen	1	10	4	14		
Septemberdecreet (taalwetgeving)			2	7	6	24
Decreet van 8 mei 2002 (EAD)			3	11	1	4
Strijdigheid met sociale of fiscale wetgeving gedragscode			1	4	2	8
Totaal	10	100	28	100	23	100
waarvan dossiers met verschillende inbreuken					2	

Tabel 70: AM dossiers: resultaten

	2006	2007	2008
Aantal behandelde dossiers	8	12	8
Aantal dossiers met boete	8	12	5
Niet opportuun			1
Opgelegde boeten	2.650 €	5.050 €	2.000 €
Geïnde boeten	1.800 €	2.750 €	1.600 €

vervolgving in te stellen, met als gevolg dat in deze dossiers geen geldboete meer kon worden opgelegd.

De overige 16 dossiers zijn momenteel nog in behandeling bij de cel Administratieve Geldboeten, d.w.z. dat in deze dossiers ofwel het Arbeidsauditoraat nog geen beslissing heeft genomen, ofwel dat de procedure tot het opleggen van een administratieve geldboete nog lopende is.

4.2.2 “Andere” administratieve geldboeten (AZ dossiers)

Tabellen 71 en 72 geven een overzicht van de dossiers “andere” administratieve geldboeten die binnen de cel Administratieve Geldboeten behandeld werden. In 2008 werden slechts 2 dergelijke dossiers behandeld, nl. één voor het niet vermelden van het erkenningnummer op briefwisseling en advertenties, en één voor de interpretatie van persoonlijkheidstesten die niet door of onder de verantwoordelijkheid van een psycholoog geschiedt.

Tabel 71: AZ dossiers: resultaten

	2006	2007	2008
Aantal behandelde dossiers	24	2	2
Aantal dossiers met boete	12		
Niet opportuun	12	2	2
Opgelegde boeten	1.225 €	0 €	0 €
Geïnde boeten	1.225 €	0 €	0 €

In de 2 dossiers “andere” administratieve geldboeten werd het opleggen van een administratieve geldboete niet opportuun geacht, met als gevolg dat voor deze categorie in 2007 ook geen geldboeten werden geïnd.

Tabel 72: AZ dossiers: overzicht inbreuken

Inbreuken	2006		2007		2008	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Op de briefwisseling en de advertenties geen melding maken van het erkenningnummer en de erkende activiteit	16	100	1	50	1	50
Activiteitenverslag niet (tijdig) ingeleverd			1	50		
Interpretatie persoonlijkheidstesten niet door of onder verantwoordelijkheid van psychologen					1	50
Totaal	16	100	2	100	2	100

4.3 Besluit

De cel Administratieve Geldboeten is overtuigd van het nut en de zin van het opleggen van administratieve geldboeten. Het biedt immers de mogelijkheid om naar de toekomst te sensibiliseren zodat werkgevers of natuurlijke personen hun activiteiten in overeenstemming brengen met de bestaande regelgeving. Hierbij dient opgemerkt dat er een groot verschil is tussen de administratieve geldboeten opgelegd naar aanleiding van feiten vatbaar voor strafvervolgving en de “andere” administratieve geldboeten.

Voor deze eerste categorie biedt het decreet houdende het sociaalrechtelijk toezicht de mogelijkheid om administratieve geldboeten op te leggen indien de Arbeidsauditeur de feiten bewezen acht maar zelf niet overgaat tot strafvervolgving. Het systeem van de administratieve geldboeten zorgt op die manier voor een efficiënt tweesporenbeleid. Wat betreft de tweede categorie, de “andere” administratieve geldboeten, vormt het decreet een preventief en curatief instrument om ervoor te zorgen dat de werkgevers of natuurlijke personen eveneens de kleinere maar daarom niet minder belangrijke elementen van het decreet naleven. ●

5 Bespiegelingen 2008 en doelstellingen 2009

5.1 Bespiegelingen op 2008

MIGRATIE

Ondanks de soepele knelpuntberoepenregeling werden nog relatief veel Poolse illegale werknemers vastgesteld, vooral in de land- en tuinbouw. In de bouwnijverheid werden Roemenen en Bulgaren het meest vastgesteld als illegale werknemers.

De controles in 2008 wezen uit dat een aantal sectoren fraudegevoelig blijven: de bouwnijverheid, land- en tuinbouw en horeca. Dit wordt ook bevestigd door de vaststellingen van federale sociale inspectiediensten.

In 2008 controleerde inspectie aanzienlijk meer au pairs dan de vorige jaren. De opvallende stijging van het aantal aanvragen voor arbeidskaarten voor au pairs is de belangrijkste reden hiervoor. In een derde van de dossiers werden formele inbreuken vastgesteld. Daarnaast blijkt dat inbreuken tegen de geest van de wet (namelijk een vervolmaking van de taalkennis en een verruiming van de zelfontwikkeling) veelvuldig zijn: voor het overgrote deel van zowel au pairs als gastgezinnen staat de transactie van het verrichten van flexibele huishoudelijke hulp tegen het betalen van een vergoeding centraal. Inspectie pleit dan ook voor de afschaffing van het precaire karakter van het au pairstatuut.

Uit een aantal onderzoeken is gebleken dat de fraudegevoelige 'sector' van de detacheringen eveneens actueel blijft. Naar de toekomst toe wil Inspectie Werk en Sociale Economie hier meer aandacht aan besteden. In het huidige jaarverslag ging de aandacht enkel onrechtstreeks naar de zakelijke dienstverleningssector in het kader van spontane controles knelpuntberoepen.

Inspectie Werk en Sociale Economie heeft in 2008 opnieuw sterk geïnvesteerd in de deelname aan gecoördineerde acties binnen de Arrondissementale Cellen.

BEMIDDELING

Procentueel gezien ten opzichte van het aantal controles komen de meeste inbreuken voor bij uitzendkantoren. De meest voorkomende inbreuken zijn vaststellingen op administratieve formaliteiten, zoals het niet vermelden van het erkenningsnummer en het niet uithangen of overhandigen van de tekst met de rechten. Maar ook het aantal vaststellingen omtrent het uitvoeren van activiteiten van private arbeids-

bemiddeling zonder hiervoor te beschikken over de nodige erkenning steeg.

Deze laatste vaststelling geldt trouwens voor de volledige bemiddelingssector. Het niet beschikken over een voorafgaandelijke erkenning om aan private arbeidsbemiddeling te doen, werd in 2007 26 keer vastgesteld en in 2008 50 maal. Dit heeft duidelijk te maken met de doelstelling die Inspectie Werk en Sociale Economie zich stelde om niet alleen erkende bureaus te onderwerpen aan een controle, maar ook actief bureaus op te sporen die zich zonder erkenning op de markt begeven.

Naar aanleiding van een controleronde bij 'virtuele arbeidsbemiddelaars' (e-bemiddeling) kan gesteld worden dat het huidige bemiddelingsdecreet niet afdoende is voor alle organisatievormen binnen de sector van werving en selectie. Ook e-bemiddeling dient immers aan kwalitatieve standaarden te voldoen en de informatieplicht ten aanzien van de gebruiker dient ook daar gegarandeerd te zijn.

EVENREDIGE ARBEIDSDEELNAME EN DIVERSITEIT

De EAD-controles in 2008 worden door Inspectie Werk en Sociale Economie gezien als een groeipad dat de inspecteurs op weg zal zetten naar een meer efficiënt optreden binnen het gehele EAD-gebied. Bijkomende vorming blijft noodzakelijk om deze doelstelling waar te maken. Het is immers belangrijk dat de inspecteurs nog een duidelijker zicht krijgen op hoe en wanneer zij kunnen optreden bij overtredingen van de regelgeving. Deze vorming zal in 2009 zijn volle uitwerking kennen.

TAALDECREET

Gelet op de controleresultaten van 2008, stelt Inspectie Werk en Sociale Economie voor om de taalcontroles verder te zetten. Zowel naar het gebruik van het Nederlands in de sociale betrekkingen tussen werkgevers en werknemers als naar het gebruik van het Nederlands in de wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen.

Wat het eerste aspect betreft -taalgebruik in de sociale betrekkingen- kan besloten worden dat de meerderheid van bedrijven, alsmede organisaties in de social-profit sector, het Septemberdecreet naleeft.

Dit is minder het geval voor het gebruik van het Nederlands in de wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden van de

ondernemingen. Bij een aantal bedrijven leeft de overtuiging dat, specifiek naar het taalgebruik van facturen toe, de ééntaligheid achterhaald is. Men verwijst hierbij naar de steeds meer internationaal gerichte handelsbetrekkingen. Eveneens naar de klantvriendelijkheid. Bij de controles in de social-profitorganisaties werd vastgesteld dat de facturen steeds ééntalig in het Nederlands opgemaakt werden.

TEWERKSTELLINGSPROGRAMMAS

Opvallend voor dit jaar is dat het aantal controles in de tewerkstellingsmaatregelen ‘gesco veralgemeend stelsel’ en ‘wepplus’ aanzienlijk werden teruggeschroefd. In 2008 bedroeg het aantal gecontroleerde arbeidsovereenkomsten minder dan 40% van het aantal gecontroleerde arbeidsovereenkomsten in 2006. Als gevolg hiervan kon Inspectie Werk en Sociale Economie – op vraag van het beleid – in 2008 de prioriteit meer op controle in de sector van de sociale economie vestigen.

In de tewerkstellingsmaatregel ‘gesco veralgemeend stelsel’ is het eindresultaat van de uitgevoerde financiële correcties op jaarbasis verhoudingsgewijze tot het aantal gecontroleerde arbeidsovereenkomsten vrij stabiel gebleven over de laatste 3 jaren.

In de tewerkstellingsmaatregel ‘wepplus’ daarentegen is verhoudingsgewijze het bedrag van bijbetaling in het jaar 2008 opmerkelijk gedaald tegenover de voorgaande jaren. Dit resultaat is mede het gevolg van het verstrekken van duidelijke instructies aan de werkgevers door de inspecteurs.

Andere aanbevelingen hierbij blijven te worden geformuleerd:

- het is aan te bevelen dat het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie als betaalautoriteit op regelmatige en systematische wijze veranderingen in wetgevingen (die een invloed hebben op de verwerking van allerlei documenten zoals individuele fiches, attesten, prestatiestaten, ...) ter kennis brengt en toelicht ten behoeve van de promotoren.
- inzonderheid met betrekking tot de prestatiestaten is een dergelijke voorlichting, zowel naar de promotor als bijvoorbeeld de sociale secretariaten en andere meewerkende instanties, van het allergrootste belang. Verkeerd ingevulde en/of onnauwkeurige prestatiestaten laten niet toe tot correcte verwerking en uitbetaling over te gaan.
- Daar waar bij de verwerking van het dossier door de overheid fouten werden gemaakt ten aanzien van de promotor, is Inspectie Werk en Sociale Economie van mening dat deze ten voordele van de promotor moeten worden hersteld. Anderzijds kan het geenszins de bedoeling zijn dat de promotor zich aan zijn verantwoordelijkheid onttrekt en de verwerking van de gegevens en zijn dossierbeheer verwaarloost. Dat kan gaan over slecht ingevulde prestatiestaten, gebruik van verkeerde documenten, niet doorgeven van noodzakelijke informatie aan de overheid en/of het sociaal secretariaat. Het kan dus niet de bedoeling zijn dat inspectie zich in de plaats van de promotor stelt en bijgevolg in hoofde van deze laatste de correcties

doorvoert. Wel zal zij de vaststellingen aan de bevoegde instanties bezorgen.

Wat de controles van het gesco-stelsel bij plaatselijke besturen (‘KB 474’) betreft is het belangrijk op te merken dat in 2008, met betrekking tot het werkingsjaar 2007, bij 215 van de 698 besturen (of 30,8%) correcties op de arbeidscoëfficiënten werden uitgevoerd. Deze correcties komen overeen met een bedrag van € 784.536,21 dat dankzij het optreden van Inspectie Werk en Sociale Economie gerecupereerd wordt door de Overheid.

Bij deze controles is andermaal vastgesteld dat een aantal besturen (ongeveer 10%) systematisch hun maximale bezettingsgraad overschrijden en in deze gevallen een verminderde patronale bijdrage betalen. De feiten worden telkens aan het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie en de RSZ-PPO gemeld, maar daar werden niet steeds maatregelen getroffen. Inspectie Werk en Sociale Economie stelt dan ook voor dat de RSZ-PPO zou werken met een systeem van verwijlintresten zodat er geen opportunistische effecten zijn voor de lokale besturen om oneigenlijk gebruik te maken van dit systeem.

De laatste jaren (2008, 2007 en 2006) werd binnen deze aangekondigde controles vooral aandacht geschonken aan het financieel nazicht in het kader van toegekende premies en toelagen, en minder aan de inhoudelijk voorwaarden. Vanaf 2009 zullen, ingevolge een verdere globale en geïntegreerde controleaanpak, en het kiezen voor meer onaangekondigde controles in bepaalde maatregelen ook de inhoudelijke aspecten weer meer aan bod komen.

SOCIALE ECONOMIE

In 2008 zijn het aantal controles in deze materie exponentieel gestegen. Het aantal controles in de materie tewerkstellingsprogramma's werd om die reden afgebouwd.

Binnen de sector van de ‘beschutte werkplaatsen’ werden controles uitgevoerd die betrekking hadden op de erkenningscriteria, alsook op het kwaliteitshandboek. Bovendien werden de werkomstandigheden van de personen met een handicap geëvalueerd. In vergelijking met het werkingsjaar 2007, waar de controle enkel een financiële analyse inhield, heeft Inspectie Werk en Sociale Economie een mooie vooruitgang geboekt. De werkgroep Beschutte Werkplaatsen heeft zijn doel niet gemist.

In 2008 werden ruim drie keer zoveel ‘sociale werkplaatsen’ gecontroleerd als in 2007. Er werden zowel financiële als inhoudelijke controles uitgevoerd. Alle waarschuwingen die Inspectie Werk en Sociale Economie eerder gaf, werden opgevolgd door de sociale werkplaatsen en alle inbreuken werden geregulariseerd.

Ook in de sector van ‘meerwaardeneconomie’ werden de controles opgedreven. Er werd vastgesteld dat de invoegmaatregel onderbenut wordt en dat bij voortijdige uitstroom soms wordt geopteerd om een nog nooit bezette arbeidsplaats in te vullen in plaats van een vervanger te zoeken voor de lopende

arbeidsplaats. Dit is financieel interessanter voor de werkgever, gezien hij dan recht heeft op de maximale loonpremie. Tot slot werden er in 2008 meer financiële terugvorderingen dan bijbetalingen geadviseerd.

EUROPEES SOCIAAL FONDS

Veel van de goedgekeurde dossiers uit de programmaperiode 2000-2006 liepen reeds in 2008 ten einde. Er kon dus een aanvang genomen worden met het afsluiten en certificeren van deze programmaperiode.

Het was in dit kader dat medio 2008 door de Europese Commissie een audit werd uitgevoerd op doelstelling 2 Kust. De uitgevoerde audit leverde enkele aanbevelingen op voor Inspectie. Op basis hiervan werden met onmiddellijke ingang enkele wijzigingen aangebracht aan procedures en werkwijze. Met betrekking tot de programmaperiode 2000-2006 had dit ondermeer tot gevolg dat de berekeningswijze van de door Inspectie aanvaarde Totale Subsidiabele Kost (TSK) op een andere manier diende te gebeuren. Vanuit de Europese Commissie werd namelijk geëist dat Inspectie Werk en Sociale Economie autonoom en totaal onafhankelijk de materialiteitswaarde (foutenmarge) moet kunnen opgeven. Dit had voor gevolg dat de %-regels die eerder door het ESF-agentschap op de Totale Subsidiabele Kost (TSK) werden toegepast, moeten gebeuren door Inspectie.

Gelet op deze eis werd binnen de afdeling opleiding georganiseerd en werd met terugwerkende kracht overgegaan tot herberekening van alle art.10 controles uitgevoerd in de programmaperiode 2000-2006. Aangezien deze actie als prioritair werd gesteld, werden de nog te controleren ESF-dossiers even on-hold gezet. Dit heeft er toe geleid dat in het werkjaar 2008 minder ESF-controles werden uitgevoerd dan in voorgaande jaren.

5.2 Vooruitblik op 2009

Volgende jaardoelstellingen werden door Inspectie Werk en Sociale Economie vastgelegd voor het jaar 2009:

Jaardoelstelling 1: Efficiënte en kwaliteitsvolle controles conform de strategische boordtabel

De inspecteurs voeren deze controles uit op de thema's en maatregelen waarvoor ze bevoegd zijn. De nadruk ligt daarbij op controles inzake de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, de private arbeidsbemiddeling (inclusief maatregelen inzake evenredige arbeidsdeelname en diversiteit), de Europese steunmaatregelen in het kader van structuurfondsen en communautaire initiatieven, de maatregelen uit het Meerbanenplan en deze inzake Sociale Economie. De aantallen controles en daarvoor in te zetten voltijdse equivalenten en mensdagen per materie worden jaarlijks vastgelegd in een streefcijfertabel.

Jaardoelstelling 2: Operationalisering risicoanalyse per materie op basis van uitgevoerde studie

In 2008 gebeurde een VIONA-studie met als doel het ontwikkelen van een onderbouwde risicoanalyse voor Inspectie

WSE (zie 3.1 Studie risicoanalyse). Dit jaar zal de afdeling deze studie operationaliseren. De studie gaf daartoe twee mogelijke pistes aan: de deductieve en de inductieve. Op macro-analytisch niveau zal de deductieve methode uitgewerkt worden; op micro-analytisch niveau zal de inductieve methode.

Jaardoelstelling 3: Discriminatiebestrijding / Gevolggeving intentieverklaring

De samenwerking vooropgesteld in de Intentieverklaring die werd ondertekend door de verschillende diensten, sociale partners en non-profitorganisaties werkzaam in deze sector, moet verder uitgebouwd worden. De samenwerking met de meldpunten discriminatie, de DAR Gelijke Kansen, de VDAB en het CGKR zal geoptimaliseerd worden. Daarnaast zullen 100 controles inzake evenredige arbeidsdeelname uitgevoerd worden.

Jaardoelstelling 4: Reorganisatie controles KB 474

Inspectie WSE wil een inspectiemethode ontwikkelen die resulteert in tijdswinst, met als doel het aantal VTE die tot op heden werden ingezet in de cluster tewerkstellingsprogramma's te verminderen. De beoogde tijdswinst is tweeledig: (a) er wordt gestreefd naar een efficiëntere methode om de benodigde tijd per controle te reduceren, alsook (b) een vermindering van het aantal uitgevoerde controles per jaar (tweejaarlijkse in plaats van jaarlijkse controles).

Jaardoelstelling 5: Meewerken aan uitbouw elektronisch inspectiedossier

In 2008 werd het project 'elektronisch inspectiedossier' opgestart (zie 3.4 Start Elektronisch inspectiedossier). De uitbouw van het elektronisch inspectiedossier loopt verder in 2009.

Deze doelstelling omvat het volgende:

- Het meewerken, in het bijzonder het verlenen van de inhoudelijke invulling, aan de opmaak van een proces- en functionele analyse van de verschillende materies, verspreid over 3 releases.
- Opvolgen van de ontwikkeling en in productie stelling van het elektronisch inspectiedossier (release 1 en release 2 – release 3 wordt gepland in 2010). Meewerking aan demo's, testen.
- Waar nodig insteek leveren voor het verkrijgen van toegang tot en ontsluiting van databanken en authentieke bronnen.

Jaardoelstelling 6: Verdere uitbouw controles sociale economie

Inspectie WSE zal in 2009 de controles opstarten bij de conventies "Lokale Diensteneconomie" die sinds het najaar 2007 zijn goedgekeurd. De benodigde competenties om kwalitatieve controles te kunnen uitvoeren in deze sector zullen ontwikkeld worden.

Verder zullen de in 2008 opgestarte controles bij beschutte werkplaatsen verder verfijnd worden en zal er een betere afstemming gebeuren met de controles sociale werkplaatsen.

Jaardoelstelling 7: Uitvoeren controles/audit ESF programmaperiode 2007-2013

De nieuwe ESF-verordening inzake de structuurfondsen voorziet nieuwe procedures inzake de organisatie van de externe audit van de ESF-dossiers. Ingevolge beslissing van de Vlaamse Regering werd Inspectie van Financiën (IF) aangeduid als auditor. In de eveneens door de Vlaamse Regering goedgekeurde samenwerkingsovereenkomst met het ESF-agentschap en het operationeel programma werd de afdeling Inspectie WSE aangeduid als (mede-) auditor op de concrete acties, ter plaatse bij de promotoren.

Met de organisatie van de nieuwe werkwijze werd reeds gestart in 2008. Via overleg tussen IF & Inspectie WSE werden reeds verschillende documenten opgemaakt. Het is de bedoeling deze in 2009 te finaliseren zodat de nieuwe werkwijze van controleren aan de Europese Commissie kan worden gemeld en ook effectief kan worden gestart met de controles 'programmaperiode 2007-2013', conform de nieuwe werkwijze.

Daarnaast zal worden gestart met afsluiting van de programmaperiode 2000-2006. Hierbij zal speciale aandacht gaan naar de herberekening van de gecontroleerde dossiers en de spreiding van de controles over de programmaperiode.

Jaardoelstelling 8: Communicatie & Organisatie

De afgelopen jaren heeft Inspectie WSE een ingrijpende wijziging van haar organisatiewerking ondergaan. Eerst en vooral werd het inspecteurskorps gevoelig uitgebreid en als gevolg daarvan werd een sterk gedecentraliseerde werking op poten gezet. Alle inspecteurs werden ondergebracht in provinciale teams, worden aangestuurd door een teamcoördinator en ondersteund door een administratief medewerker. Hierdoor werden een hele reeks processen binnen de afdeling hertekend. Deze doelstelling bestaat erin deze organisatiewerking verder uit te bouwen en Inspectie ook op vlak van communicatie naar buitenuit beter op de kaart te zetten.

Jaardoelstelling 9: Bevorderen van samenwerking tussen toezichts- en inspectiediensten

Deze doelstelling werd geformuleerd met oog op het versterken van de samenwerking tussen diverse inspectie- en controlediensten – zowel federaal, intergewestelijk als intragewestelijk – met als doel een efficiënt en performant optreden.

Jaardoelstelling 10: Deontologische code

Sinds 2004 heeft de Vlaamse overheid een groot aantal gerichte initiatieven genomen om haar integriteitsbeleid vorm te geven. In dit kader werd vorig jaar gewerkt aan een nieuwe versie van de algemene deontologische code voor alle personeelsleden binnen de Vlaamse overheid. Deze code geldt als algemeen waardenkader, met evenwel de mogelijkheid tot aanvulling van gedetailleerde normen en gedragsregels voor specifieke personeelsgroepen. Het is in deze context dat de afdeling Inspectie WSE een verder verfijnde deontologische code voor medewerkers wil uitwerken. ●

